KIRK YIL
Büyük Edib Halid Ziya Uşaklıgilin beş cildlik nefis bir eseridir.
Her kitabcıda bulunur.

Cumhuriyet

İSTANBUL — CAĞALOĞLU
Onaltıncı yıl sayı: 5471 Telgraf ve mektub adresi: Cumhuriyet, İstanbul - Posta kutusu: İstanbul No. 246 Cumartesi 5 Ağustos 1939
Telefon: Başmuharrir ve evi: 22366. Tahrir heyeti: 24298. İdare ve matbaa kısmı 24299 - 24290

ÜÇ ADAM
Kemal Atatürk
Ruzvelt
Mussolini
Yazan: General SHERRILL
Birleşik Amerika hükûmetinin eski Ankara sefiri
Türkçeye çeviren: Cemal Bükerman
Fiatı 100 kuruştur.
Her kitabcıda bulunur.

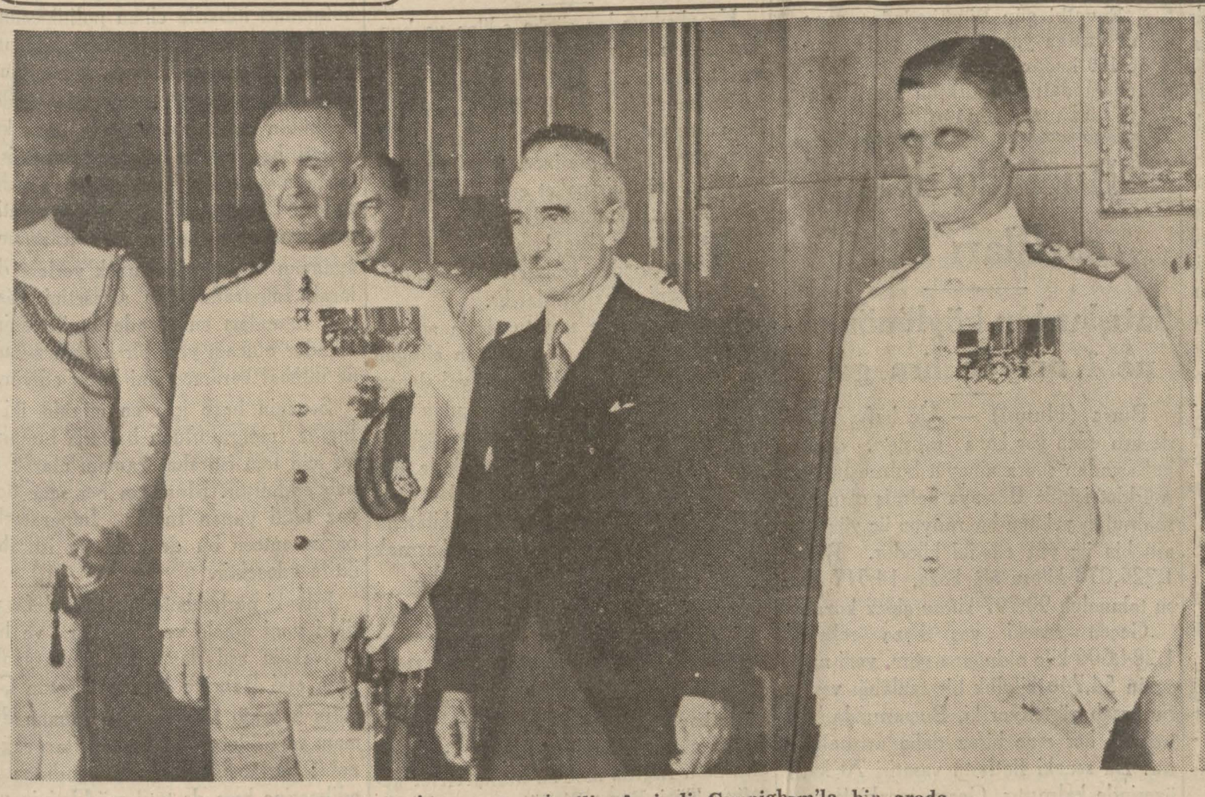

Cumhur Reisimiz İnönü, dost İngiliz Amirali Cunnigham'la bir arada

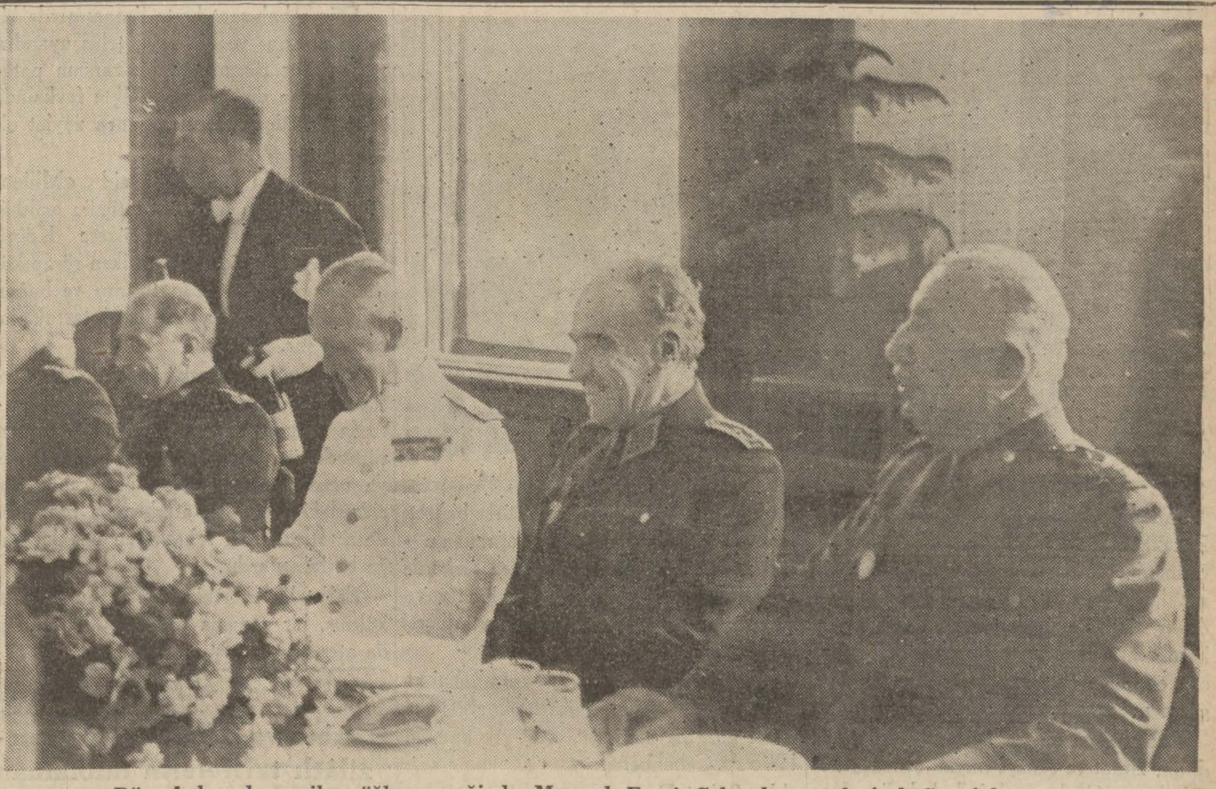

Dün Ankarada verilen öğle yemeğinde Mareşal Fevzi Çakmak ve Amiral Cunnigham

İngiliz Amiralinin Ankara ziyaretlerine aid, tayyare ile gelen diğer resimleri bugün 7 nci sahifemizde bulacaksınız.

Cumhurreisimiz dün İngiliz Amiralini kabul etti

Mareşal Fevzi Çakmak tarafından misafirimize bir öğle ziyafeti verildi

İngiliz - Türk İşbirliği

İngilterenin Akdeniz filosu Başkumandanı Amiral Cunnihgam'ın dün devlet merkezimizde Millî Şef İsmet İnönü tarafından kabulü Türk - İngiliz dostluğunun ve sıkı işbirliğinin kuvvetini tebarüz ettiren mes'ud bir hâdisedir.

12 nisanda temelleri atılan ve gün geçtikçe daha büyük bir ehemmiyet kazanan bu dostluk, bugün iki milleti biribirine nekadar bağlamıştır, bunu anlamak için sathî müşahedeler bile kâfi gelir sanırım. Birkaç hafta evvel Londraya davet edilen Türk meb'us ve gazetecileri Büyük Britanya İmparatorluğunun merkezinde çok samimî ve içten gelen bir hüsnükabulle karşılaşmışlar, temas ettikleri bütün muhitlerden kucak dolusu sevgi ve saygı toplamışlardı. Atatürk Türkiyesi tarafından başarılan yeni inkılâb hamlelerinin İngilterede takdir ve hayranlık uyandırdığını yakından görmüşlerdi. Bilhassa sulhun müdafaası uğrunda verdiğimiz kat'î ve azimli kararlar, bütün İngilizlerin kalbini teshir etmişti.

Şimdi, İngiliz denizcilerinin memleketimizi ziyareti münasebetile ayni müşahedeleri burada yapmak kabildir. Dost milletin askerleri aramızda samimî ve içten gelen bir alâka görüyorlar. Temasta bulundukları bütün muhitlerden kendilerine kucak dolusu sevgi ve saygı sunulmaktadır. Bu mes'ud işaretlere bakarak, hak ve adalet uğrunda seferber edilen kuvvetlerin Türk milleti nazarında nekadar yüksek bir takdire mazhar olduğunu anlamak mümkündür. Biz, hak ve adalet gibi ideal mefhumlara yakından bağlı bir milletiz. Ve bugün kani bulunuyoruz ki, İngilterenin, tarihte eşi görülmemiş bir gayretle müdafaaya çalıştığı dava, herşeyden önce hakkın ve adaletin hakimiyetini temine matuftur. İnsanlık tarihinde hikmeti vücudümüzü teşkil eden bu yüksek mefhumların varlığı veya yokluğu mevzuu bahsolurken, biz, şüphesiz lâkayd ve seyirci vaziyette kalamazdık. İşte Türkiye ile İngiltereyi biribirine yaklaştıran dostluk bağlarının düğüm noktası budur ve bu nokta kopmasına imkân tasavvur edilemiyecek kadar kuvvetlidir.

Sevindirici bir hâdise olarak görüyoruz ki hak mefhumu, insan kütleleri arasında günden güne artan bir inkişaf manzarası arzediyor. Artık kuvvetten ziyade «hak» söylemektedir. Ve sulh cephesinin asıl kuvveti de işte buradadır. Haksızlığın yarattığı bir kuvvete ergeç

NADİR NADİ

[Arkası Sa. 9 sütun 3 te]

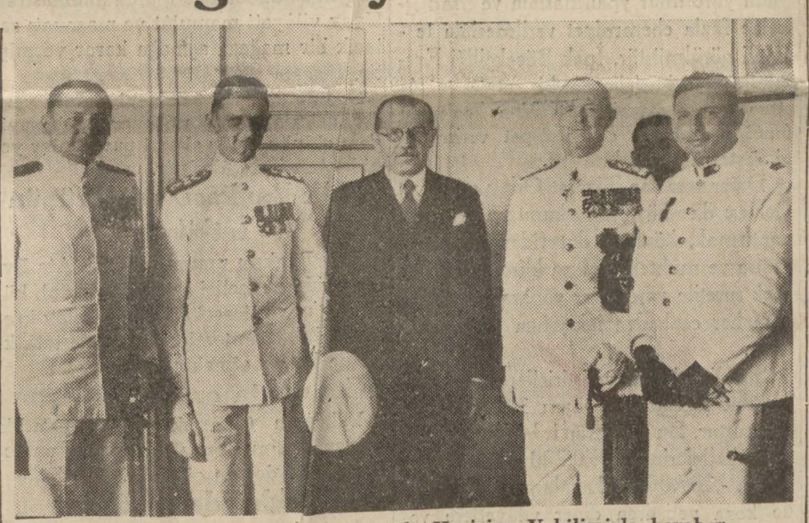

Amiral Cunnigham dün Ankarada Hariciye Vekilimizle beraber

Muhterem misafirimiz Sir Cunningham dün sabah saat 8,30 da Devlet Havayollarının bir tayyaresile Ankaraya gitmiştir. Kıymetli misafirimizin Yeşilköy tayyare meydanına muvasalatında baba bandosu olmak üzere bir bahriye bölüğü selâm resmini ifa etmiş ve Amiralin hareketi esnasında İstanbul kumandanı Halis, Amiral Şükrü Okan ve maiyetleri, Kurmay heyeti, Havayolları müdürü, Yeşilköy tayyare bölüğü kumandanı ve diğer zevat kendisini uğurlamışlardır.

Misafirimiz Ankarada

Ankara, 4 (Telefonla) — İngiliz Akdeniz filosu başkumandanı Amiral Sir A. B. Cunninghan refakatindeki zevat ve mihmandarlarile birlikte Devlet Havayol-

[Arkası Sa. 7 sütun 5 te]

Dahiliye Vekili dün sabah şehrimize geldi

Faik Öztrak, pasif korunma tedbirleri etrafında alınan tertibatı kontrol edecek

Dahiliye Vekilimiz dün vapurdan çıkarken

Dahiliye Vekili Faik Öztrak, dün sabahki ekspresle Ankaradan şehrimize gelmiştir. Vekil, Haydarpaşada Vali Lûtfi Kırdar, Vali muavini ve Polis müdürile Vilâyet erkânı tarandan karşılanmıştır. Dahiliye Vekili, şehrimizde sekiz, on gün kalacaktır.

Vekil, öğleden sonra, Belediyeye gelerek Vali ve Belediye reisi Lûtfi Kırdarla

[Arkası Sa. 9 sütun 4 te]

Ordumuzun Trakya manevraları

Harekât 15 ağustosta başlayıp 6 gün devam edecek

Ankara 4 (a.a.) — Her sene mutad olduğu gibi bu sene de Trakya mıntakasında birinci ordu kıtaatı tarafından büyük mikyasta bir manevra yapılacaktır.

15 ağustostan 21 ağustosa kadar olmak üzere altı gün devam edecek olan bu manevra, Kırklareli - Edirne arasında ve Hasköy şimal mıntakasında yapılacaktır.

25 ağustos günü manevraya iştirak eden bütün kıtaat tarafından Edirne civarında Büyük Erkânıharbiye Reisi Mareşal Fevzi Çakmağın huzurunda yapılacak bir geçid resmile manevraya son verilecektir.

Ecnebi ataşemiliterlerin de davet edilmiş bulundukları bu geçid resminde gazeteciler de hazır bulunabileceklerdir.

Satie tahkikatı muhakeme safhasına giriyor

Müddeiumumî 60 sahife tutan mütaleanamesini ikmal etti

Refi Bayar

Denizbankın Fındıklıdaki Satie binası alım satımı tahkikatında Müddeiumumiliğin mütaleası, birkaç gündenberi tahmin ve istidlâl yollu işaret ettiğimiz noktalara uygun çıkarak, dün kat'iyetle belli olmuştur. Bu müaleada, Denizbank Umum Müdürü Yusuf Ziya Önişin ve müdür muavinlerinden Tahir Kevkebin ceza kanununun 205, 339, 240 ıncı, Denizbank Yapı ve binalar servisi şefi mühendis Neş'et Kasımgilin 205, 339 uncu maddelerine göre muhakemelerine karar verilmesi ve bu üçünün mevkufiyet hallerinin devamı istenilmiştir. Mevkuf bulunmıyan Denizbank Hukuk müşaviri İsmail İsa Canişin Ceza kanununun 205, 240 ıncı, Denizbank Umumî kâtibi Sadun Galib Savcının 240 ıncı Denizbank müdür muavinlerinden Hamdi Emin Çapın 230 uncu, Denizbank idare meclisi reisi Ziya Tanerle azaları Sedad Ödül ve Şahin Girayın 230 cu, Mil-

[Arkası Sa. 9 sütun 5 te]

Ticaret Vekilinin beyanatı

Cezmi Erçin, iktısadî hayatımızı alâkadar eden mevzular üzerinde izahat verdi

Ticaret Vekili Cezmi Erçin

Ankara 4 (Telefonla) — Ticaret Vekili Cezmi Erçin Vekâleti alâkadar eden muhtelif işler hakkındaki suallerimize cevaben bugün gazetemize şu beyanatta bulunmuştur:

— İtalyanların bazı mallarını gümrüklerden çektiğini ve İtalyaya sevkolunan bazı mallarımıza aid bedellerin de kliring hesabına yatırılmadığına dair bazı haberler çıktı, doğru mudur?

— Hâdise şudur, İstanbul gümrüğüne gelmiş olan İtalyan menşeli 76 sandık pamuklu mensucat, 30 ton kontrplâk, 3 sandık boncuğun son bir ay içinde İtalyaya iade edildiği öğrenilmiştir. Matbuatta görülen haber üzerine İstanbul mıntaka müdürlüğüne müracaat eden İtalyan ataşesi pamuklu mensucatta yüzde on beşten fazla sun'î pamuk bulunduğundan ithal ha-

[Arkası Sa. 9 sütun 1 de]

İngiltere Uzakşarktaki filosunu takviye edecek

Çemberlayn, Avam Kamarasının dünkü son celsesinde Uzakşark vaziyetini izah etti

Japon ablokası altında bulunan Tien - Tsin'e girmeye muvaffak olan bir İngiliz gemisi halka dağıtılmak üzere erzak getiriyor

Londra 4 (Hususî) — Başvekil Çemberlayn, sayfiyeye gitmeden evvel, Avam kamarasının bugünkü celsesinde Uzakşark vaziyeti hakkında mühim beyanatta bulunmuş ve ezcümle demiştir ki:

«— Uzakşark siyasetimizde herhangi bir değişiklik yapılmamıştır. Japonlar hüsnüniyet gösterdikçe, Tientsin hâdiselerinin müzakeresine devam edilecektir. İktısadî meselelere gelince, bu hususta alâkadar devletlerle mutabık kalmadıkça İngiltere herhangi bir taahhüd altına girmiyecektir.

[Arkası Sa. 9 sütun 2 de]

ADANA MEKTUBLARI

Adana Vilâyetinde umran işleri hızla yürüyor

Vilâyete bağlı birçok kasabaların mamur ve sıhhî bir çehre iktisab etmesine çalışılmaktadır

Amanos dağlarında Türk aşiretlerinin hayatlarından bir sahne

Adana, (Hususî) — Vilâyetimize bağlı kaza merkezlerinde, bilhassa Dörtyol, Osmaniye ve Seyhan gibi ehemmiyetli kasabalarda belediye işleri çok memnuniyete değer bir istikamette yürütülmekte ve bu kasabaların mamur ve sıhhî bir çehre iktisab etmesine çalışılmakta olduğu, buraya gelen malûmattan anlaşılmaktadır.

Ezcümle on binden fazla nüfusu barındıran, ziraat ve sanayi hayatı oldukça ileri bulunan Ceyhan şehrinde belediye faaliyetleri, son dört yıl içinde birçok müsmir eserler meydana getirmiştir. İstasyonla şehir arasında iki tarafına ağac dikilmek suretile muntazam bir yol ve yaya kaldırımı yapılmış, çarşı baştanbaşa Toprakkale taşlarından parke kaldırımı ile döşenmiş, eski dükkânlar yıktırılıp geri alınmak suretile de caddeler genişletilmiştir. Elektrik işi intac edilmek üzeredir. Su meselesi de takib edilmektedir. Güzel bir mezbaha ve fidanlık tesis edilmiştir. Şehrin cenubu garbisinde Ceyhan ırmağı kenarında kurulan bu müessese, halk için ayni zamanda ferah verici bir mesire halini de almış bulunmaktadır. Eskiden ot ve sazlarla yapılmış Huğlar ve çalıdan örülmüş çitler hemen kâmilen kaldırılmak yolundadır ve birkaç yıldanberi kasaba dahilinde bu kabil inşaata müsaade edilmemektedir. Yeni usulde birçok binalarla süslenmekte olan Ceyhan, Çukurovanın ortasında ziraî mahsullerinin tenevvü ve kemiyeti ve ticaret hayatının mühim hacmi bakımından iyi bir istikbale namzed görülmektedir.

Bir zamanlar Cebelibereket vilâyetine merkezlik yapan Osmaniye kasabası da Çukurovanın şark kenarında, Amanos dağlarının eteğinde, mevki ve manzara itibarile inkişafa çok müsaid bir merkez olduğu ve tren hattı üzerinde de bulunduğu halde kasaba nüfusunun azlığı ve alâkadarların himmetsizliği yüzünden cidden iptidaî denecek bir vaziyete girmişti. Son yıllarda burada da esaslı faaliyet ve umran eserleri göze çarpmağa başlamıştır. Bunlar arasında çarşının iyi bir şekle sokulması, baraka halindeki dükkânlar yerine kârgirlerinin yaptırılması ve yol ortasından akan su harklarının betonla kapatılması, mütevazi bir et ve sebze hali vücude getirilmesi, mezbaha tesisatının daha iyi bir hale sokulması, çarşı yolunun parke taşile döşenmesi, istasyonla kasaba arasındaki yolun tamiri ve iki taraflı ağaclarla gölgelendirilmesi... gibi vakıâ, karar ve teşebbüsleri zikredebiliriz. Diğer taraftan Osmaniyede portakalcılık işi de günden güne genişlemekte ve inkişaf göstermektedir. Esasen baştanbaşa bahçelerle muhat olan kasabada gerek meyvacılık ve gerekse sebzecilik işi halkın ötedenberi ehemmiyetli surette uğraştığı bir mevzudur. Bunlardan maada burada hububat ve pamuk zeriyatı da ihmal edilemiyecek derecede münkeşiftir ve halkın refah kaynaklarındandır.

Dörtyolda da buna benzer belediye faaliyetleri vardır: Kasabada fennî ve temiz bir mezbaha inşasına başlanmıştır. Zarif bir Belediye dairesi yapılmıştır. Çarşı ve kasaba yolları düzene konulmak üzere tedbirler alındı. Kasaba dahilinde açık harklar içinde akan suya bir düzen vermek ve harkların üstünü boydan boya kapatmak için de esaslı bir surette uğraşılmaktadır. Ksabanın müsaid bir yerinde istimlâk edilen arsa üzerine geniş ve güzel bir park vücude getirilmesi için de icab eden hazırlıklara başlanmıştır. İstasyonla kasaba arasındaki dört kilometrelik şosenin yeni baştan tamiri de düşünülmektedir. Türkiyemizin portakalcılıkta en kıdemli ve en verimli bir merkezi olan Dörtyolda bir taraftan yukarıda kısaca işaret edilen ümran faaliyetleri devam ederken diğer taraftan portaklcılık shasında da yenilikler ve inkişaflar gösterilmektedir.

Sonra, Dörtyolun bir nahiyesi olan Erzinden de buracıkta beş on satırla bahsetmek lâzımdır. Filhakika, Toprakkale - İskenderun demiryolunun hemen şarkında ve Amanos dağlarının tam eteğinde yayılan bu şirin kasabamızın garib bir tarihçesi vardır:

Kesif ağaclarla adeta bir koru halini andıran, akar sularile, munis halkile efsanevî bir güzellik arzeden bu küçük kasaba, 1906 da Cebelibereket sancağının merkezi oldu. Şükrü Paşa namında ak sakallı ve fakat uyanık kafalı bir mutasarrıf, bu balta değmemiş korulukta yekdiğerine müvazi ve amud geniş caddeler açtırmakla işe başladı. Zarif minareli bir cami ve ihtiyaca yetecek genişlikte hükûmet daireleri yaptırdı. Kasabada ehemmiyetli bir canlılık ve ümran başladı. Fakat Meşrutiyetin ilânından bir müddet sonra sancak merkezi tekrar Osmaniyeye nakledilince burası da nahiye merkezi olarak kaldı. O günden bugüne, bu şirin yerde halk sessizce çalışarak yurdlarının şenlenmesini ve refahını temine koyulmuş bulunuyor.

Büyük İskenderin Üçüncü Dârâyı yenip hazinelerini ele geçirdiği sahaya nazır olan Erzin kasabasının etrafı çok eski tarihlerden kalma sayısız harabeleri de ihtiva etmesi itibarile ayrıca dikkate değer bir yurd parçasıdır. Erzin belediyesi, bu güzel yere yaraşır bir faaliyet göstererek kasabanın imarı ve yeni medenî ihtiyaclara cevab vermek yolunda meşkûr hizmetler görmektedir. Kasaba yolları yeni baştan tamir ediliyor. Sokaklardan geçen su yollarının üstü kapatılmış ve böylece sivrisinek üremesinin önü alınmış, bilhassa portakal bahçelerinin kavgasız gürültüsüz sulanmasını temin edici tedbirlerle halk memnun edilmiştir. Kasabaya iyi bir içme suyu getirilmesi de, ön plânda tutulan işlerdendir. Ötedenberi halkın bir kısmı içme suyu ihtiyacını kısmen Sülük mevkiinden sakalarla temin etmek mecburiyetinde bulunuyordu ki bu, cidden büyük bir külfet teşkil ediyordu.

İşte yukarıki satırlarla size, yurdun imarı ve kalkınması prensipini canla, başla ve yüksek bir şuurla takib eden Çukurova kasabalarından, ancak birkaçından bahsedebilmiş bulunuyorum.

Meb'uslarımızın tetkikleri

İstanbul meb'usları dün Üsküdara giderek Üsküdar halkının dileklerini tetkik etmişlerdir. Bu dileklerin en mühimmi yol ve nakil vasıtaları üzerinde temerküz etmiştir. Söz söyleyenler Üsküdar tramvayı ile Şirketi Hayriye ücretlerinin pahalı olduğunu ileri sürmüşler. Üsküdara bir Halkevinin inşasını istemişler, bazı memba sularının daha sıhhî şerait altında satılmasını istemişlerdir.

Meb'uslar Üsküdardan sonra Kadıköye giderek halk mümessillerinin isteklerini dinlemişlerdir.

Şile hayvan sergisi açıldı

Şilede ikinci ehlî hayvan sergisi bugün açılmıştır. Vali muavini Muzaffer, Belediye reis muavini Rifat, Belediye erkânı, daimî encümen azaları, merasimde hazır bulunmuşlardır. Vali muavini Muzaffer serginin geçen senekine nisbetle gösterdiği tekâmülün şayanı takdir olduğu etrafında kısa bir nutuk söyledikten sonra sergiyi açmıştır. Sergide 141 i sığır, 22 si beygir olmak üzere 163 hayvan teşhir edilmektedir. Sığırlarda hedef Pilevne ırkına, beygirlerde de Arab kanına yaklaşmaktır. Teşhir edilen hayvanlardan, atlardan 3 birinciliğe, ikisi ikinciliğe, yedisi üçüncülüğe ayrılmıştır. Birincilere on beş, ikincilere on, üçüncülere de beşer lira ikramiye verilmiştir. Sığırlardan ikisi birinciliğe, 12 ikinciliğe, 24 ü üçüncülüğe, on tanesi de dördüncülüğe ayrılmıştır. Birincilere onar, ikincilere yedişer, üçüncülere beşer lira ikramiye verilmiştir. Dördüncülere de birer saat hediye edilmiştir. Sergi, birer hafta fasıla ile Şile, Beykoz, Pendik, Kemerburgaz, Bakırköy, Yalova, Çatalca ve Silivride açılacaktır

Şehir ve Memleket Haberleri

Limandaki infilak

Bir römorkörün kazanı patladı ve kaza ucuzca savuşturuldu

Dün sabah saat beşte limanimizda bir infilâk olmuş ve bir hayli telâş uyandırmıştır. Bir römorkörün kazanının patlamasından doğan bu infilâkte fevkalâde tesadüf neticesi olarak insanca zayiat olmamıştır.

Hekimoğlu Mehmede aid «Millet» römorkörü dün sabah Köprünün açıldığı sırada mavnaları çekmek üzere Köprü yanında nöbet beklemekte iken römorkörün kazanı fazla istim tutmuş ve bunun neticesi olarak kazan büyük bir tarraka ile patlamıştır.

Bu esnada römorkörün kaptanile tayfalar ve makinist, römorkörün kıç tarafında bulunuyorlardı. İnfilâkla beraber römorkörün baca ve kaptan köşkü havaya uçmuş, römorkördekiler kendilerini civardaki merakibe atarken bu merakibde süratle infilâk sahasından uzaklaşmağa başlamışlardır.

Fakat bu infilâkin zararı bu kadarla kalmış, bir yangına meydan kalmadan da ateş bastırılmıştır.

ŞEHİR İŞLERİ

Kazino ve lokantalarda tenzilâtlı tarifelerin tatbikına başlanıyor

Belediyenin plâj, kazino ve lokanta tarifelerinde yaptığı yüzde on beş ile on arasındaki tenzilâtlı tarife dünden itibaren şehrin her tarafında tatbik sahasına girmiştir. Yalnız bazı kazino ve lokanta sahibleri belediyeye müracaatle kendilerinin daha evvel ucuz tarife yaptıklarını ve bu ucuz tarife üzerinden tekrar tenzilât yapıldığı takdirde zarar görecekleri ni ve müesseselerini kapamak mecburiyetinde kalacaklarını söylemişlerdir. Belediye bunlara tahrirî itiraz hakları olduğunu tebliğ etmiştir.

Diğer taraftan belediye bu tenzilâtı otellere de teşmil etmek istemişti. Otelciler namına bir heyet dün İstanbul Vali ve Belediye Reisini ziyaretle bu tenzilâta imkân olmadığını ve zarar edeceklerini bildirmiştir. Vali bu işi tetkik edeceğini söylemiştir.

Hammallar arasında tasfiye yapılacak

Belediye İstanbulun muhtelif mıntakalarında çalışan hammallar arasında tasfiye icrasına karar vermiştir.

Tasfiye edileceklerin ayrılması için tetkikler yapılmaktadır.

Şehir tiyatrosu İzmire gidiyor

Şehir tiyatrosunun on beş gün müddetle İzmir Fuarına gitmesine belediyece müsaade edilmiştir.

Ada çamları hakkında bir rapor verildi

İstanbul belediyesi itfaiye müdürü ile orman muhafaza tabur kumandanlığı tarafından Ada çamlarının muhafazası ve yanmaktan korunması hakkında belediyeye bir rapor verilmiştir. Bu raporda Adanın iki yüksek mahallinde su depoları inşası ve bekçi adedinin artırılması istenilmektedir.

DENİZ İŞLERİ

Şile Kaymakamının müracaatı

Şile Kaymakamlığı Liman reisliğine müracaatle İstanbul Bogazı ile Kefken adası ve Zonguldak arasında yüzlerce gemi ve motörün işlediği ve bunun için dere ağzını gösterebilecek bir şekilde bir fener konulmasını rica etmiştir.

Tırhan ilk seferini yapıyor

Tırhan, yarın Karadenize ilk postasını yapacaktır. Tırhan yalnız yolcu nakliyatı yapacak ve kısmen yük alacaktır. Büyük eşya ve hayvan nakliyatı diğer vapurlar tarafından yapılacaktır.

Liman mütehassısları İstanbula geliyorlar

Limanlarımız üzerinde tetkikler yapan ve halen Ankarada bulunan İngiliz mühendisleri yarın Ankaradan şehrimize geleceklerdir. İngiliz liman mühendisleri burada Türk mühendisleri ile birlikte İstanbul limanının inkişafı üzerinde tetkikler yapacaklardır.

Otobüs kazaları

Taksim - Yenimahalle arasında işliyen şoför Abdullah oğlu Mehmedin idaresindeki 3077 numaralı otobüs gece Harbiyeden geçerken anî olarak önüne çıkan 12 yaşında Şevkete çarparak çocuğun sol omuz kemiği çatlamıştır. Suçlu şoför yakalanmıştır.

***

Taksim - Yenimahalle arasında işliyen şoför Nihadın idaresindeki 3073 numaralı otobüs Şişliye giderken arka tekerleği kırılmıştır. Bu esnada hasıl olan sarsıntıdan otobüs yolcularından Aynalıçeşmede oturan Katarina adında bir kadın yaralanmıştır.

Çam yangınları devam ediyor

Dün de Büyükadada yüz elli çam yandı

Evvelki gün Büyükadada gene bir orman yangını çıkmış, Madende 150 kadar çam agacile bir miktar fundalık yandıktan sonra itfaiye tarafından söndürülmüştür.

Bursada koza satışları bitti

Satışlardan köylünün eline 1 milyon lira geçti

Bursa (Hususî) — Üç haftadanberi devam eden yaş koza satışları, döküm haftasından sonra nihayet bulmuştur. Bu müddet içinde Bursaya gelmiş olan yeni mahsulün yekûnu bir milyon üç yüz otuz altı bin üç yüz elli iki kilodur. Bunun 1,225,038 kilosu âlâ koza, 14,517 kilosu tohumluk 99,797 kilosu çipez kozadır.

Geçen seneki yaş koza rekoltesi 1,284,606 kilo olduğuna göre, yeni mahsulün 54,746 kiloluk bir fazlalığı vardır. Şu hesab gösteriyor ki, Bursamızda koza istihsali her sene biraz daha artmaktadır. Bu seneki fiatların vasatisi 70 kuruş üzerinde kalmıştır. Geçen seneki fiat vasatisi 77 kuruşa kadar yükselmişti. Bu seneki düşüklüğün bir sebebi, piyasamızın dünya koza piyasasile ahenkli bir seviyede yürümesi, diğeri de kozanın idark zamanında havaların kısmen yağmurlu ve kısmen bozuk gitmesidir. Bu yüzden bu seneki mahsulün randıman itibarile de biraz düşük olduğu görülmüştür. Buna mukabil kozacılık, gerek tohum temizliği, gerekse bakım cihetlerinden pek ziyade ilerilemiştir. Köylümüz ve böcek tutan diğer yetiştiriciler, bu san'atı büyük bir itina ile tatbik etmeyi öğrendiklerinden mahsul daima nefis olarak elde edilmektedir.

Bu neticelenin alınmasında, yetiştiricilere maddî ve manevî sahalarda kıymetli yardımlar ypaılmasının ve irşad işlerine fazla ehemmiyet verilmesinin tesirleri görülmüştür. İpek Böcekçiliği Enstitusunun yetiştiricile sıkı bir surette temin ettiği temas sayesinde tesisine çalışılan fennî murakabe, çok müspet verimlerini göstermeye başlamıştır.

Diğer taraftan Ticaret Odasi ve Koza Borsası da köylerde kurutma fırınları yaptırmak, köylüye dut fidanı, termometre ve muhtelif bakım büroşürleri vermek suretile yardımlar yaparak, kozacılığın her cepheden inkişafına çalışılmaktadır.

Şimdiye kadar yetiştiricilere tevzi edilen dut fidanlarının sayısı 3,959,662 yi bulmuştur. Bu miktarın 1,346,835 i Bursa mahallelerine, 1,370,220 si Bursa köylerine, -,207,800 ü kazalara ve 35,000 i de koza yetiştiren diğer vilâyetlere verilmiştir.

Bu yıl şehrimiz borsasinda muamele görmeksizin fabrikalarımıza gelen koza ile birlikte yaş koza mahsulü bir buçuk milyon kiloyu bulmuştur. Bu hesaba göre, yirmi, otuz gün gibi kısa bir müddet içinde köylümüzün eline (bir milyon liraya) yakın bir para geçmiştir.

Eroinci şebeke

Selim isminde bir sabıkalının evinde 40 paket eroin bulundu

Kaçakçılığından şüphe edilen ve bundan dolayı da zabıtaca bir müddetten beri tarassud altında bulundurulan Kemal adında bir sabıkalı, dün, Çakmakçılar yokuşundan çıkarken kendisini takib eden memurları görünce, üzerinde taşımakta olduğu bir paket eroini yere atarak kaçmak istemiştir. Bu vaziyet karşısında memurlar, kaçakçının kaçmasına meydan vermeden eroinlerle birlikte derhal kendisini yakalamışlardır.

Kemal, yapılan soruşturmada eroinleri Selim isminde bir şahıstan aldığını söylemiştir. Bir müddet sonra yakalanan Selimin üzerinde ve evinde yapılan taharriyatta 40 paket eroin bulunmuştur.

Bu arada ismi geçen ve bu işlerle alâkası olduğu anlaşılan sabıkalılardan Osman da yakalanmıştır. Zabıta teşkilâtının bütün elemanlarını meydana çıkarmak üzere tahkikatını derinleştirmektedir.

MÜTEFERRİK

İngiliz meb'usları şerefine ziyafet

Bir kaç gündenberi şehrimizde bulunmakta olan M. John Parker'in riyaseti altındaki İngiliz meb'us muharrirler şerefine, Türk Basın Birliği namına Birlik Başkanı Falih Rıfkı Atay tarafından dün akşam saat 20,30 da Park Otelde bir ziyafet verilmiştir.

Ziyafette İstanbul gazetelerinin baş - muharrirleri de bulunmuşlardır.

Şehrimize gelen sefirlerimiz

Yeni İstokholm elçimiz Agâh Aksel Ankaradan, Berlin sefirimiz Hamdi Arpağ Berlinden dün sabah şehrimize gelmişlerdir.

Hatay paviyonu rağbet görüyor

11 inci Yerli Mallar Sergisinde bulunan Hatay paviyonundaki Hatay mallarına karşı halkın gösterdiği büyük alâkayı haber alan Antakya Ticaret Odası Sergiye yeni nümuneler göndermeğe veayni zamanda İstanbulda münhasıran Hatay vilâyeti mamulât ve masnuatı satacık bir mağaza açmağa karar vermiştir.

Sergide dün bir çok paviyonlara yeni eşya gelmiş ve başta Sümer Bank paviyonu olduğu halde ekseri paviyonlar yeniden tanzim edilmiştir.

Halk Bankası müdürünün tetkikatı

Hak Bankası umum müdürü Ata Evcin vekâlet meclisi azasından Fazıl, küçük sanat ve ticaret erbabına kolay kredi açılabilmesi meselesi üzerinde tetkiklerine devam etmektedirler.

Çınarcıkta orman yangını

Yalovanın Çınarcık nahiyesinde bir orman yangını çıkmış, saat ondan on dokuza kalar devam etmiştir.

Kadıköyde büyük bir sinema yapılıyor

Kadıköyde İstanbul ve Balkanların en büyük sinemasını inşa ettirmek üzere belediyeye bir Türk tarafından müracaat vaki olmuş ve kendisine müsaade verilmiştir.

Bu sinema 2500 kişilik olacak, soğuk ve sıcak hava tertibatını ihtiva edecektir.

Iktisat Vekili Hüsnü Çakır sergiyi ziyaret etti

İktısad Vekilimiz «Cumhuriyet» paviyonunda

İktısad Vekili Hüsnü Çakır, dün sabah Ankaradan şehrimize gelmiş ve öğleden sonra Erenköyünden şehre inerek 11 inci Yerli Mallar sergisini ziyaret etmiştir.

İstanbul şehir paviyonunu, Hatay, dericiler, Eti Bank paviyonlarını tetkik eden İktısad Vekili kauçuk sanayii paviyonunda takas primlerinin yüksekliği ve istihlâk vergisi dolayısile ham kauçuğun maliyet fiatının yükselmesi üzerinde durarak izahat almıştır.

Vekil, bahçede Maarif Vekâleti ve neşriyat paviyonlarını ziyaretten sonra son olarak gazetemiz tarafından kurulan «Cumhuriyet» paviyonunu ziyaret etmiş ve paviyonumuza uzun bir müddet kalarak arkadaşımız tarafından verilen izahatı dinlemiş, suler sormuş ve gazetemizin bir hatırasıdan «Cumhuriyet» rozetini yakasına takıktan sonra:

«— Bu güzelpaviyonu İzmirde de görmek isteriz» demiştir.

İktısad Vekili sergiden ayrılırken muharririmize:

«— Sergi, senden seneye mükemmelleşiyor» demiştir.

İktısad Vekili Hüsnü Çakır yarın akşam tekrar Ankaraya dönecektir.

Siyasî icmal

İngiliz parlamentosu ve sulh

Dünyanın dörtte birini teşkil eden İngiliz İmparatorluğunun idare siyasetinin nâzım ve murakıbı bulunması itibarile cihan politikasının en mühim bir amili olan Londradaki parlamento yaz tatiline başladı. Bu tatilin büyük manası vardır: Muazzam devletlerin bütün ordu, donanma ve hava kuvvetleri hep birden misli görülmemiş bir çapta manevralar yaptıkları ve Alman ordusu Lehistana karşı harb vaziyeti aldığı zamanda İngiliz meb'uslarının ve âyanının istirahat için uzak yerlere dağılarak İmparatorluğun siyasetini gözden irak tutmaları en ziyade İngilterenin alâkadar olacağı yeni bir harbin zuhurunu ihtimal verilmediğini ifade ediyor.

Senenin harb için en müsaid iki ayı İngiliz İmparatorluğu başında bulunanlar için tam istirahat zamanı olarak intihab edilmiştir. Maahaza her sene üç ay yaz tatili yapan İngiliz İmparatorluğu parlamentosu bu deaf iki ay istirahatle iktifa edecektir.

Filvaki parlamentodaki muhalefet partileri yani amele ve liberaller ve hattâ Başvekilin asıl dayandığı muhafazakârların eski Bahriye Nazırı Vinston Çörçil'in bayrağı altına girmiş Alman düşmanı ve şiddet politikası taraftarı sağ cenahı; parlamentonun hem şimdiden tatil edilmesine hem de tatil müddetinin uzun olmasına itiraz etmişlerdir.

Bunlar hiç olmazsa Moskova'daki müzakerelerin arkası alınıp İngiltere, Fransa ve Sovyet Rusyası arasındaki misâkın tahakkuk etmesi için beklenmesinde ayak diremişlerdir. Lâkin Başvekil Çemberlayn «üç büyük devlet arasındaki anlaşma yakında meydana gelecek gibi görünmediğinden imzası için parlamento içtima halinde bekliyemez» diye cevab vermiştir. Başvekil tatil müddetinin üç hafta olmasını istiyen Çörçil'in dileğini de manasız bulmuş ve ortada bir tehlike varsa ne aylarca ne de haftalarca milletvekillerinin merkezden uzak durmaları caiz olamıyacağını söylemiştir.

Çemberlayn «âcil bir tehlike ile karşılaşmak için korkmağa benim bildiğime göre hiçbir sebeb yoktur» diyerek dünyanın her tarafında eli ve kulağı olan uyanık İngiliz istihbarat şebekesinin malûmatına istinaden İngiliz milletini ve bütün cihanı harb ihtimaline karşı temin etmiştir.

Parlamento 129 reye karşı 425 reyle Başvekilin teminatını kabul ederek itimadını izhar eylemiştir. İngiliz parlamentosu dağılmakla beraber Başvekille nazırların ekseriyeti fevkalâde ahvalde kabine çabucak toplanıp icab eden kararları vermek için Londradan pek uzaklaşmıyacaklardır.

Beynelmilel politika âleminde fevkalâde gerginlik bulunmasına rağmen İngiliz kabinesi vaziyette âcil bir tehlike olmadığı kanaatinde olması sulhun kolay kolay bozulmıyacağına yeni bir delil teşkil etmektedir.

Muharrem Feyzi TOGAY

İrva deresinde bir cesed bulundu

Şilenin İrva deresinde bir cesed bulunmuştur. Bunun geçenlerde motordan düşerek boğulan İbrahim ismindeki tayfaya aid olduğu zannedilmektedir.

Bend yolunda bir gencin kafası patladı

Büyükdere - Bend yolunda feci bir çarpışma hâdisesi olmuş, Şükrü adında bir gencin beyni parçalanarak ölmüştür.

Bendden otomobil ile Büyükdereye gitmekte olan Dimitri karşısından motosikletle gelen Şükrü adında bir genci virajı dönerken çarpmıştır. Musademenin şiddetinden 20 metre öteye fırlayan Şükrünün kafatası çatlayarak genc derhal ölmüştür. Dimitri kaçmıştır. Cesed muhafaza altına alınmış ve müddeiumumilik tahkikata el koymuştur.

Odun istif ederken

Yenikapıda odun iskelesinde Hayrinin 2 numaralı sergisinde Haşim oğlu Mustafa odun istif ederken, yapılan istif altında kalarak vücudünün muhtelif yerlerinden yaralanmıştır. Yaralı Cerrahpaşa hastanesine kaldırılmıştır.

Dana etinden zehirlenmişler

Yeşilköy Tipi sokağında 6 numaralı evde oturan Agop ile Lâfaye dün Ayayorgide Hilmiden aldıkları dana etinden zehirlenmişlerdir. Hâdise hakkında tahkikat yapılmaktadır.

Cumhuriyet

Nüshası 5 kuruştur

Abone şeraiti	Türkiye için	Haric için
Senelik	1400 Kr.	2700 Kr.
Altı aylık	750 »	1450 »
Üç aylık	400 »	800 »
Bir aylık	150 »	Yoktur

SON HABERLER

Moskovaya gidecek İngiliz - Fransız heyeti

Fransız heyeti dün Londraya vardı. General Hutzinger de İngiliz Erkânıharbiye reisile görüştü

Paris 4 (a.a.) — General Doumenc'in riyaset ettiği Fransız askerî heyeti Londraya gitmek üzere bu sabah Paristen ayrılmıştır. Heyet, Londrada İngiliz askerî heyetile temas edecek ve oradan beraberce Moskovaya hareket eyliyecektir.

General Huntzinger'in temasları

Londra 4 (a.a.) — Türkiyeye gitmiş olan Fransız askerî heyetinin reisi General Huntziger, iki gündenberi Londrada bulunmaktadır. Bu sabah Harbiye Nezaretine giderek İngiliz genel kurmay reisi General Gort'la uzun bir mülâkatta bulunmuştur.

Amerikan mehafilinin kanaati

Vaşington 4 (a.a.) — Avrupanın vaziyetine ve bilhassa bir İngiliz - Fransız-Sovyet itilâfı vücude getirilmesi için yapılan müzakerelere dair Lord Halifaks tarafından yapılan beyanat, Vaşingtonda müsaid bir şekilde karşılanmıştır. Burada hüküm süren kanaate göre, totaliterlerin tecavüz teşebbüsleri ancak «nizam ve asayiş taraftarı olan devletlerin» kat'î bir tarzı hareketile bertaraf edilebilir.

Fransız gazetelerinin mütaleası

Paris 4 (a.a.) — İngiliz parlamentosundaki müzakereleri mevzuu bahseden Bailby «Jour» gazetesinde diyor ki:

«Fransada olduğu gibi İngilterede de iyi düşünenler icraatın bugün kuru sözlere müreccah olduğunu anlamışlardır. Fransa ve İngiltere, parti kavgalarından uzak olarak sükûnetle çalışmakta mutabık bulundukça müdafaamızın muvaffakiyetine daha iyi hizmet edecekleri fikrindeyiz.»

«Figaro» gazetesinde Romier şöyle yazıyor:

«Meş'um tarihler oyunu ile kendi kendimizi aldatmıyalım. 20 ağustostan itibaren mukadderatın tecelli edeceği söyleniliyor. Eğer 25 ağustos kapalı geçerse bütün tehlikeleri unutacak mıyız? Bugün Avrupada üç mıntaka anî bir harekete sahne olabileceğe benziyor. Danzig, Almanya uyuştuğunu hemen hemen hiç de gizlemiyen Macaristan ve üzerinde İtalyanın açık emeller beslediği Makedonya. Birçok şeyler cür'etleri durdurabilir veya tehir edebilir. Fakat anî olarak da herhangi bir harekette bulunulması muhtemeldir. Binaenaleyh devamlı bir tesanüd göstermek icab eder.»

«Epoque» gazetesinde de Kerillis diyor ki:

«İngiltere, bugün Almanyaya mukavemet etmek istiyor. İngiltere artık tavizlerde bulunulmasına taraftar değildir ve Çemberlayn'in değiştiği için arkasından gidiyor.»

Nihayet «Ordre» gazetesinde de Viviere şöyle diyor:

«Eğer İngiltere ve Fransa, kuvvete karşı kuvvetle mukabele etmek hususunda müşterek azimlerini göstermemiş olsalardı, kim şüphe eder ki, Danzig'in Almanyaya ilhakı çok zamandır bir emri vaki haline gelmiş bulunmazdı? Bu da ümidsizliğe düşmemek lâzım geldiğini ispat eder. Ancak hiçbir sahada zâf göstermemek lâzımdır. Bu suretledir ki, eğer mümkünse harbe mâni olabiliriz ve şayet harbin önüne geçemezsek onu kazanırız.»

Danzig'te Alman tehdidi artıyor mu?

İngiliz Hariciye Müsteşarı sorulan suallere cevab verdi

Londra 4 (a.a.) — Avam kamarasında bazı meb'uslar, Hariciye parlamento müsteşarı Butler'den, Danzig'de nasyonal - sosyalist tehdidinin fazlalaşıp fazlalaşmadığını sormuştur.

Butler, verdiği cevabda son haftalar içinde Danzig'de askerî ve yarıaskerî faaliyetin fazlalaşmış olduğunu kabul etmiş ve mahallî vaziyetin çok yakından takib olunduğunu, Polonya hükûmetinin de İngiltere hükûmetile sıkı bir teması muhafaza ettiğini ilâve eylemiştir.

Muhafazakâr meb'uslardan Adams, büyük çaplı toplar yerleştirilmesi doğrudan doğruya bir tecavüz telâkki olunabilip olunamıyacağını sormuştur.

Butler, böyle birşeyden haberim yoktur, cevabını vermiştir.

Butler, diğer bir suale cevaben de şu malûmatı vermiştir:

«— Milletler Cemiyetinin Danzig yüksek komiseri, Danzig vaziyetini takib için Milletler Cemiyeti konseyi tarafından seçilen üçler komitesile temas halindedir.»

Nihayet liberal Mander, şu suali sormuştur:

«— Acaba Hariciye müsteşarı, Danzig'in halen pratik bakımdan Almanyanın elinde bulunduğu ve Gdiynia'ya hâkim olması için de yalnız birkaç büyük çaplı topa muhtac olduğu fikrinde değil midir?»

Butler, şu cevabı vermiştir:

«— Hayır, bu fikirde değilim.»

Yakalanan kaçakçılar

Ankara 4 (a.a.) — Geçen bir hafta zarfında gümrük muhafaza teşkilâtı Suriye hududunda: 43 kaçakçı, 1244 kilo gümrük eşyası ile 3 altın lira, bir tüfek, 4 kaçakçı hayvanı, İstanbulda: 9 kaçakçı, bir kilo üç yüz elli gram uyuşturucu madde elegeçirmiştir.

Samsunu genc su basti

Samsun 4 (a.a.) — Birkaç gündür fasıla ile devam eden yağmurlar dün saat 16 da şiddetini artırmış ve Bafranın İsmetpaşa, Tabakhane ve Gazipaşa mahallelerini su basmıştır. Her hangi bir kazaya mahal vermemek için derhal gereken tedbirler alınmış ve su basan mahallerdeki evler tahliye edilmiş, içinde oturanlar emin yerlere yerleştirilmiştir. Zarar tespit edilmektedir.

Fransadaki yabancıların askerliği

Paris 4 (a.a.) — Dahiliye Nezaretince tasrih olunduğuna göre, 20/7/939 tarihli kararname mucibince, iki aydan fazla Fransada ikamete mezun olan ve mülteci sıfatını taleb ve iktisab eden ecnebiler, Fransızların ifasına mecbur olduğu askerlik müddetine muadil filî hizmetlerde bulunacaklardır.

Felemenk halkı erkek Veliahd bekliyor

Soestdijk 4 (a.a.) — Doktor Sejonk, bir çocuğu dünyaya gelmek üzere olan Veliahd Prenses Juliana'nın yanında bulunmak üzere Laheyden hareket etmiştir.

Kabine buhranı dolayısile bu sabah Laheye dönmesi mukarrer olan Kraliçe Vilhelmine hareketini tehir etmiştir. Sarayda çocuğun doğması için her şey hazırlanmıştır. Ve bütün millet çocuğun oğlan olmasını sabırsızlıkla bekliyor. Çünkü yüz senedenberi Holandada erkek bir Veliahd dünyaya gelmemiştir.

İrlandalı tethişçilere karşı alınan tedbirler

Londra 4 (a.a.) — Avam Kamarasında amele partisi meb'uslarından Sorensen, İrlanda tethişçilerinin faaliyetine karşı harekete geçilmesi için İngilterenin de Valera hükûmetinin işbirliğini temin edip etmediğini Dahiliye Nazırından sormuştur.

Sir Samuel Hoare, hükûmetinin tethişçilerin faaliyetine mâni olmak için icab eden şeylerin yapılması lâzım geldiğini müdrik bulunduğu cevabını vermiştir.

Londrada bir bomba daha patladı

Londra 4 (Hususî) — Bugün Londranın göbeğinde Sen Pol kilisesi civarında bir bomba patlamıştır. İnfilâkın şiddetinden kilisenin ve civardaki birçok binaların camları kırılmıştır. Sokaklar kırık camla dolmuştur. 18 kişi yaralanmış ve hastaneye kaldırılmıştır. Bombanın İrlanda tethişçileri tarafından atıldığı kuvvetle zannedilmektedir.

Uşak yolunda feci bir kaza oldu

Bir otobüs devrildi, 28 kişi yaralandı

Uşak 4 (a.a.) — Dün, Gediz - Uşak şosesi üzerinde ve Uşaka beş kilometre mesafede Söğüdlüçeşme mevkiinde feci bir otobüs kazası olmuştur.

Burada yapılacak bir düğüne iştirak etmek üzere Gedizden otobüsle gelmekte olan ve içlerinde çocuklar da bulunan otuz iki kişiden yirmi sekizi otobüsün devrilip yuvarlanması neticesi ağır ve hafif olmak üzere yaralanmış ve bir kişi de ölmüştür.

Hâdise, kazadan kurtulan yolculardan biri tarafından haber verilmiş, buunun üzerine vak'a mahalline derhal sıhhî imdad otomobili ve sıhhat memurları gönderilmiş, Müddeiumumî ile hükûmet tabibi yerinde meseleye vaziyed eylemişlerdir.

Yaralılar derhal memleket hastanesine nakledilmişler ve burada hastane sertabibile Devlet Demiryolları ve Şeker Fabrikası operatörleri geç vakte kadar yaralıların tedavilerile meşgul olmuşlardır.

Bu feci vak'a şehrimizde büyük bir teessürle karşılanmıştır.

Şükrü Kaya Ankaraya döndü

Ankara, (Telefonla) — Bir müddettenberi Fransada tedavide bulunan eski Dahiliye Vekili Şükrü Kaya Ankaraya döndü.

Başvekâlet Müsteşarı Avrupaya gidiyor

Ankara, (Telefonla) — Başvekâlet Müsteşarı Vehbi tedavi maksadile Avrupaya gitmek üzere bu akşam Ankaradan hereket etti.

Muhasebe müdürlerinin terfileri

Ankara, 4 (Telefonla) — Adliye Veklâeti Muhasebe Müdürü Zihni ve Sıhhiye Vekâleti Muhasebe Müdürü Rıza birer derece terfi ettiler.

Çek ordusu ne hale geldi

Prag, 4 (a.a.) — Alman makamları, tensik edilen Çek ordusunun kadrosundaki jandarma mevcudunu 12,000 den 9,000 e indirmiştir. Fakat bu indirme hakikatte daha büyük mikyasta yapılmıştır. Çünkü 9000 jandarmaya ancak 6,000 tüfenk verilecektir.

Kudüste bir çete reisi idama mahkûn oldu

Londra, 4 (a.a.) — Kudüsten bildirildiğine göre bir Arab Nasyonalist çetesinin iki reisi dün sabah Divanıharb tarafından idama mahkûm edilmiştir.

Kadastro Umum müdürlüğünde

Geniş mikyasta tayin ve nakiller yapıldı

Ankara, 4 (Telefonla) — Kadastro Umum Müdürlüğü erkânı arasında geniş tayinler ve nakiller yapıldı. Bu meyanda ehemmiyet kesbetmiş olan vilâyet grup müdürlüklerinden İstanbula Teftiş heyeti reisi Hakkı, İzmire Mualmelât müdürü Osman, Bursaya Ankara grup müdürü Celâl Agâh, Ankaraya Lûtfi, Kadastro müdürlüğüne Şefik Albay, Tapu sicilleri müdürlüğüne Sıtkı Fosfor, Muamelât müdürlüğüne İzmirden Ahmed Kavaklı tayin edildiler. Başmüfettiş Ahmed Salih de Umum müdürlük teftiş heyeti riyasetine tayin olundu. Adliye Vekâleti bu sene Fotogrametrie usulile kadastronun tatbikî tecrübelerinden elde edilecek neticeleri tespit ile ona göre tedbirler almağa karar vrmiştir. Çubuk kazası arazisinin kadastrosu bu suretle yapılacaktır. Bunu bir de Askerî harita idaresinin tayyare ve vesaitinden istifade olunacaktır. Diğer taraftan kadastro işlerinin mümkün olan sür'atle tatbikını temini için alınacak tedbirleri görüşmek üzere kadastro hâkimlerile grup müdürleri Ankaraya çağırılmışlardı. Komisyon halinde ve Kadastro umum müdürü Haliid Ziya Türkkanın başkanlığı altında içtimalara devam edilmektedir. Şimdiye kadar yapılan tecrübeler neticelerinden istifade edilerek icab ederse kanunda tadilât yapılması drpiş olunmaktadır. Kadastro kanununda tayin edilen müddetin asgarî hadde indirilmesi şimdiden mümkün görülmektedir.

Bir Alman taşocağında infilâk

Berlin, 4 (a.a.) — Vuppertal taşocağında vuku bulan bir inhidam neticesinde 8 amele taşlar altında kalmıştır. Bunların beşi yaralı olarak çıkarılmış, diğer üçü ölmüştür.

Afrikada nüfusu çoğaltma tedbirleri

Paris, 4 (a.a.) — Afrikanın yerlileri arasında da nüfusun artmasını temin etmek üzere Fransa Dahiliye Nezareti Garbî Afrikanın bütün şehirlerinde asgarî dört erkek çocuğu olan yerli kadınların her türlü vergi ve tekâliften muaf tutulmasına karar vermiştir.

Ankara Basın Birliği idare heyeti

Ankara 4 (Telefonla) — Basın Birliği Ankara mıntaka idare heyetinin bugünkü toplantısında Kemaleddin Kâmi reisliğe, Mümtaz faik reis vekilliğine Mekki Said kâtibi umumiliğe seçildiler.

Meseleler

Fikir ve spor gencliği

Yazan: *PEYAMI SAFA*

Gencler taniyorum ki memleketin bütün fikir kımıldanışlarını, günü gününe, şaşmaz bir dikatle takib ederler. Gazetelerin bütün fikir sütunlarını okurlar, yeni çıkan kitabların hepsinden haberleri vardır, imzasını veya mevzuunu sevdikleri eserleri satın alamasalar bile başkalarından isterler, ararlar, bulurlar, okuyup bitirirler, not alırlar. İçlerinde bazıları tercih ettikleri muharrirlerin gazetelerde çıkan makalelerini keserek dosyalar, kolleksiyonlar yapmışlardır. Kendimde olmıyan eski yazılarımı onlardan istediğim çok oldu. Bu gencler bizzat gelerek, İstanbulda değilseler mektublar göndererek bizlerden sürekli alâkalarını esirgemezler. Yıllardanberi, şahıslarını tanıdığım veya uzaktan fikir hayatına bağlılıklarının hergün bir yeni tecellisine şahid olduğum bu cevherli gencliğe tam bir güvenişle güvenerek söyliyebilirim: Bizde zekâsının bütün pencerelerini memleket, kültür, san'at davalarına açmış, uyanık ve aydınlık, ürperiş halinde saklı fikir cereyanlarına karşı bile hassasiyetlerini hiç kaybetmiyen bir genclik, bir fikir gencliği vardır.

Gencliğin, zekâsı kaymak bağlamış bu üst ve öz tabakasile bütün temaslarımdan anladım ki, ona mensub olanlardan pek çoğu; spor hareketlerine karşı nefrete yakın bir alâkasızlık duyuyorlar: Maçlara gitmiyorlar ve spor düşkünlerile içli dışlı konuşmuyorlar. Bazılarının sporla hiç meşgul olmadıklarını da yakından biliyorum.

Gencler de var ki spordan daha yüksek bir ihtiras tanımıyorlar. Yalnız bunun için yaşadıklarına inanabilirim. Bu tipi herkes görmüş olduğu için takdime lüzum yok. Liseler ve sokaklar bunlarla dolu. Hiçbiri fikir davalarile alâkalı değil.

Fikir gencliğinin ağzında beliren ıstılahlardan birkaçı: «Şuur», «kültür», «şahsiyet», «ideal», «şe'niyet», «an'ane», «tekâmül» ilâh...

Spor gencliğinin ağzında beliren ıstılahlardan birkaçı: «Ulan», «be», «yuh», «bir şüt çekti, yallah», «patlama yahu!» ilâh...

Başka memleketleri iyice bilmiyorum; fakat bizde, ruh denilen cevheri beden denilen maddeden ayrı düşünen eski zaman filozoflarını haklı çıkaracak bir garabetle, fikir gencliği spor gencliğinden ayrılıyor.

Fikir gencliğinin gözünde ayak topu, «futbol» denilen içi hava dolu yuvarlak, sanki içi boş bir kafanın sembolüdür ve garibdir ki lâyık olduğu tekmeleri, gene, kendisi gibi kafalarının içi boş olanlardan yer. Spor gencliğinin gözünde kitab denilen nesne, eğer kulüb dedikodularından ve maç neticelerinden başka birşeyi haber veriyorsa, yazı haline sokulmuş, uzun, kafa şişirici bir konferanstan, yani katmerli ve perdahlı bir tıraştan başka birşey değil.

Gazeteciler müstesna, spor gencliği içinde fikir meselelerile alâkasını belli eden tek insana tesadüf etmedim. Gene gazeteciler müstesna, fikir gencliği içinde spor meselelerile alâkasını belli eden yok gibi birşey.

Düşündürücü mesele: Bu ayrılık zarurî midir, marazî mi?

«Sağlam vücudde sağlam akıl» hikmetinin yeni kültür nizamı içinde ve dünyanın hiçbir yerinde kıymeti kalmadığını biliyoruz. Hem de, başta futbol, sporun birçok şubeleri sağlık bakımından şiddetli ve haklı tenkidlere uğrayor. Bir pehlivanın omuzları üstüne bir filozof kafası oturtmak istiyen eski Yunan vecizesine bu asırda bir tek örnek tedarik etmek imkânı kalmamıştır. Cılız Bergson'la Çoban Mehmed arasında ne bir güreş müsabakası, ne de bir fikir münakaşası mümkündür. Eflâtundanberi filozofu ve pehlivanı şahsında birleştiren yaratılış harikaları azaldıkça azaldı ve nihayet kafa ve beden nesilleri, birbirlerinden ayrı kafileler halinde, birbirlerine zıd an'anelerle türemeğe ve tekâmül etmeğe başladı.

Bu, böyle. Fakat terbiye bakımından, dünyanın hiçbir yerinde zekânın ve insiyakın birbirinden bu kadar ayrılmasına cevaz verilmez. Bilmediğimi tekrar itiraf ettikten sonra kuvvetli zannımı söylememe müsaade ediniz: Dünyanın hiçbir yerinde, bizdeki kadar, fikir ve spor gencliği birbirinden uzaklaşmış olamaz.

Bu ayrılıkta girift sebebler aramayınız. Terbiye başta geliyor. Çocuğun ilkmektebde başlıyan alâkalarını tanzim edecek sistemlerden ve hocalardan mahrum olduğumuza eminim. Talebedeki aşırı spor alâkasına ve kitab nefretine karşı, bugüne kadar yaptığımız şeylerin yekûnu sıfırın biraz üstündedir. Büyüklerin kendileri, çocuklarından evvel, maçlara karşı gösterdikleri delice alâkayı kitablardan, mecmualardan, konferanslardan esirgeyerek fena örnek olmağa devam ediyorlar. Ailede ve mektebde, zekâ ile insiyak arasındaki muvazenesizliği giderecek tedbirlere hemen başvurulmalı: Aşırı spor alâkasını dizginliyecek bir telkin ve terbiye hareketine ihtiyac, en şiddetli derecesini buldu.

Daha kötüsü de şudur: Spor alâkası dediğimiz şeyin, hakikatte, ırkın sağlığile, beden terbiyesi endişelerile hiç alâkası kalmamış gibi. Oynamak ve seyretmek için maçlara koşanların yüzde doksanı, «bahsimüşterek» heyecanlarında olduğu gibi yalnız kumar iddialarını andıran, mutlak ve mücerred bir karşılaşma ve çarpışma zevkinin tatmini peşindedirler. Spor değil kumar. Menfaati için değil, heyecanı için kumar.

Bu kötü heyecan yatıştırılıp da gencliğe halis bir zekâ ve beden terbiyesinin mutedil ve normal sevgisi verilmedikçe yeni nesilleri doktorun ve polisin elinden kurtarmak zor olacak.

PEYAMİ SAFA

Yunanistanda Metaksas rejiminin yıldönümü

Atina 4 (Hususî) — Dört ağustos rejiminin üçüncü yıldönümü münasebetile Başvekil Metaksas tarafından millete hitaben uzun bir beyaname neşredilmiştir. General Metaksas, bu beyannamede, rejimin üç senede yaptığı büyük işleri anlatmakta ve Yunan milletinin mes'ud bir devreye girdiği bildirilmektedir.

İstanbulda

Dün şehrimizde bulunan Yunanlılar da aralarında büyük bir toplantı yaparak Metaksas rejiminin üçüncü yıldönümünü tes'id etmişlerdir. Yukarıki resim bu toplantıdan bir intıbadır.

İngilterede hava manevraları

Londra 4 (a.a.) — İngilterenin hava manevraları 8 ağustos akşamı ile 11 ağustos arasında yapılacak ve bu manevralara 1300 tayyare iştirak edecektir.

Geçen seneki manevralara 900 tayyare iştirak etmişti. Manevralara tayyarelere karşı müdafaa kuvvetleri de iştirak edeceklerdir.

Amerikada bir facia

Chicago, 4 (a.a.) — 40 yaşında bir kadınla biri 7 ve diğeri 5 yaşında iki çocuğu hep birlikte kendilerini şehrin merkezinde kâin büyük bir otelin 12 nci katındaki apartımanın penceresinden atmışlardır. Her üçü de telef olmuştur.

21 Bulgar meb'usu Moskovaya gidiyor

Bükreş 4 (a.a.) — Moskovaya ziraat sergisini ziyaret etmek üzere gitmekte olan 21 meb'ustan mürekkeb Bulgar grupu buraya gelmiştir. Rumen makamatı Bulgar meb'uslarına fevkalâde nazikâne muamelede bulunmuştur.

Bulgar hariciye encümeni reisi Ovedarof, «Rumania» gazetesine yaptığı beyanatta, iki memleket arasında iyi geçimin ve işbirliğinin gerek Rumanya, gerek Bulgaristanın istiklâli için bir rehine olduğunu ve her iki memlekete iyi bir istikbal hazırlıyacağını söylemiştir.

HEM NALINA HEM MIHINA

Millî Piyango

Tayyare piyangosu Türk Hava Kurumundan alınarak Millî Piyango adile Maliye Vekâletine verildi. Piyango İdare Heyeti Reisliğine Maliye Vekâleti Varidat Umum Müdür Muavini Nihad Âli Üçüncü gibi kıymetli ve muktedir bir genc tayin edildi.

Keşideleri devam etmekte olan 27 nci tertib bitinciye kadar, piyangonun bugünkü şekli tabiatile devam edecektir; fakat bu tertib bittikten sonra bazı değişiklikler yapılsa iyi olur. Fransada Loterie Nationale adlı bir millî piyango vardır. Bu piyangoyu esaslı surette tetkik etmedim; fakat üç şey nazarı dikkatimi celbetti. Biri sık sık, galiba her hafta çekilmesi, öteki de ucuz olmasıdır. Üçüncü noktayı aşağıda izah edeceğim. Fransız piyangosunda onda bir biletlerin fiatı 10 franktır, 1 frank da bileti satan teşekkül alır, eder 11 frank. 11 frank bizim paramızla 38 buçuk kuruş eder. Bu ucuzluk yüzünden Fransız piyangosu çok satılmaktadır; öyle ki ekseri keşidelerin biletleri son günleri, tamamile bitmekte, büyük şehirlerde bir tane dahi bulmak kabil olamamaktadır.

Bizim memleketin genişliği ve münakalâtın Fransa kadar mütekâmil ve seri olmaması yüzünden böyle haftada veya on günde bir keşide yapmak kabil olmaz, sanırım. Çünkü biletleri memleketin her tarafındaki bayilere gönderip dağıtmak ve satmak fazla zaman ister. Bu itibarla keşideleri, belki 20 günde bir yapmak mümkün olur.

İkinci mesele ucuzluktur. Bizim onda bir biletlerimiz, bir ve bir buçuk liradır. Bu fiat yüksektir. Bu yüzden herkes bilet alamıyor. Bir bileti iki kişinin aldığı sık sık görülüyor. Bizim piyangomuzu da ucuzlatmak ve herkesin alabileceği bir fiata indirmek kabildir, sanıyorum. Bu takdirde bilet satışının çok artacağına hiç şüphe yoktur. Çünkü nerede ucuzluk yapılmışsa, orada daha çok iş olmuş ve hasılat düşmemiş, artmıştır.

Üçüncü nokta, Fransadaki millî piyango esas bayiliğinin, malûl askerlerin teşkil ettikleri muhtelif cemiyetlere verilmiş olmasıdır. Fransada harb malûlleri, malûliyetlerinin nev'ine göre, cemiyetler teşkil etmişlerdir, meselâ gözlerini kaybedenler başka, bacaksız kalanlar başka cemiyet kurmuşlardır. Bu kurumlar, millî piyangonun biletlerini alarak piyango idaresinin nezaret ve tasdiki altında kendileri başka biletler çıkarırlar, sonra, bunları halka satmak üzere ikinci derecede bayilere tevzi ederler ve onda bir bilet başına 1 frank alırlar. Tabiî bu para, kısmen cemiyete, kısmen de bayilere kalır. Bizde, bunun tıpkısını yapmak kabil olmasa bile, piyango biletleri bayiliğini önüne gelene değil; malûl gazilere tahsis etmek ve ancak malûl gazi bulunmıyan yerlerde başkalarına vermek münasib olur. Tabiî, malûl gazilerin de, lâzım gelen sermayeyi temin için icab eden tedbirleri almalarına ve tesisler yapmalarına yardım edilir.

Nihad Âli Üçüncü gibi kıymetli bir maliyecinin, yazdıklarımı nazarı dikkate alacağına ve Avrupadaki piyangoların esaslarını tetkik ederek Millî Piyangomuza daha mütekâmil ve daha cazib bir şekil bulacağına şüphe yoktur.

Mahkemeye verilen arzuhaller hakkında Adliye Vekâletinin bir tamimi

Ankara 4 (Telefonla) — Bazı mahkemelerin avukatlık kanununun bir hükmünü tevsi ederek mahkemeye verilen her arzuhal ve lâyihada avukat imzası aradıkları veya avukatın ismi olan başlığı havi evraka yazılmasını istedikleri anlaşılmıştır. Adliye Veklâeti bu münasebetle yaptığı tebligatta her şahsın lâyihasını kendisi de yazabileceğini, iş sahiblerine lüzumsuz mecburiyet ve masraf tahmiline meydan verilmemesini bildirmiştir.

Baltık Hariciye Nazırları mülâkatı

Tallinn, 4 (a.a.) — Letonya Hariciye Nazırı Munters, Estonya Hariciye Nazırı Selter ile yeni bir görüşme yaptıktan sonra dün Riga'ya hareket etmiştir.

İngiltere Ziraat Müsteşarı istifa etti

Londra, 4 (a.a.) — Resmen bildirildiğine göre parlâmento Ziraat Daimî Müsteşarı Kont Teveraham, şahsî esbabdan dolayı istifa etmiş olup bugün vazifesi başından ayrılcaktır.

Bir Rumen askerî heyeti Ankaraya geliyor

Ankara 4 (Telefonla) — Bir Rumen askerî heyetinin bu hafta zarfında şehrimize geleceği haber verilmektedir.

Küçük hikâye

«Kaybettiğin şey»

Etienne Anthérieu'den

Dünkü hikâyenin sonu :

— 2 —

Ted, genc kadına dokunmak ümidile, bir sadaka dilenir gibi, elini parmaklıklar arasından uzattı, fakat Barbara ürpererekten geri çekildi:

— Hayır.. Burada olmaz, mümkün değil.. Donald bizi görebilir. Sonra ikimizi de öldürür.

Genc kadın, parmaklarının ucile ona biraz para uzattı, fakat öteki, sür'atle, onu bileklerinden yakalayark kendine çekti; güç nefes alıyordu. Genc kadın, nefesindeki sıtmayı hissediyordu. Ted'in bakışı onu tepeden tırnağa alevlere garkediyordu.

Burada, parmaklığa dayalı, bilekleri ve omuzları âşıkının pençesinde duran Barbara, geçmişteki aşkının hâtırasile yandı:

— Ted, dedi, zavallı Ted'im, çok sıkma, acıtıyorsun!

Fakat öteki, dudaklarını kulağına yaklaştırmış, karmakarışık şeyler fısıldıyordu.

Yavaş yavaş genc kadın merhamete geldi, kendini bıraktı. Genc adam, nihayet sevgilisinin dudaklarını bulabilmişti. Barbara'nın harikulâde omuzları, mehtab ışığında, bütün çıplaklığile ürperiyordu. Parmaklığın öteki tarafında Ted hıçkırıyordu. Genc kadın, müşfik bir sesle:

— Bu parayı al sevgili Ted, diyordu. Kendine bir oda tut, elbise tedarik et ve karnını doyur. Önümüzdeki hafta tatilinde, Arizona'daki çiftliğime yalnız başıma gideceğim. Yolda bekle beni. Seni arabama alırım.

Sonra, bütün kuvvetile eve doğru koştu. Henüz gelmiş olan Donald, onun gaybubetinden endişe etmeğe başlıyordu.

Heyecan ve korku içinde bir hafta geçti. Cumartesi günü, Ted'e yolda rasladı, kıyafeti düzelmiş olmakla beraber yüzü gene karanlık ve somurtkandı. Beraberce çiftliğe doğru yollandılar. Çiftlikte, dindirilmemiş bir aşkın kırıntılarını yaşamak için, genc kadının istediğinden fazla bir müddet geciktiler. Bunun içindir ki villâya sür'atle dönerken, büsbütün sinirlenmiş olan Barbara, yana kayan otomobili zaptedemedi, araba bir çukura yuvarlanarak bir ağaca hızla çarptı. Bu sadme ile şoseye fırlatılan Barbara'nın yaraları hafifti. Ayağa kalkıp âşıkını otomobilin altından çıkarmaga koştugu zaman, Ted, beyni parçalanmış, cansız yatıyordu.

***

Bu vak'a büyük bir iskandaldı. Donald'ın, o zamana kadar, belki de kokularından, seslerini çıkaramıyan bütün rakibleri, bütün düşmanları yaygarayı bastılar. Gazetelerde şiddetli bir hücum başlamıştı. Götürüldüğü klinikte, Barbara yatağında uzanmış, âşıkile kaçışını ve otomobil kazasını ilk sahifelerinde iri harflerle ilân eden gazetelere göz gezdiriyor, öfkesinden ve teessüründen dudaklarını ısırıyordu.

Merhametsiz Holivud, yere yuvarlanmış olan ilâheyi ayakları altında çiğniyordu. Bunun için, Barbara, iyileşir iyileşmez, elinde kalan cüz'î parayla, başını alıp gitti. Kazadanberi ortalıkta görünmiyen kocasına haber vermemişti. Nevyorkta saklandı. Donald'ın öyle kolay kolay affedecek erkeklerden olmadığını biliyordu.

Fakat Nevyorkta ne yapmalı?

Holivuddaki göz kamaştırıcı ve dillere destan hayatından sonra, Nevyorkta eski figüranlık rollerine çıkması mümkün değildi. Son mücevherlerinden sonra elbiselerini de satarak, sefil bir otel odasında oturuyor, kimseye görünmemek için dışarı çıkmıyordu. Çok geçmeden düpedüz sefalet başladı. Bazı ufak tefek işler bulmağa güç belâ muvaffak oldu; çamaşır yıkadı, bir kahvede garsonluk yaptı. Fakat sokağa çıktığı zaman, onu resimlerinden tanıyanlar, yolunu bekliyor, bütün sefaletine rağmen tazeliğini muhafaza eden güzelliğine iştahla ve arzuyla bakıyorlardı. Genc kadın korkmağa başladı. Fakat hissediyordu ki, er geç bu erkeklere mukavemetten âciz kalacaktır.

O halde beklemek neye? Bir akşam, ümidsizlikten usanmış, sefaletten yorulmuş olarak sokağa çıktı. Kıştı. Alçak sema ile sokağın ucu arasında bitmez tükenmez ıslak bir manto gerilmisti sanki; hava o kadar pis ve kasvetliydi. Sallanaraktan bir kaç adım attı. Açtı. Ürperiyordu. Tam o sırada, muhteşem bir otomobil, genc kadının yanıbaşında iston etti.

***

Otomobilin kapısı acıldı, bir adam elini uzattı ve genc kadını arabanın içine çekti.

— İki gündür ki sokağa çıkmanı bekliyordum. Nihayet yakaladım seni!

Bu adam Donald'dı.

Şaşırmış, korkmak veya sevinmek kuvveti olmıyan Barbara, sesini çıkarmadan, kendini bırakmıştı. Herhalde felâkete doğru gitmiyordu. Fakat yanındaki adam, sakin bir tavırla:

— Hangi oteldesin kızım? diye soruyordu.

Otomobil bir teşrinisani akşamının soğuk yağmurile karanlık ve kasvetli caddelerden hızla geçerken, Donald anlatıyordu:

— Bu bahsi tazelemek neye yarar? Sana ne kadar bağlı olduğumu bilirsin. Bilirsin ki bütün arzum, günün birinde Holivudu, gürültüsünü, sıtmasını, lüksünü, dedikodusunu terkedip seninle âsude bir köşeye çekilmek ve orada başbaşa ve mesud yaşamaktı.

Barbara, bitkin bir halde mırıldandı:

— Evet!

— Hatta bu hulyamı tahakkuk ettirmeğe başlamıştım bile. Burada da devam edecektim. Nevyorkta güzel bir ev satın aldım, dayattım, döşettim, tam senin beğeneceğin, seveceğin bir ev. Seni şimdi oraya götürüyorum.

Otomobil, bir parkın tenha yollarında kayıyor, büyük bir kapı önünde duruyordu. Kapı açıldı. Kumlu bir yolun ucunda, muhteşem bir köşkün ön cephesi ışıklar içinde parıldıyordu.

Köşkün iç kapısını bir uşak açtı. Zavallı siyah robu içinde Barbara doğruldu, eşiği atladı. Aynalarla döşeli, örgidelerle, kamelyalarla süslü, muazzam bir hol, genc kadını bekliyordu. Donald'ın rehberliğile, tavanlarından sarkan büyük avizelerin ışığı altında gülümseyen mobilyaları göz alan iki büyük salondan geçti. Bir metrdotel ona yemek salonunu gezdirdi. Üzerinde altın ve gümüş sofra takımları dizili duran uzun masada iki kişilik bir sofra kurulmuştu. Donald genc kadının kulağına eğilip:

— Herhalde karnın acıkmıştır sanırım. [illegible] na diğer odaları da göstermek isterdim!

Barbara, yorgun bir tebessümle: «Evet» demek kuvvetini bulabildi kendinde. Ona doğru eğilmiş olan Donald onun koluna girdi.

Mermer bir merdivenden, yukarı kata, yatak odalarına çıktılar.

Artık takati tükenmiş olan Barbara, ipek örtülü karyolaya oturdu. Donald:

— Fena değil, değil mi? dedi. Burayı yalnız kış için hazırlatmıştım... Bahar için Kaliforniyada harikulâde bir villâ buldum.

Barbara mırlıdandı:

— Kaliforniya!

Fakat Donald, masanın üstündeki bir fotografı genc kadına göstererek:

— İşte yatımız! dedi. Hatırlıyor musun, Avrupaya, İskandinav memleketlerine, Fransaya, İtalyaya gitmeği ne kadar arzu ediyordun! Böyle bir yatta güzel bir yaz geçirilir.

Genc kadın:

— Donald, Donald! dedi.

— Görüyor musun, o münasebetsiz otomobil kazası olmasaydı bu güzel hayata simdi başlamıştık bile. Ah! Aşk bazan ne kadar da pahalıya oturuyor insana!. Söyle bakalım, bu ev, evin, hoşuna gidiyor mu?

Barbara ayağa kalktı. Titriyordu. Donald'a doğru bir adım attı. Fakat o, yavaş bir jestle onu durdurdu ve gayet sakin:

— Bir dakika daha, dedi. İster misin? Gösterecek pek az şey kaldı.

Koluna girdi, hole indiler. Geniş ve parlak parke üzerinde, Barbara'nın çamurlu ayakkablarının izleri kurumak üzereydi. Donald, iki yana sıra olmuş uşaklar arasından, lâkayd geçiyordu. Kapıdan çıktı, peronu indi, bekleyen otomobilin kapısını açtı, karısının otomobile binmesi için geri çekildi ve kapıyı hızla kapayarak şoföre:

— Madamı nerede buldunuzsa oraya götürün, dedi. Sokağa!..

Çeviren:
CEVAD SADIK

Çocuk Esirgeme Kurumunun müsameresi

Çocuk Esirgeme Kurumu Taksim nahiyesi tarafından 5 ağustos 939 cumartesi akşamı Bomonti bahçesinde bir müsamere tertib edilmiştir. Bu müsamerede varyete, müzik ve sürprizlerden maada şehrimizde bulunan Elen artistlerinden 8 yıldızın da iştiraki suretile pek neş'eli bir gece geçirilecektir. Her tarafa otobüs temin edilmiştir

Mekteblere girme şartları

Ankara Konservatuvar ve Tiyatro Okulu

Ankara konservatuarı ve tiyatro okulu, devlet tiyatrosuna ve operasına lüzumlu elemanları hazırlamak ve musiki sanatının her sahası için serbest san'atkâr yetişitirmek maksadile açılmış yüksek bir müessesedir.

Konservatuar; a) Müzik, b) Tiyatro şubelerini ihtiva eder.

Müzik şubesinin kısımları:

a) Piyano, teori ve kompozisyon, bilûmum orkestra instrümanları, orkestra idaresi, oda müziği.

b) Tiyatro şubesinin kısımları:

Temsil, opera.

Konservatuarın müzik şubesine girme şartları:

Buraya en az orta okulu bitirmiş olanlar alınır.

Müzik kısmının şubelerine girmenin esas şartları:

Musiki istidadı olmak ve açılacak kabul imtihanında muvaffak olmak.

Temsil kısmına girmenin esas şartları:

Yaşı 20 den yukarı olmamak ve bedenî kabiliyeti olmak ve açılacak seçme imtihanını kazanmak.

Cumhur Başkanlığı Filârmonik Orkestrası

Cumhur Başkanlığı filârmonik orkestrası oda ve salon müziği guruplarına ayrılır. Orkestrada doksan müzisyen vardır. Buraya; açılan müsabaka imtihanında muvaffak olan müzisyenler alınmaktadır. Orkestra Ankarada her tarafta halka muntazaman konserler vermektedir. Konserleri dinlemek herkes için serbesttir.

Balkanlarda tesanüd

İngiltere büyük faaliyet sarfediyor

Yugoslav Naibinin Londradaki temasları iyi neticeler verecek

Dünkü posta ile gelen 30 temmuz tarihli *Sunday Dishateh* gazetesinde, diplomasî muhabiri, aşağıdaki şayanı dikkat yazıyı neşrediyor:

«İngiltere, Balkanlarda tesanüdü ilerletmek hususunda faal rol icra etmek üzere bulunuyor. Prens Pol'un Londrayı ziyareti ve İngiltere ile Yugoslavya arasında diplomasi yollarile yapılan muhabereler neticesi olarak İngilterenin aşağıdaki faaliyetlerde bulunacağı beklenmektedir:

1 — Yugoslavyaya İngiliz kredileri verilecektir.

2 — İngilterenin Yugoslavyadan mubayaatı ve bahusus kereste mubayaası tezyid edilecektir.

3 — Bulgaristana da bir İngiliz kredisi verilecektir.

İngiltere; İtalyaya ve İngiliz - Türk misakına aid vaziyetini Yugaslavyaya izah etmiştir.

Yugoslavya dahi kendi tarafından Bulgaristanla yakınlaşmağa matuf olan siyasetini izah etmiş ve Bulgaristanla Rumanya arasındaki münasebatın iyileşmesi arzusunu izhar eylemiştir.

Yugoslavyanın bütün bu faaliyetleri İngiltere hükûmeti tarafından teveccühle karşılanmıştır. Ayni zamanda Yugoslavyanın Bulgarlar lehinde teşebbüste bulunduğu anlaşılmaktadır. Bu teşebbüs İngilterenin Bulgaristana kredi vermesine yardım yolundadır.

Türkiye dahi Bulgaristana Trakyadaki tahkimat ve askeri tahşidatın Bulgaristanın aleyhine tevcih edilmemiş olup Arnavudluğun İtalyanlar tarafından işgalinden sonra Türkiyeye yahud Yunanistana karşı İtalyanın muhtemel hücumuna karşı ihtiyatî bir tedbir olduğunu izah etmiştir.

Rumanya Kralı Karol'un İstanbulu ziyareti neticesi olarak bir Balkan sulh konferansının toplanacağı zannolunuyor.

Bu konferansa Kral Karol, Kral Boris, Cumhur Reisi İsmet İnönü ve belki Prens Pol'un iştirak etmeleri muhtemeldir.

Bulgaristanın Balkan İtilâfına girmeğe razı olacağı ümid edilmektedir. Lâkin Bulgaristanın cenubî Dobricaya aid müddeiyatının teşkil ettiği mâni hâlâ devam ediyor. Şimdiye kadar Rumanya burasını terketmeğe taraftar görünmemişti. Fakat bundan sonra müzakereye girişmeğe taraftar olması muhtemel bulunuyor.

Patlıcan kızartılırken

Dün saat 10,30 da Karagümrükte Derviş Ali mahallesinde 7 numaralı evde oturan Hüsniye patlıcan kızartırken bir ara komşuya girmiştir. Bu sırada evde yangın başlamışsa da etraftan yetişilerek söndürülmüştür.

SİNEMA

Clark Gable'nin evine hırsız girdi

İşsiz kalmış bir bulaşıkçı olan mütecavizin maksadı aktörün karısı Carole Lombard'ın mücevherlerini çalmaktı

Clark Gable ve Carole Lombard

Nevyork'tan 1 ağustos tarihile yazılıyor:

Clark Gable Holivud'da karısı Carole Lombard'la birlikte yeni yerleştiği evinde dün akşam banyodan çıkmış, robdöşambri sırtında yatak odasına girmişti. Carole Lombard stüdyoda çalışmakta olduğu için evde yoktu. Parmaklarından, boynundan, bileklerinden çıkarmış olduğu bazı mücevherleri tuvalet masasının üzerinde bırakmıştı. Clark onları alarak duvar içerisinde gömülü küçük kasadaki yerlerine koymak istemişti. O anda arkasında hafif bir gürültü işitti. Dönünce tanımadığı bir şahsın elindeki silâhı kendisine tevcih etmiş olduğunu gördü.

Adam:

— Eller yukarı!

Diye bağırıyordu. Aktör, çaresiz ellerini yukarı kaldırdı. Bir saniye ne yapacağını şaşırmış bir vaziyette idi. Fakat çarçabuk aklını başına aldı. İtidalini topladı. Bir sırasını getirip hırsızın üzerine sıçradı ve silâhı elinden alarak suratını adamakıllı yumruklamağa başladı. Uşak gürültüyü duyunca hemen odaya koştu ve manzarayı görünce de polise telefon etti.

Zannetmeyin ki bu, artistin çevirmekte olduğu yeni bir filmin sahnelerinden biridir. Hayır.. Yukarıda da kaydettiğimiz veçhile Clark ile karısı Carole'un Amerikan sinema merkezi civarında San Fernando vadisinde işgal etmekte oldukları villâda vukua gelmiştir. Hırsızın hüviyeti tahkik edilince, kendisinin işsiz kalmış bir bulaşıkçı olduğu anlaşılmıştır. Mücrim, yapmak istediği hırsızlığı inkâr etmemiş, parasızlığı dolayısile Carole'un mücevherlerini aşırmak istediğini itiraf eylemiştir. İlk kattaki odaya açık olan pencereden girmek için Carole'un stüdyoya gitmesini beklemiş, içeri girince de çekmecelerden birini çekip Clark'ın rövolverini almış ve ev sahibini bizzat kendi tabancasile tehdid etmiştir.

Fakat insan, filim yıldızlarının başına gelen vukuatın böyle hakikî olduğu da iddia edilse gene ciddiyetine pek inanmıyor. Acaba, gene bir reklâm vesilesi olmak üzere yapılmış müretteb bir vak'a mıdır? diye düşünüyor.

Bir iki satırla

★ Sekiz sene evvel Holivud'da Rus ismi taşıyan, fakat İngiliz şivesile konuşan bir aktör ele geçirilmişti. O zamandanberi bu zat mütemadiyen cinaî filimlerde hain adam rollerine çıkarılıyor. Sizin tanımadığınız bir şahsiyet değil, korkmayın.. Adı Boris Karlof.. Artist, şimdi Columbia şirketinin «Asılmak istemiyen adam» ismindeki yeni filminde bir âlim rolüne çıkacaktır. Nihayet seyircilerin husumetinden kurtulacak demektir. Bu eserin diğer mühim rollerini de Lorna Gray, Roger Pryor, Ann Doran oynamaktadırlar.

★ Başrollerini Virginia Bruce ile Walter Pidgeon'un oynamakta oldukları «Arzudan daha kuvvetli!» filminde uzun zamandanberi beyaz perde de görmediğimiz Ann Dvorak da mühim bir vazife deruhde etmiştir. Artistin kocası Leslie Fenton de filmin rejisörlüğünü ifa etmektedir.

★ Robert Montgomery, bir İngiliz şirketi tarafından angaje edilerek filim çevirmek için Londraya gelmişti. Orada Claridge otelinde harb malûlleri tarafından vücude getirilen eşya için bir sergi açılmıştı. Artist de bu sergide eşya satmayı deruhde etmiş san'atkârlar arasında idi. Sergiyi Kraliçe Elisabeth de ziyaret etmiş ve Robert İngiliz hükümdarının zevcesine dört ipekli mendil satmaya muvaffak olmuştur.

★ Amerikada yeni dünyanın tarihine aid çevrilmekte olan seri filmin birincisi olan «Dodge City» bitmiştir. Onu «Melekler şehri» takib edecektir. «Melekler şehri» «Los Angeles» in tarihini tasvir edecektir. Bu eseri de «Dodge City» nin başrollerini oynamış olan Errol Flyn, Olivia de Havilland ve Ann Sheridan temsil edeceklerdir.

1939 - 40 mevsimi filmlerinden sahneler

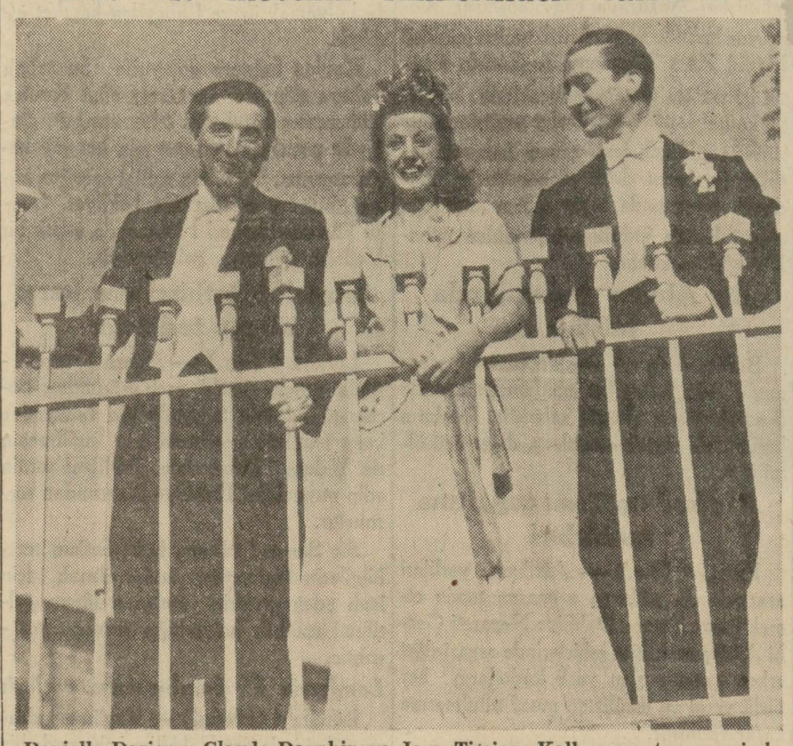

Danielle Darieux, Claude Davphin ve Jean Tissier «Kalb çarpıntısı» eserinde

Rumanya radyosunun meşhur
NiCULESCU Biraderler Orkestrası
Büyükada SPLENDıT PALAS
Oteline gelmiştir

RADYO

Bu aksamki program

Türkiye Radyodifüzyon Postaları

DALGA UZUNLUĞU			
	1639 m.	183 Kcs.	120 Kw.
T. A. Q.	19,74 m.	15195 Kcs.	20 Kw.
T. A. P.	31,70 m.	9465 Kcs.	20 Kw.

13,30 Program, 13.35 Türk müziği 1 — Bayati peşrevi. 2 — Rahmi Bey - Bayati şarkı - Gül hazin sünbül perişan. 3 — Salâhaddin Pınar - Bayati şarkı - Delisin deli gönlüm. 4 — Mustafa Çavuş - Bayati şarkı - Canım tezdir sabredemem. 5 — Tanbur taksimi. 6 — Halk türküsü - Ey serenler serenler. 7 — Saz semaisi. 14,00 Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri. 14.10-15,30 Müzik (Dans müziği - Pl.) 18,30 Program, 18,35 Müzik (Küçük Orkestra - Şef: Necib Aşnın) 19.10 Türk müziği (İncesaz faslı) 20.00 Memleket saat ayarı. 20.00 Temsil, 20.40 Ajans ve meteoroloji haberleri. 21,00 Türk müziği (Eski eserlerden mürekkeb program) 21,40 Konuşma, 21,55 Neş'eli plâklar - R. 22.00 Haftalık posta kutusu (Ecnebi dillerde) 22,30 Müzik (Operet vesaire - Pl.) 23,00 Son ajans haberleri, ziraat, esham, tahvilât; kambiyo - nukud borsası (fiat) 23.20 Müzik (Cazband - Pl.) 23,55-24 Yarınki program.

Operalar ve operetler

20,05 Königsberg: Falstaff.
21,35 Paris (Eiffel kulesi): Faust' [illegible]toroz edilmesi.
22,05 Milâno: Kısa ömür.

Büyük konserler

13,05 Londra (Regional): Rossini, Dohnanyi, Lalo'nun eserleri.
17,05 Londra (Regional): Mussorgski, De Falla'nın eserleri.
20,50 Londra (Regional): Schumann, Elgar, Saint - Saens ve Massenet'nin eserleri.
21,35 Brüksel II: Çaykovski, Sibelius ve sair bestekârların eserleri.
21,50 Strassburg: Weber, Brodin, Smetana nın eserleri.

Oda musikileri

14,50 Londra (Regional): İngiliz bestekârlarının eserleri.

Solistlerin konserleri

16,15 Hilversum I: Şan ve piyano.
16,35 Droitvich: Çifte piyano ile Bach'ın eserleri.
18,10 Stokholm: Muhtelif parçalar.
19,05 Paris (P.T.T.): Piyano konseri.
19,15 Münih: Beethoven'in Kreutzer sonatı
19,35 Viyana: Marks'ın şaıkıları ve piyano eserleri.
19,50 Droitvich: Piyano ve keman konseri.
23,25 Bohemya: Schubert'in eserleri.

Eğlenceli konserler

17,05 Münih: Açık hava konseri.
21,20 Doyçlandzender: Seçme havalar.
21,20 Frankfurt: Muhtelif parçalar.
23,55 Hamburg: Melodiler.
24,05 Doyçlandzender: Eğlenceli parçalar ve dans havaları.

Dans musikileri

23,45 Kolonya: Muhtelif parçalar.
23,45 Königsberg: Seçme havalar.
1,05 Kolonya: Eğlenceli musiki ve dans havaları.

Kızkulesi harab oluyor

Senelerdenberi tamir yüzü görmiyen Kızkulesi bakımsızlıktan harab olmağa yüz tutmuştur. Tarihî bir kıymeti haiz olan bu güzel eseri dün gezen bir muharririmiz, kulenin üstündeki direğin çürümekte olduğunu, içinin ve etrafının pek bakımsız ve perişan bir halde bulunduğunu görmüştür.

Halbuki gördüğü vazifeden sarfı nazar, Kızkulesinin, İstanbul sularının güzel bir ziyneti olması dolayısile de her türlü ihtimama lâyık bir eser olarak ele alınması lâzımdır.

Alâkadarların nazarı dikkatini celbeder ve kulenin ehemmiyetile mütenasib bir şekilde tamir ve güzelleştirilmesini temenni ederiz.

MEVLİD

Merhum mühendis Raif Suntekin refikası, merhume validemiz Bayan Raife Suntekin'in ruhuna ithaf edilmek üzere 6 ağustos pazar günü saat 16,30 da Kızıltoprakta Zühtüpaşa camiinde mevlidi şerif okutturalacaktır. Ayrıca davetiye gönderilmiyeceği cihetle akraba ve dostlarımızın ve arzu edenlerin teşriflerini rica ederiz.

İş Bankası Müfettişi
Firuz Suntekin

ÖLÜM

Zührevî kadın hastanesi lâboratuvar şefi doktor Nureddin Ramihin ablası, Bursa İnhisar avukatı Kâmran Duranın annesi ve mühendis Ahmed Fahri Demircanın eşi Cavide Demircanla Macidenin teyzeleri Galatasaray talebesinden Orhan Kendirin büyükannesi salihatı nisvandan Fatma Binnaz vefat ettiğinden bugün öğle namazı Teşvikiye camiinde kılınarak Feriköy kabristanına defnolunacaktır. Allah rahmet eyleye.

Nadide Zümrüd

17 krat 20 santim sikletinde koyu renkli tek taş bir zümrüd Sandal Bedesteninde teşhir edilmektedir. 10 ağustos 1939 perşembe günü saat 14 te müzayede ile satılacaktır. Bedestence takdir olunan kıymet 6000 liradır.

YAKIN TARIHTEN ...

Imparatorluk devrinde sanayileşme komedisi

Yazan: *ALI RIZA SEYFI*

— II — [*]

Geçen makalemizde Abdülmecid devrinin sanayileşme hareketini idare eden (Dadyan) kardeşlerin bir hesab verme ve ikbal mevkiinden yuvarlanma korkusu geçirdikten sonra gene nasıl parladıklarını hâdiseye şahid olan Mc. Farlane'ın ağzından dinlemiştik. Bu komedya veya facianın bazı teferruat ve tafsilâtını daha, gene onun kaleminden olmak üzere buraya koymaktayız:

«Ahmed Fethi Paşanın Fabrikalar ve Nümune çiftliği Nazırı olmasından sonra kuntratları bitmiş olan bir takım Avrupalı mühendisler ve ustalar memleketlerine gönderildiler; bir takımları da fabrikalarda müessir ve rahat surette çalışmak imkânının elde edilemiyeceğini anlayınca kuntratlarını kendileri bozdular ve yol paralarını keselerinden verip Avrupaya gittiler. Geri kalan Avrupalı ameleden en büyük bir kısmı tenbelliğe mahkûmdu. Çünkü çalışacakları fabrikalar ve makineler henüz tamamlanmamıştı. Aylıklar eskiden daha fena, daha geç veriliyordu.

«İngiliz amelesinin hali çok kötü idi. Bunlara konsolos müdahale ve muavenet etmiyordu. Ameleden ve ustalardan bir kısmı iyi hareket ediyorlar, vakitlerini evlerinde, ailelerile geçiriyorlardı. Fakat en büyük kısmı meyhanelere doluyorlardı, kavga gürültü gırla gidiyordu.

«Zeytinburnunda «Büyük fabrika» denilen müessese dışarıdan bakılınca ve işgal ettiği mevki münasebetile «büyük» sıfatına gerçekten lâyıktı. Amelenin -herhangi milletten olursa olsun- yatacakları ve kışla denilen ikametgâhlar cenub tarafındaki dil'ı kapar ve gayet uzundur, bir zemin katını, bir de üstkatı havidir. Binanın bir başından bir başına kadar bir koridor uzanır. Bu koridorun tulü 650 kadem (takriben 200 metre) dir. Duvarlar taştan ise de yangına karşı müdafaa tertibatı yapılmadığından bir yangın çıkınca koca binanın pek az müddetle kül olup gideceği şüphesizdir. Binada oturan bazı İngilizler bir gün bu felâketin olacağını söylüyorlar, çünkü Avrupalı amele sarhoş, fabrikayı elde tutan ve orada çalışan Ermeniler ise son derece kayıdsız, dikkatsiz ve tenbeldirler.

«Söylediğimiz murabbain garb duvarı, İstanbuldan Makrıköyüne ve Ayastafanosa giden yolun kenarına düşer. Benim gördüğüm sırada oraya büyük, dört köşe birşey yapılıyordu ki: Fabrikanın bacasını teşkil edecek ve büyük bir yüksekliğe malik olacaktı. Bir kere Zeytinburnunun bu bacası yıkılmış, duvarcı ve ameleden otuz kişiden fazlasını öldürmüştü! İngiliz mühendislerden Mister Sang zaten bu bacanın nasıl yapılmakta olduğunu görünce Ermeni ustaya bunun mutlaka yıkılacağını söylemişti. Gene Mister Taylor ismindeki İngiliz de tekrar tekrar heriflere bu yolda ihtarlarda bulunmuştu. Fakat inşaatı ellerinde tutan mahud (Dadyanlar) devletin bu kadar paralar vererek getirttiği İngiliz mütehassıslarının bilgi ve tecrübelerinden istifade etmedikleri gibi onların tavsiyelerini de zerre kadar dinlememişlerdi.

Padişah, 30 Türk amelesinin ölümünden sonra bunların ailelerine para yardımı edilmesini emreyledi. Bu hareket, şüphesiz, iyi birşeydi. Fakat sonradan başka bir şey yaptı ki: Bu, hiç de iyi birşey değildi. Abdülmecid, bu felâkete sebeb olan inadcı ve cahil mimarı şiddetle cezalandırmalıydı, halbuki: Dadyan kardeşler padişaha Ermeni mimarın bu işten dolayı pek mahzun olduğunu söylemeleri üzerine hemen herife bir nişan vermiş (!) ve müteselli olmasını, çünkü bu kadar hayatın kurban olması onun kabahati değil, kader ve kısmetin bir cilvesi (!) bulunduğunu söylemişti.

Fabrikalar için intihab edilmiş bu mevkide tatlı su yoktu ve bu iş önceden de hiç düşünülmemişti. Nihayet Dadyanlar padişahın bahçıvanbaşısı vasıtasile meşhur büyük Zeytinburnu kuyusunu açtırdılar. Burada deniz suyile karışık tuzlu su çıktı. İngiliz müdür Mister Thomas bu suyu fabrikaların kazanlarında kullanmağa icbar edildi. Fabrikalar ve fabrikalardaki herşey tamamlanmadan bırakıldı. Sahile ağır eşyayı sevk için bir ağac iskele ve rampa yapılmıştı. Buradaki vesait vaziyeti idareye kâfi iken sahile bir de kocaman maçuna oturtulmuştu. İskele ise öyle bir yere yapılmıştı ki: Burada fırtınalı havalarda yol alıp vermek imkânsızdı.

«Dadyanların Zeytinburnunda tatbik etmek için ileri sürdükleri iddia çok cesurane idi, burada çakı, ustura, bütün demir alâtı, şayak, astar, pamuklu kumaşlar, çorab, top, sapan, demirparmaklık demir borular, döküm işleri, gem, üzengi, mızrak başı, kılıc, kilid, anahtar ve saire.. ve saire yapıldıktan başka orada kullanılacak bütün demir ve çelik alât ve edevat da fabrikada yapılacaktı.

Zeytinburnunda bir de Sanayi mektebi vardı; burada riyaziye, kimya, tabakat (geoloji), madeniyat, resim, nafıa mühendisliği ve saire yerli Ermenilere ve genc Türklere en mükemmel surette öğretilecekti. Mektebin yapılması bitti, fakat hakikî surette asla açılmadı, yalnız İstanbul gazetelerinde methü senası kaldı. Toplanmış olan talebe ise aylıkları verilmemeğe başlayınca dağıldılar.

Ohannes Dadyanın biri oğlu, biri biraderzadesi olan iki cahil genc Ermeni hem muallimin heyeti reisi, hem mekteb müdürü vazifelerini görecekler ve bu iş için padişahtan bol bol nişanlar, yüksek aylıklar alacaklardı. Halbuki, bu iki Ermeni delikanlısının Avrupada şöylece üstünkörü bir seyahat etmiş olmalarından başka bir meziyetleri, bir bilgileri yoktu.»

Mac Farlane'ın hatıralarına burada son veriyoruz. Bu iki makaleyi yazmaktan maksadımız bu zavallı memleketin ve aç, çıplak bir halde yurdumuzdan binlerce mil uzak cephelerde can veren kahraman Türk milletinin ne elim devirler geçirmiş, nasıl kafalar ve yürekler tarafından idare edilmiş olduğunu, bu safhasile de, bir parça olsun canlandırmaktır.

Ali Rıza SEYFI

(*) Bundan evvelki yazı 31 temmuz tarihli sayımızda çıkmıştır.

Malaya suvarisi Atatürk abidesine çelenk koydu

İzmirde bulunan İngiliz bahriyelilerinden bir kısmı dün İzmir birahanelerinden birinde serinliyorlar

İzmir 4 (Telefonla) — Malaya kumandanı albay Tower, bu sabah saat 10,30 da Cumhuriyet meydanındaki Atatürk heykeline merasimle bir çelenk koymuştur.

Merasime, başlarında mızıkaları olduğu halde Türk ve İngiliz deniz silâhendaz kıt'alarile Malaya'daki piyade silâhendaz kıt'ası iştirak etmiştir. Kıt'alar meydandaki yerlerini aldıktan sonra albay Tower, Vali Etem Aykut, Tümgeneral Rasim Aktoğu, İngiliz ve Türk kurmayları erkânı, deniz ve merkez komutanları heykel önüne gelmişlerdir.

İktısadî hareketler

Türkiye - Polonya anlaşması

Türkiye Cumhuriyetile Polonya Cumhuriyeti arasındaki ticaret anlaşması ve Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankasile Polski Instytut Rozrachunkovy arasında clearing yolile yapılacak tediyelerin tanzimine dair anlaşma birçok bakımlardan şayanı dikkat hususiyetleri ihtiva etmektedir. Anlaşmaya merbut A ve B listeleri, bu anlaşmanın işlemesi için esaslı bir âmil halindedir. A listesinde yazılı Türkiye menşeli mallar her maddeye ayrılan kontenjan hadleri dahilinde Polonyaya ithal olunacaktır. Şurası da mukarrerdir ki, Türkiye Polonyada mer'î olan umumî ithalât rejiminden de ayrıca istifade edecektir. Buna mukabil B listesinde yazılı Polonya menşeli mallar, her maddeye ayrılan kontenjan hadleri dahilinde Türkiyeye ithal edilecektir. Polonya da Türkiyede mer'î olan umumî ithalât rejiminden ayrıca istifade edecektir.

İki hükûmet, anlaşmaya ilişik A ve B listelerinde yazılı olmıyan malların ithali yahud bu listelerde derpiş olunan kontenjanların arttırılması taleblerini en büyük bir hayırhahlıkla tetkik etmeği de taahhüd eylemektedirler.

İki memleket millî bankaları arasındaki tediye anlaşmasına göre de Türkiyeye ithal olunan Polonya menşeli bütün malların bedeli Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankasına yatırılacak ve banka da bunları Polski Instytut Rozrachunkovvy namına açacağı Türk lirası olarak tutulan faizsiz bir clearing hesabına geçirecektir. Türk parasından başka paralarla tanzim edilmiş olan faturaların tutarı Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankasınca, Türk lirası ile İngiliz lirası arasında kabul edilen parite esasına ve malûm olan son Londra kotlarına göre tahvil edilecektir. Merkez Bankasınca yapılacak tahsilât günü gününe Polonya Millî Bankasına bildirilecektir. Polonya Millî Bankası tediye emirlerini Türk lirası olarak Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankasına gönderecektir.

Her memlekette tahsilât ve tediyat kendi millî parasile yapılacaktır.

Bu anlaşma hükümleri transit mallar muamelâtına tatbik olunmıyacaktır.

Polonya ile aramızda 1937 temmuzunun 16 sında yapılan ticaret anlaşmasından iki sene sonra yapılan bu yeni ticaret ve clearing anlaşması mer'iyet mevkiine girmiş bulunmaktadır. Bu anlaşmanın iki memleket ticaretinin inkişafına vesile vermemesi için hiçbir sebeb yoktur. Bilhassa iki memleket arasında son yıllarda görülen iktısadî yakınlaşmanın daha ziyade artması iki memleket için de faydalı olacaktır. Filhakika Polonyaya 1935 senesinde 239,000 liralık olan ihracatımız 936 da 925,000, 937 senesinde 2,260,533 liraya kadar yükselmiş fakat geçen sene bir milyon liralığa yakın bir gerileme görülmüştür. Polonyadan ithalâtımız 935 senesinde 229,000 liralık idi. Bu miktar 936 da 432,000, liraya çıkmış, fakat 937 de ihracatımız çok artmış iken ithalât 361 bin liraya düşmüştür. Geçen sene ise ihracat düserken Polonyadan ithalâtımız birden 2,5 milyon liraya doğru fırlamıştır.

Yeni anlaşmanın iki memleket ticaretini daha müvazeneli bir şelke getireceğini ümid ederiz.

F. G.

Sigara paketleri ıslâh edilecek

İnhisarlar idaresince sigara paketlerinin daha cazib ve halka güzel gelecek şekilde yapılması için tetkikler yapılmış ve bazı tipler tespit edilmiştir. Bu tipler İnhisarlar Vekâletine gönderilecektir.

Harman yerinde bir cinayet

Konya (Hususî muhabirimizden) — Ilgın kazasının Argıthanı nahiyesinin Kuyumcu köyünden Bekir Aydemir ile kardeşi Ali Aydemir, harmandan çıkardıkları buğdayı taksim ederlerken birbirile anlaşamamışlar, kavga etmişlerdir. Bu kavgada Ali Aydemir, büyük kardeşi Bekir Aydemirin sol ayağına ve diz kapağı kısmına bir tırpan sallayarak ayağını koparmış akan kanlar dolayısile Bekir Aydemir ölmüştür. Her ne kadar suçlu adliyeye teslim olmuş ise de bu iki kardeşin aileleri hâlâ harman başında ağlamaktadırlar.

Sarayburnunda emsalsiz ve zengin proğramlı bir eğlence

Bu akşam saat 20,30 da Sarayburnu kazinosunda Hamiyet Yücesesin güzel bir konseri, şehir tiyatrosundan Hazım ve arkadaşları tarafından «Madam Hayganoşun odası» ismindeki komedisi, meşhur Kavuklu Ali ve arkadaşlarının kârı kadim orta oyunu, hayalî irfanın karagöz, kukla, hokkabaz ve ateşbaz oyunları, bando konseri, Karadeniz millî oyunları gibi mükemmel eğlenceleri içinde toplayan Kızılay Alemdar nahiyesinin sünnet düğünü ve müsameresi yapılacaktır. Temiz bir deniz havası almak ve mükemmel bir surette eğlenmek isteyenler için büyük bir fırsattır.

Tecessüsler

Kuyruklu yıldızlar

Bunlar, diğer seyyarelere nispetle çok hafif ve gevşek olduklarından tehlikesizdirler ve dünyaya çarpmalarından pek korkulmaz

Yazan: *H. BILGIÇ*

Bugünlerde, gökyüzünde, nadir görülür bir faaliyet olduğunu haber veriyorlar. Merih, Müşteri ve Zühal yıldızları, hep bir arada, bize en yakın mesafeden geçiyorlar. Transit bir yolcu gibi, bizi uzaktan selâmlayıp geçeceklerini söyliyenler de var, kapımızı çalıp tanrı misafiri olmaları ve bizi bir hayli zarara sokmaları ihtimali bulunduğunu iddia edenler de.

Üç seyyarenin elbirliğile civarımızda keştügüzara çıkmaları nadir vakayidendir demiştik. Fakat buna mukabil, civarımızda daha sık dolaşan ve yüreğimizi daha sık ağzımıza getiren kuyruklu yıldızlar var ki, kendilerine izafe ettiğimiz musademe tehlikesini, belki hakikaten taşıyorlar.

Kuyrukluyıldızların dünyaya en yakın geldikleri noktaları, daima milyon haneli rakamlarla ifade ederiz. Buna rağmen, her yeni kuyrukluyıldız, hayalimizde bizi kuyruğuna takıp ademe sürükliyecek korkunc bir manzaraya bürünür.

Şimdiye kadar bu neviden bir felâkete uğramıyan yeryüzü sakinleri, kuyruklu yıldızla arz arasında vukua gelebilecek bir çarpışmanın, mutlaka yer yuvarlağı aleyhine neticeleneceğine hükmederler. Halbuki, arza çarpan yıldızın, bu musademe neticesinde bizzat mahva sürüklenmesi ihtimali bile akla gelebilir. Nitekim, fezadaki seyahatleri esnasında, muhtelif seyyarelerin, hatta güneşin cazibesine yakalanıp, seyirlerini şaşıran ve kendinden büyük bir cevvî cisme çarparak darmadağın olmak tehlikesine maruz müteaddid kuyrukluyıldızlar var.

Gerçi, yeryüzünü, bu kuyrukluyıldızları cazibelerile şaşırtan, meselâ Jüpiter nev'inden, bize nispetle kutru on bir defa daha büyük ve bizden bin iki yüz doksan beş defa azametli seyyarelerle ölçmek doğru olmaz. Bununla beraber, feza tarihinde, musademe neticesi olarak parçalanmış, toz haline gelmiş ve yok olmuş kuyrukluyıldızların bu feci akibetlerine tesadüf edilir.

***

Kuyrukluyıldızın, çok eski zamanlardanberi, beşeriyete korku telkin eden bir cisim oluşunu, hayretle karşılamak hata değildir. Zaman zaman, göklerin esrarlı derinliklerinden birdenbire meydana çıkan bu parlak cisimler, ekseriya çok büyük olmalarına rağmen, seyyarelere nispetle çok zayıf ve gevşek yıldızlardır. Bu itibarla, havada, bu yıldızlarla bizim aramızda vukua gelebilecek herhangi bir çatışmanın, arzımızdan ziyade kuyrukluyıldızın aleyhine tecelli edeceğini tahminde haksız değiliz.

Her sene, kimisi heyetşinasların hesablarile, muayyen tarihlerde, kimi önceden haber vermeden damdan düşercesine gelen birçok kuyrukluyıldızla karşılaşırız. Fakat bunların ekserisi, gözle güç tefrik edilen, küçük yıldızlardır. Büyük kuyrukluyıldızlar, ekseriya korku ile karışık bir isim bırakıp geçerler.

Hâley kuyruklusunun adını hatırlıyanlar, onun bütün dünyaya geçirttiği hududsuz korkuyu unutmamışlardır.

Semamızda görüleceği tarihler, riyazî usullerle ilk defa olarak hesab edilen bu yıldız on yedinci asrın nihayetlerine doğru meşhur heyetşinas Hâley tarafından keşfedilmişti. Hâley, civarında dolaştığı büyük seyyarelerin cazibesine yakalanarak seyrini şaşırdığı zamanlar müstesna, her yetmiş üç senede bir defa arzımızın yanından geçer.

1910 senesindeydi. Hâley kuyrukluyıldızının dünyaya çarpacağı, bütün beşeriyetin müthiş bir felâketle karşılaşmak üzere bulunduğu, dünya ile bu yıldız arasındaki musademenin, kıyamet dediğimiz son günün mübeşşiri olduğu şayiası birdenbire ortaya çıkmış; insanlar, biribirini takib eden fasılasız bir kuyruklu yalan tufanı altında, müthiş bir korkuya kapılmıştı.

Musademenin vukuu 18 mayıs 1910 olarak hesab edilmişti. O gece, felâkete intizar ederek uykusuzluk içinde sabahı edenler de, işittikleri haberlere inanmayıp tatlı uykusunu feda etmiyenler de, sabahleyin, evvelki günlerden farksız bir hayata gözlerini açmışlardı. Ve 19 mayıs sabahı, Hâley yıldızı, sanki aleyhinde söylenen iftiraların haksızlığını ispat etmek istercesine, şeffaf ve ziyadar kuyruğunu, arzımıza, nüvaziş kadar hafif bir temasla değdirerek yanımızdan geçip gitmişti. Bu temas o kadar hafif olmuştu ki, birkaç heyetşinas müstesna, bu ciddî hâdisenin vukuundan hiç kimse haberdar olamadı. Hatta, kuyrukluyıldız, o gün semamızdan geçerken tamamen namer'î kalmış, ancak güneşten uzaklaştıktan sonra, parlak kuyruğunu, peşisıra nazlı nazlı sürüyerek mesafe aldığı görülebilmiştir.

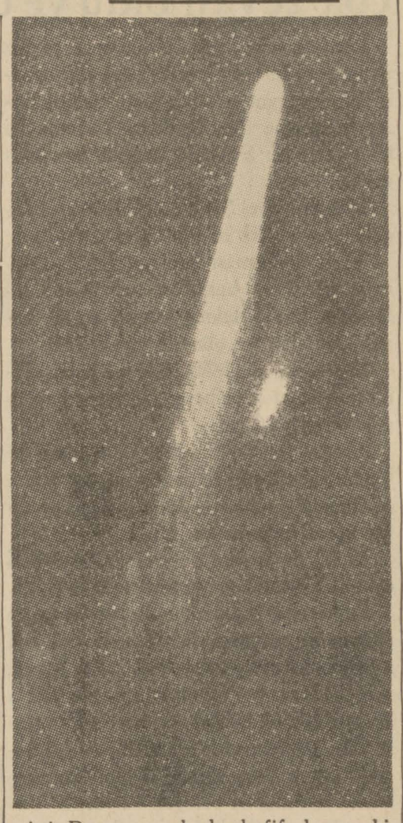

***

Kuyrukluyıldızlara, musademe neticesi değil, sadece yanımızdan geçip gitmekle bile bize felâket getirmek gibi bir uğursuzluk da izafe ederiz. 1913 te, Delavan tarafından keşfedilen ve 1914 te, çıplak gözle görülmesi imkân dahiline giren Delavan kuyruklusu bunlardan biridir. Saray Bosna'da tutuşup bütün dünyayı yalayan alevin mes'uliyetini üzerlerine almak cesareti medeniyetini gösteremiyen Avrupa, bu büyük afetin kabahatini o kuyrukluyıldıza yüklemişti.

***

Kuyrukluyıldız, seyyarelere nazaran kof olduğu halde ondan korkarız demiştik. Kuyrukluyıldızlar, filhakika, gerek fizik teşekkülleri, gerek devir hareketleri itibarile seyyarelerden tamamen ayrılırlar. Fezada dolaşan gayet hafif, ziyadar rüzgâr habbeleri diye tarif edebileceğimiz bu yıldızlar, bazan güneşten fevkalâde uzak mesafelere kadar giderler. Güneşten bu kadar uzakta oldukları zaman, hiç kuyrukları yoktur. Devirlerini ikmal edip güneşe yaklaştıkları, onun ateşi içine girdikleri zaman kuyruk peyda ederler, ki bu da her zaman vaki değildir.

Kuyrukluyıldızın bir hususiyeti, kuyruğunun daima güneşin aksi istikametinde bulunmasıdır. Semanın derinliklerinden güneşe doğru ilerlerken, gerisinden gelen kuyruk, güneşten uzaklaşırken, gene aksi istikamette olmak üzere, önden gider. Meşhur Fransız heyetşinası Kamil Flamarion, yıldızın kuyruğu, yıldızdaki havadan intişar eden ve güneşin neşrettiği bir kuvvetle tardedilen gazlerden müteşekkildir, mütalesında idi.

Kuyrukluyıldızların nüvesinin mahiyeti, birçok tetkiklere ve birçok tahminlere rağmen henüz tamamile tespit edilmiş değildir. Yalnız, son izahlar, elektron esasına dayanıyor. Tabiatteki rolleri hududsuz derecede mütenevvi ve büyük olan elektronlar, göze görünmez bu cisimleri, renk ve ışık vererek bize gösteren unsurdur.

***

Kuyrukluyıldızın arzımıza çarpmasından duyacağımız korku, yeri gökü biribirine katarak kıyamet koparması ihtimalinden ziyade, yıldızın asıl nüvesinde mevcud syanojen gazinden mütevellid olsa, yerindedir denilebilir; azottan ve karbondan müteşekkil olan bu gaz, insanlar için öldürücü bir gazdir.

Yalnız, bunda da bir teselli noktamız var. Syanojen, kuyrukluyıldızda, beşeriyeti öldüremiyecek kadar az nispette mevcuddur. Esasen, daha birçok zehirler arasında, hergün azar azar yuttuğumuz azota ve karbona da alışık olan vücudlerimiz, syanojenle zehirlenmek tehlikesinden, bu itibarla da varestedir.

H. BILGIÇ

İLİM KÖŞESİ — İHTIRALAR KEŞIFLER

Lâplas'ın Nebula faraziyesi

Kant'ın kozmogisinden sonra gelen faraziye, Laplace'ın Nebula faraziyesidir. Diğerlerine nazaran, daha ciddî ve uzun yaşıyan bu maruf faraziye, meşhur Fransız riyaziyecilerinden Laplace tarafından 1796 da konmuştur.

Kant'ın kozmogisinden haberi olmıyarak yazılan bu eser ona çok benzer. Büyük riyaziyeci olan Laplace'ın Kant devri hareketin yoktan var olacağına dair hataya düşmemesi tabiidir. Kant gibi Laplace da kâinatın ham maddesinin esasen mevcud olduğunu ve tekâmülünün ilk safhasında devreden sıcak bir Nebula halinde bulunduğunu kabul ediyor.

Arzın devir hareketinden mütevellid santrifüj kuvveti yeryüzündeki cisimleri dışarı atmak ister. Fakat arzın devir hareketinin batı olmasından dolayı bu kuvvet pek küçük olup karşısındaki cazibe kuvvetine galebe çalamaz. Arzımız 24 saatte bir devir yapacağı yerde 85 dakikada bir devir yapsa idi bu kuvvetler biribirine müsavi ve mukabil olurdu. O zaman üstüva hattındaki cisimlerin ağırlığı kalmazdı. Orada cisimler ne yere basar, ne de yerden ayrılırlar, fakat, Haceriesved gibi, havada nereye bırakılsa orada dururlardı.

Laplace, Nebulanın bu safhaya gelinciye kadar büzüldüğünü kabul etmişti. Bu takdirde üstüva hattını teşkil eden zerreler halkası Nebulanın diğer kısımlarına tazyik icra edemez. İçindekiler büzülünce bunlar halka halinde dışarıda kalırlar. Zaman geçtikçe halka adedi artar. Biribirinin içinde kalan bu halkalar, Kant'ın kozmogonisinde olduğu gibi nihayet parçalanıp seyyarelere inkılâb eder. Merkezdeki kütle güneş olur. Ayni vetire seyyarelerde cereyan eder, peykler hasıl olur.

Bir asırdan uzun yaşıyan modern kozmogonik nazariyelerin esasını teşkil eden bu faraziye bir takım tenkidlere uğramış ve yeni astronomlar bu faraziyeyi terke mecbur kalmışlardır. İlk kuvvetli tenkid 1861 senesinde Babinet tarafından yapılmıştır. Bu tenkid, bugünkü güneş sisteminin [illegible] yetsizliğine istinad eder. Binaenaleyh pek eski zamanlarda bir yıldızın güneş yakınından geçerek ondan - eksik görünen - zaviyevî momentumu alıp götürmüş olması kuvvetle ihtimal dahilindedir. Laplace faraziyesinin belini kıran asıl hücumlar daha yeni esaslara istinad eder. Riyazî tahlillere göre, devir sür'atinin fazlalığından dolayı parçalanan semavî bir cismin, kütleleri biribirine yakın olan, iki parçaya ayrılması lüzumunu gösteriyor. Binlerce müşahedeler de bunun doğruluğunu ispat etmektedir. Binaenaleyh Laplace faraziyesi, bir yıldızın parçalanırsa güneş sistemini teşkil edemeyip ancak bir çift yıldız teşkil edebileceğini emreder. Bu itibarla güneş sistemini izah edemez.

Prof. Salih MURAD

İzmir Kız enstitüsü

Kayseri, 4 (a.a.) — Şehrimizde açılması kararlaştırılan Kız enstitüsü için İstasyon caddesi üzerinde yeni yapılan mekteb binası tahsis edilmiştir. Ankaradan gelen İsmetpaşa Kız Enstitüsü müdürünün yaptığı tetkikatta mektebin ilk ve orta tahsil vermesi, akşam dershaneli ve yatılı olması kabul edilmiştir. Memleket kadınlığının kültür seviyesini yükseltecek olan enstitü valimizin kıymetli yardımlarile bu devrede tedrisata başlıyacaktır.

Fransa turunun galibi

Bisikletle Fransa turunun bu sene Belçikalı Sylvére Maes tarafından kazanıldığını yazmıştık. Yukarıki resim, müsabakayı bitirdikten sonra staddan çıkarken göstermektedir.

DUYDUNUZMU?

Boş lâf

Bir zamanlar yalnız Amerikada âdet olmuşken, sonra sonra bütün dünyaya yayıldıydı. Bazı müesseselerde duvarlara, «lâkırdıya yekûn tut!» manasına gelen, kibarca ihtarları mavi levhalar asılıyordu.

Şimdi bu usul, iş sahasından, içtimaî sahaya da sirayet etmiş. Bazı Avrupa mehafilinde, ziyafete, süvareye davetli olanların görebilecekleri yerlere şöyle ibareleri ihtiva eden küçücük kartonlar konuluyormuş:

«Ahvali havaiyeyi bütün teferrüatile biliyoruz. Binaenaleyh havadan, sudan lûtfen bahsetmeyin.»

«Boş lâkırdı söylemeyin. Yirmi defa üstüste ayni süzü tekrara lüzum yok.»

«Saçma lâkırdılar, güzel dudaklarda acıklı mana alır ve sükût altındır!»

Nasraddin Hoca, canı küfretmek istedikçe, derdini kuyuya dökermiş.

Lâf kıtlığında asmalar budayan, «daha daha ne var ne yok?» cular için, Marko Paşa vazifesi görecek portatif bir kuyu minyatürü icad edilse de, kibar salonlardaki bu sükût emirlerinin yanına konulsa fena olmaz!

Namer'inin fotoğrafı

Fotoğraf objektifinin insan gözünden daha keskin olduğu muhakkak. Hele son zamanlarda fotoğraf makinesinde öyle bir yenilik var ki, adesenin bu hassasını kat kat arttırıyor.

Objektifi, gözle görülmesine imkân olmıyan şeylerin resmini çekebilecek hale getirdiler.

Meselâ, üzerindeki bazı yazılar silinmiş, ortadan yok edilmiş olan bir vesikayı objektifin karşısına koydunuz muydu, kâğıd üzerinde izi bile kalmıyan o eski yazılar, hassas cama, olduğu gibi tespit ediliyor.

Bu keşif, Viyanalı bir fotoğrafçının çektiği bir kadın fotoğrafında, çehrenin benekli çıkmasile başlamıştır. Benekler, kadının kanında teşekkül etmekte olan çiçek hastalığının, henüz cild üzerine çıkmıyan lekeleri imiş.

Böylece, fotoğraf, hem zabıta, hem cinayet için fevkalâde kıymetli bir vasıta haline geliyor demektir.

Lâkin, namer'iyi görmek için madem ki, gene bir vasıtaya muhtacız, bizzat gözlerimize bu hassayı verebileceğimiz güne kadar, gayıbdan haber aldığımızı iddia edemeyiz. Meğer ki, gözümüze gözlüğü takınca, her baktığımızı görelim.

Gayri federeler tescil ediliyor

Beden Terbiyesi Umumî Müdürlüğü şehrimizde teşkilât haricinde olan ve gayrifedere ismini taşıyan kulüblerin sicil talimatnamesine uygun bir şeklide derhal tesçil edilmelerini bildirmiştir. Tesçil işini sür'atle ikmal ettirecek kulübler, önümüzdeki mevsim lik maçlarına gireceklerdir.

Yekûnu 78 kadar olan bu kulüblerin kuvvet esasına göre nasıl kümelere ayrılacakları hakkında henüz bir emir yoktur. Bu karara nazaran bu sene lik maçları bir kaç kümeye ayrılacak ve bu kümelerin adedi pek kabarık olacaktır.

SPOR

Ingiliz - Türk denizcileri arasındaki müsabaka

Dün Fenerbahçe stadında karşılaşan bahriyelilerin maçı çok zevkli oldu ve denizcilerimizin galibiyetile neticelendi

Limanımızda misafir bulunan İngiliz donanması futbol takımile Türk donanması futbol takımı arasında yapılması takarrür eden maç dün Kadıköy stadında iki bine yakın bir kalabalık önünde icra edilmiştir.

Maçtan evvel Şehir bandosu evvelâ İngiliz, sonra Türk millî marşlarını çaldı.

Türk donanması kaptanı, İngiliz takımına güzel bir buket vererek takımı selâmladı. İngiliz takımı kırmızı çorab, beyaz pantalon ve gömlek giymişlerdi.

Donanma muhteliti lâciverd çorab, lâciverd pantalon ve beyaz, lâciverd parçalı gömlek giymişlerdi.

Maçta İngiliz filotillâ kumandanı ve birçok yüksek rütbeli zabitan ile harb filosu kumandanı Amiral Mehmed Ali ve diğer zevat bulunmakta idi.

17,20 de İngiliz hakemin idaresindeki oyuna, Türk takımının hücumile başlandı.

İki tarafın karşılıklı hücumlarile geçen oyunun on sekizinci dakikasında topu çok müsaid vaziyette yakalayan sol iç Hakkı iki müdafii de atlayıp kalecile karşı karşıya kaldığı halde topu hafif bir vuruşla kaleciye vererek muhakkak bir gol kaçırdı. Oyun daha ziyade İngiliz takımının hâkimiyeti altında cereyan ediyordu. Yirmi yedinci dakikada İngiliz takımı merkez muhacimi fevkalâde kuvvetli bir şüt çekti. Top direğe vurup ayni hızla, ayni oyuncuya geldi, soliç, ayni kuvvetle bir kafa vurdu, bu sefer top kalecinin elinde kalarak kurtuldu. Birbiri üzerine çekilen bu iki şüt uzun boylu alkışa vesile oldu. Devre sonuna kadar iki taraf da sayı yapamamış ve oyun sıfır sıfıra berabere bitmiştir.

İkinci devre

Oyun çok sür'atli başladı. İngiliz müdafaasına yüklenen ve merkezden yapılan hücum birdenbire sağa geçti. Sağaçık sıkı bir hücumla birinci golü yaptı.

Birinci devreye nazaran oyun daha muntazam ve heyecanlı olmağa başladı. Oyun tamamile misafir takım kalesinde oynanıyor, bu arada atılan birçok şütler dışarı gidiyordu. İngiliz takımı uzun bir müdafaadan sonra hücuma geçerek ciddî tazyiklara başladı.

Maç, sonlara doğru fevkalâde heyecanlı bir şekil almış ve gittikçe artan bu heyecan son dakikaya kadar devam ederek oyun 1 - 0 Türk donanması muhtelitinin galebesile sona ermiştir.

Maçtan sonra Amiral Mehmed Ali iki takım kaptanını tebrik etmiş ve misafir takıma bir bayrak ve güzel bir kupa hediye etmiştir.

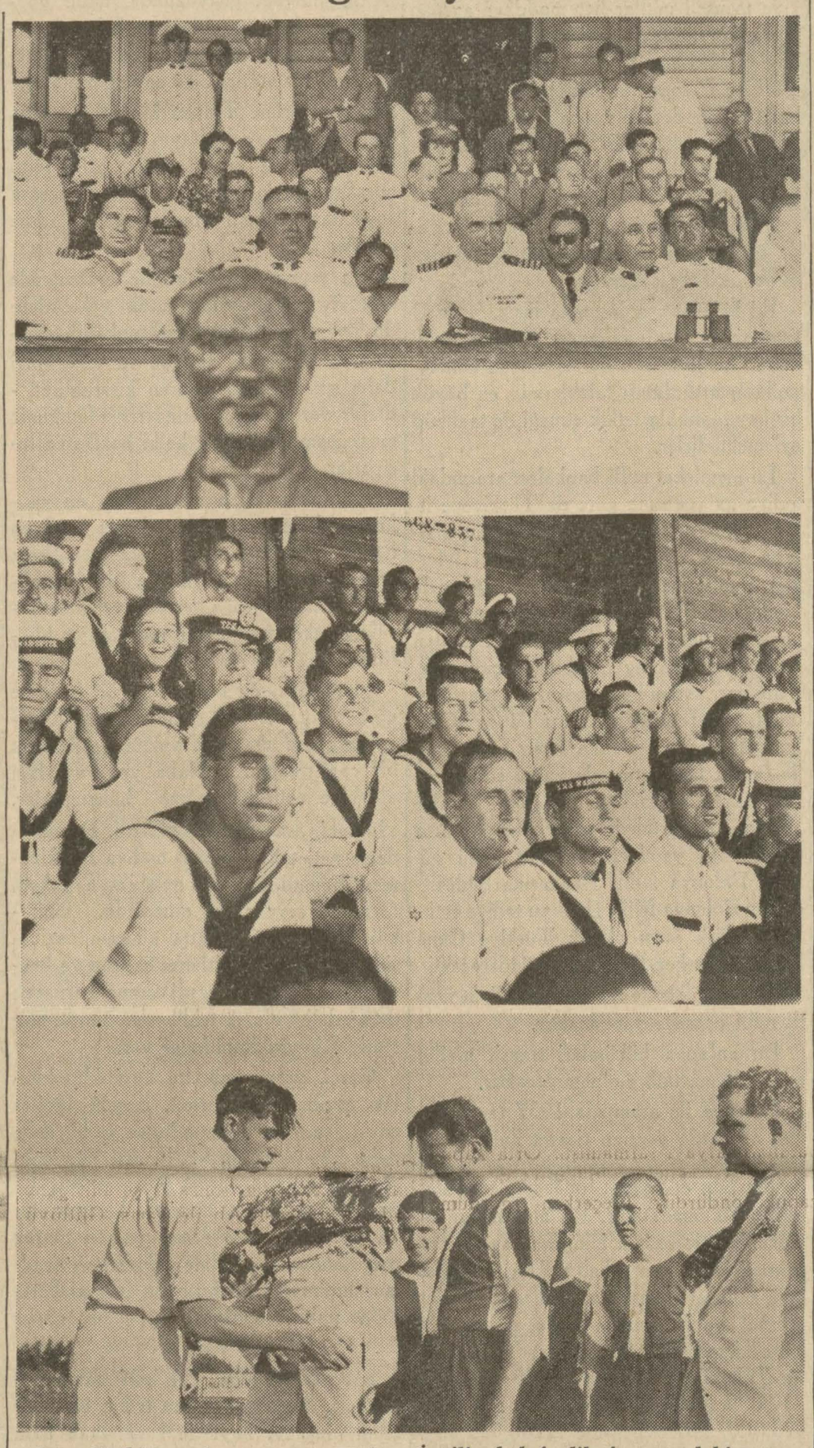

Dün Kadıköyünde oynanan Türk - İngiliz bahriyelileri arasındaki maç esnasında Fener stadından üç intıba

İstanbul atletizm birincilikleri

İstanbul atletizm birinciliklerinin bir kısmı bugün Kadıköy stadında yapılacaktır. Müsabakalara yarın devam edilecek, neticede en çok puvan alan takım İstanbul atletizm birinciliği kupasını alacaktır.

Bugün ve yarın yapılacak müsabakalara saat 16 da başlanacaktır.

İstanbul serbest güreş birincilikleri bu akşam bitecek

İstanbul serbest güreş birincilikleri bugün yapılacak müsabakalardan sonra nihayete erecektir.

76 güreşçinin iştirak ettiği müsabakalar, uzun bir seçmeyi icab ettirdiğinden müsabakalar devamlı olarak üç gün sürmüştür. Bu akşam Süleymaniye kulübünde yapılacak müsabakalar, İstanbul serbest güreş birincilerini tayin etmiş olacağı için bu gün yapılacak müsabakalara büyük bir ehemmiyet verilmektedir.

Yüzme teşvik müsabakaları

İstanbul Susporları ajanlığı tarafından hazırlanan yüzme teşvik müsabakalarına bugün Beşiktaş Şeref stadında devam edilecektir.

Müsabakalara öğleden sonra saat 14 te başlanacaktır.

At yarışlarının üçüncü haftası

İstanbul at yarışlarının üçüncüsü, yarın Veliefendide yapılacaktır. Bu haftaki müsabakalarda iki tane çifte bahis olduğundan, müsabakalara büyük bir ehemmiyet verilmektedir. At yarışlarına saat 15 te başlanacaktır.

Hakem heyeti reisliği

İstanbul hakem heyeti reisliğine tayin edilen avukat Abdullahın dün emri gelmiş ve kendisine tebliğ edilmiştir.

Bu değerli sporcumuza yeni vazifesinde muvaffakiyetler temenni ederiz.

Galatasaray kulübünün kongresi

Galatasaray spor kulübünden:

Son kongrede kararlaştırılan nizamname tadilâtı mucibince idare heyetimiz sukut ettiğinden, yeniden intihab yapmak üzere 15/8/939 salı günü saat 17 de Bebek denizcilik şubesinde yapılacak içtimaa sayın azanın teşrifleri rica olunur.

Yerli tutkal imali

Bursadaki süt tozu fabrikası, şimdiye kadar Avrupadan gelen ve harb sanayiinde kullanılan bu maddeyi daha ucuza çıkarmağa başladı

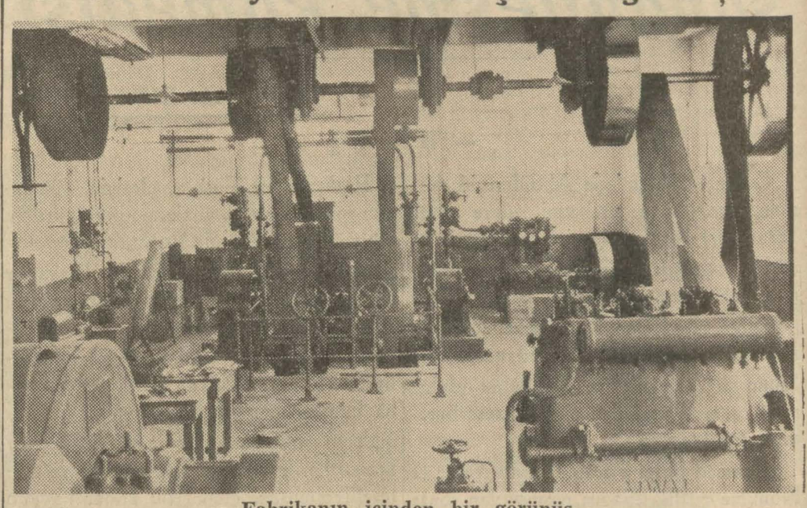

Fabrikanın içinden bir görünüş

Bursa, (Hususî) — Süt tozu fabrikamızın kimyevî sanayi şubesi memlekete şimdiye kadar tamamen haricden giren bir maddeyi imale başlamış bulunuyor. Bu madde bilhassa harb sanayiinde kullanılan bir nevi tutkaldır. Herhangi bir harbin vukuu takdirinde Avrupadan bu maddenin memlekete getirilemiyeceği düşünülürse süt tozu fabrikasının bu teşebbüsünü, hatta millî bir hizmet gibi kabul etmek lâzım gelmektedir. Ayrıca Avrupadan getirilen tutkalın kilosu 150 kuruşa mal olduğu halde tamamen ayni evsafı haiz bulunduğu alâkadar müesseseler tarafından verilen raporlarla tevsik edilmiş bulunan yerli tutkalın 80 kuruşa verilmesi de iktısadî bakımdan millî harb sanayii müesseseleri hesabına bir kazanc teşkil etmektedir. Süterkal adı verilen bu tutkalın imalinde kullanılan bütün ilk maddelerin yerli olması, bunun harb zamanlarında dahi devamlı surette yapılabileceğini gösteriyor. Fabrika, süt sanayiinden gayri sütün kazaininden de bu şekilde istifade etmek suretile yapmaya başladığı bu tutkal için Avrupadan makineler getirtmiştir. Dünyada henüz 15 senelik bir mazisi bulunan bu tutkalın Bursada imaline bir mütehassıs nezaret ve onun idaresi altında fabrikanın bu şubesi fasılasız bir surette imalâta devam etmektedir. Günde beş ton tutkal çıkarmaya müsaid olan bu tesisat çok müspet ve muvaffak bir netice vermiştir. Süterkal denilen bu soğuk tutkalın en çok kullanıldığı yerler: tayyare, vapur ve vagon inşaatıdır. Tayyare inşaatında tahta sırıkları ve kirişleri tayyarenin satıhlarına yapıştırmak için yalnız bu tutkal kullanılabilmektedir. Tayyare pervanelerini ve kayış kasnaklarını da bu tutkaldan başka bir tutkal yapıştıramamaktadır. Suda münhal olmaması dolayısile bütün gemicilik sanayiinde bu tutkal tercih edilmektedir. Vagon inşaatı da ayni tutkala muhtac bir vaziyettedir. Büyük hararet değişmelerine ve rutubete karşı çok mukavemeti olan bu soğuk tutkal ile yapıştırılan bir tahta parçası 147 kilo sikletten sonra ayrılmaktadır. Diğer sıcak tutkallar ise ancak 38 kiloluk bir siklete kadar dayanabilmektedir. Bilhassa askerî fabrikalarımızın bellibaşlı ihtiyaclarından birini karşılamak üzere faaliyete geçen bu tesisatla çıkarılan tutkallardan bütün fabrikalara ve millî sanayi müesseselerine nümuneler gönderilmiştir. Bu nümunelerden başka diğer bazı sanayi şubeleri de fabrikadan muayene için tutkal istemeye başlamışlardır. Herhangi bir inşaatta olduğu gibi hususile kırılan kıymetli porselen eşyayı, cam, demir, taş, mermer, mantar, deri ve kâğıdı dahi hiçbir zamk ve tutkalla ölçülemiyecek şekilde kuvvetle yapıştırdığı anlaşılan bu soğuk tutkal memleketimizde ilk defa olarak Bursada imal edilmeye başlanmış bulunmaktadır. Bu yerli tutkalın artık Avrupa tutkalına asla ihtiyac hissettirmiyecek vasıfta olduğunu gören İstanbulda bazı komisyoncular, fabrikaya müracaatle tutkallarının üstüne Alman firması y[illegible]rılmak şartile bunların kendilerine toptan satılmasını teklif etmişlerdir. Bu teklifi reddeden fabrika, yerli imalâtı Avrupa mamulâtı şeklinde göstererek bundan yüksek bir kazanc teminine teşebbüs edenlerin emellerini suya düşürmüştür. Süt tozu fabrikamızın bu kısmında son günlerde büyük bir faaliyet göze çarpmaktadır. Evvelâ süt sanayii için alınan sütlerin kazaini çıkarılarak bunlar kurutuluyor. Bilâhare beyaz bir toz haline getirilerek bunlar kutulara yerleştiriliyor. Tutkal, toz halinde olduğundan onu muayyen bir nispet dahilinde su ile tedricen karıştırarak hamur haline getirmek ve ondan sonra 20 dakika kendi haline bırakmak lâzım geliyor. Müteakıben yapıştırılacak maddelere fırça ile sürüldükten sonra da (5) dakika kadar kalmak icab ediyor ki: tıpkı sülüsyon gibi tatbik olunan bu yapıştırma ameliyesi bitince yapıştırılan maddeler presse ediliyor. Fabrikanın bu hayırlı mesaisini gördükten sonra eski devirlerde iğneden ipliğe kadar bütün ihtiyaclarımız için Avrupaya muhtac ve bu suretle dış pazarların esiri oluşumuzun sebeb ve manalarını tahlil etmek güç olmuyor.

Tenis müsabakaları dömi finali

Bugün İstanbul tenis birincilikleri dömi finali yapılacaktır.

(T. Dağcılık kulübünde İstanbul şampiyonluğu unvanı için) tek erkekler saat 2,30 da.

(56 kişi iştirak etmiştir. Dömi finala kalanlar) Telyan - Vedad Abud - Jaffe - Fehmi... Bugün Telyan Fehmiye karşı, Vedad, Jaffeye karşı oynayacaktır.

Çift erkekler: Saat 4,15 te

(23 çift girmiştir. Dömi finala kalanlar (Kris - Arevyan) - (Armitagi-Cimcos) a karşı (Hasan - Bims) - (Vedad - Cemal-Benjamin) e karşı.

Kadın - Erkek : Saat 18 de

19 çift girmiştir, sona kalan dört çift (Bn. Kurtelli - Vedad Abud) a karşı (Bn. Tomkins - V. Binns)

(Binns), (Bn. Gorodeski - Hasan) a karşı (Bn. Mezburyan - Arevyan).

Tek Bayan:

14 kişi girmiştir. Bugün saat 3,30 da dömi final oynanacaktır. Kazanan pazar günü Bayan Gorodeski ile final oynayacaktır.

Yağlı güreş müsabakaları

Geçen hafta Yedikulede İspitalya bahçesinde yapılan güreş müsabakalarına bu hafta da devam edilecek ve güreşlere namlı pehlivanlarımızdan bir çokları iştirak edeceği gibi, bilhassa geçen hafta çok güzel bir güreş tutan Molla Mehmed ile Ali Ahmed pehlivanlar bu hafta son olarak mühim bir güreş yapacaklardır.

UÇURUMDA Bir Genc Kız ...

Roman : 47 — **Yazan : Server Bedi**

Şükrü oturdu, bardağında kalan şampanyasını bitirdi, bir sigara yaktı ve anlattı:

— Garsonla haber gönderdim. «Bir arkadaşınız bahçede, sizi çağırıyor» diye. Sallana sallana geldi enai, sarhoş. Beni görünce şaşırdı, bir şey anlamadı. Yanına yaklaştım. «O sarı saçlı hanıma kâğıdı yazan sen misin?» dedim. Çenesine ve karnına birer yumruk. Yere çöktü. Kalçasina bir de tekme yapıştırdım: «Seni buralarda bir daha görmiyeyim. Gördüğüm yerde, herkesin gözü önünde pataklarım.» dedim, yürüdüm. Caddeyi tuttu tabii.

Kâmile bağırıyordu:

— Başka, aslanım, başka!

Fakat Türkân hafif sararmıştı. Gene polisten korkuyordu.

Ya şimdi gene polisler gelir ve onları karakola götürürlerse?

Şükrile Kâmile aşağı salonda dans etmek için kalktılar. Muvaffak da Türkânın yüzüne bakıyordu. Genc kız onun arzusunu anladı. Fakat şimdiye kadar hiç böyle bir yerde dans etmemişti. Hem de... hayır, hayır... nasıl olur bu?

Kâmile locadan çıkarken, Türkâna:

— Haydi... dedi, sen de Muvaffakla...

Genc kız, locada, Muvaffakla yalnız kalınca önüne baktı. Genc adam, hisli bir sesle:

— Teklife cesaret edemiyorum, dedi, tenezzül etmezsiniz diye korkuyorum.

— İstağfirullah... fakat... ben o kadar... bilmem ki. Çok kalabalık aşağısı.

— Bak ne güzel oynıyacaksınız... Temin ederim size... lûtfen...

Muvaffak ayağa kalktı. Türkân:

— Oh, hayır, hayır... diyordu...

Genc ısrar etti:

— Lûtfen...

Şampanya bardağını Türkâna uzatarak ilâve etti:

— Bunu içiniz... Tereddüdünüz kalmaz... Rica ederim.

Eğildi ve kendi elile bardağı genc kızın dudaklarına götürdü. Türkân ayağa kalktıktan sonra şampanyayı içti ve Muvaffakla beraber salona indi.

Kavalyesi onu ne güzel idare ediyordu. Genc kız, ömründe ilk defa, hafif, arızasız, çevik dans etmeğe başladı. Etrafında renkler tutuşuyor, parlak şekiller savruluyordu. Türkân, bir an, niçin ve nerede olduğunu unuttu, kendini renk, ışık, ve musiki dolu bir boşluğa bıraktı. Fakat, ne garib, bu tufan içinde gözünün önüne hep Afifin yüzü geliyordu. Bir müddet kendisini onun kolları arasında sandı ve baygınlık verici bir haz duydu.

Dans edenlerin şiddetli alkışları üstüne ayni havayı iki defa daha oynadılar. Arkasından bir tango. Işıklar söndü ve yalnız mavi bir aydınlık kaldı. Yukarıdan gelen projektör ışığı altında kadın tuvaletlerinin pulları, lâmeleri, parlak ipekleri öbek öbek parlayıp sönüyordu. Kâmile, Türkânın yanından geçtikçe ona: «Yaşşa! Bravo!» diyordu.

Locaya çıktıkları zaman üçü de Türkânın oynayışını methediyorlar, ona şampanya uzatıyorlardı.

Şükrünün teklifi üzerine bardan çıktılar. Otomobile bindiler. Şükrü direksiyona geçti, Kâmile onun yanına oturdu, Muvaffakla Türkân arabanın içine bindiler. Yollarda Kâmile türkçe, rumca, fransızca şarkılar söylüyordu. Türkân ve Muvaffak gülüyorlardı. Bebeğe kadar gittiler. Orada, Şükrünün apartımanında da eğlendiler: Gramofon çaldılar, dans ettiler ve viski içtiler.

Türkânın başı dönüyordu. Bir divana uzandı. Başında Muvaffak vardı ve onun alnına, yüzüne kolonya sürüyor, kollarını uğuyordu. Genc kız, iki defa, yanaklarının üstünde bir dudak teması duydu şiddetle silkindi, müdafaa hareketile kollarını uzattı ve ikinci defasında yerinden kalktı.

— 3 —

Ertesi sabah, Türkân, Kâmilenin yatağında uyandı. Genc kadın giyiniyordu:

— Terzihaneye geç kalmıyayım, dedi, prova var, sen istersen yat gülüm. Keğorka söylerim, öğleden sonra uğrar.

— Hayır, ben de kalkayım.

Türkânın ağırlaşmış başında, gecenin hayalleri, bütün renkleri ve seslerile hâlâ fırıl fırıl dönüyordu. Gözlerini uğalıyan genc kız, annesini düşünerek, hemen kalktı.

Keğork terzihanede onları bekliyordu.

Türkân tellâlla beraber oradan çıktı. Bir otomobile bindiler ve hastaneye gittiler. Keğork aşağı kapıda bekledi. Ziyaret günü olmadığı için Türkânı annesinin yanına sokmıyacaklardı. Genc kız başhekime gitti ve annesini hastaneden hemen çıkarmak istediğini söyledi.

Bir saat sonra ana kız otomobile bindiler. Keğork onları pansiyona götürdü. Yolda Türkân annesine vaziyeti muhtasarca anlatmıştı. Şoförün yanında tellâl oturduğu için rahat konuşamıyorlardı.

Pansiyona gelince, Seza Hanım hayretler içinde kaldı. Hep kızının yüzüne bakıyor, fakat yanlarında pansiyon sahibi kadınla tellâl olduğu için bir şey söyliyemiyor, «pek güzel» diye tekrarlıyordu. Onu yatağına yatırdıktan sonra pansiyonun sahibile tellâl gittiler ve ana kız yalnız kaldılar.

Seza Hanım hemen ağlamağa başladı.

Hastaneye girdiği gündenberi en ehemmiyetsiz şeyler için bile gözleri yaşarıyordu. Vücudü gibi sinirleri de çok zayıflamıştı. Fakat bu sefer, belki de kızile başbaşa kaldığı için, hüngür hüngür, katıla katıla ağladı. Türkânın iki elini birden tutuyor, hep:

— Kızım... Kızım... diyordu.

Türkân da ona hep:

— Anne... Anneciğim... diye cevab verdi.

Başka hiçbir şey konuşmuyorlardı. Annesinin hıçkırıkları uzun sürünce endişeye düşen Türkân, gene onun boynuna sarılarak:

— Ne var? dedi, anne, anneciğim... Bak işte, nihayet rahata kavuştuk. Ben güzel bir iş de buldum.

Seza Hanım da onu kucaklıyor, içini çekiyor, bazı titriye titriye, gözlerini alabildiğine açarak tekrarlıyordu:

— Ah, Türkân, Türkân, yavrum...

— Ne var, anneciğim, söyle... Bir şeye mi üzülüyorsun?

— Bilmem... Fena oluyorum.

Ve kadın, bayıldı.

[Arkası var]

VARSPITE SKAGERRAK'DA

Zırhlı 13 ağır isabet almış ve alevler içinde kalmıştı

Yazan: *ABİDİN DAVER*

Warspite'in bordasına isabet ederek geminin içinde patlıyan ağır bir merminin açtığı yara

Benim için nişan almak imkânsızdı. Ateş İdare cihazı sayesinde çanaklıktan nişan alınıyordu. Mermilerin düştükleri yerleri görmek müthiş surette güçtü. Bütün salvolarımız kısa düşüyordu. İlk salvolar için mesafe 21,000 metre idi. Benim bulunduğum üst baş taretin altındaki A tareti, önümüzde ve pek yakınımızda olduğu için, her salvosundan sonra, topların çıkardığı cehennemî nefes, bizim tarete doluyordu. Bundan çok rahatsız oluyorduk. Gözlerime gaz, toz ve tuzlu su doluyor, iki gözümden iki çeşme gibi yaşlar akıyordu. Bazı düşman salvolarının da gayet kısa düştüğünü gördüm. Yalnız mermilerin sukut noktaları çok birbirine yakındı. Bu mermiler suya düştükleri zaman şeytanî bir ses çıkarıyorlardı. Denize çarpıp seken mermilerin üstümüzden, kaç metre yüksekten geçtiğini kendi kendime sorduğumu hatırlıyorum. Cenuba doğru seyrettiğimiz için, Alman açıkdeniz donanmasına rasgelip gelmiyeceğimizi de düşünüyorum. Bir iki defa mermiler etrafımızda kümelendi; fakat isabet olmadı. Düşman gemilerinin çok zikzak yaptıklarını sanıyorum; istikamet itibarile atışı tanzim çok güç.

Saat 5 e doğru. Bizim muharebe kruvazörlerimizin, aykırı rotada yarım mil uzağımızdan geçtiklerini gördüm. Demek ki geri döndüler. Küvin Meri ile İndefetigable'in yerlerinde olmadıklarının farkına vardım ama bunların batmış olmalarını bir an bile aklıma getirmedim. Halbuki biraz evvel, kara bir su kütlesi yanından geçmiştik. Orada bir muhribin denize dökülenleri topladığını görmüştük. Sonradan burasının Küvin Meri'nin battığı yer olduğunu öğrendim. Amiral Biti'nin sancak gemisi Lion'un X tareti dediğimiz kıç taretinin bize doğru dikilmiş olduğunu gördüm. Ayni geminin iskele tarafındaki büyük kara lekeler gözümden kaçmadı: Bunlar, düşman mermilerinin isabet noktaları idi.

Çok yakınımıza bir düşman salvosu düştü; bizi köpükler içinde bıraktı. Başımı eğdiğimi ve G. ye de bir dakika bundan bahsettiğimi hatırlıyorum. Sonra 180 derece birden döndük. Geri döndükten sonra, birdenbire sancak kıç omuzluğu istikametinde bütün Alman açıkdeniz filosu göründü. Direkler, bacalar ve nihayetsiz bir hattıharb görüyorum. Bu hattın üstünde toplardan çıkan turuncu alevler mütemadiyen yanıp sönüyordu. Ateş eden sekiz gemi saydım. Üstümüze gelen mermilerin çıkardığı sesler, insanın başına uğultu veriyordu. İki veya üç şiddetli sarsıntı duydumsa da, bunlara ozaman, fazla ehemmiyet vermedim. İsabet vaki olduğunu aklımıza bile getirmiyordum.

Bizim salvolarımızdan ikisinin düşman hattının başındaki rehber gemisine isabet ettiğini gördüm.

Bu sırada kumandandan telefonla şu emri aldım: «Kıça gidip vaziyeti yakından görünüz.» Anlaşılan ciddî yaralar almıştık. Vazifemi bir an evvel yapmak için taretin damına çıkarak oradan gitmeğe karar verdim. Taretin üstünde kıyamet kopuyordu. Müthiş bir gürültü vardı. Düşman mermileri çok yakından ve üstüste geçiyorlardı. Tam filikaların yanından geçerken bir mermi, kıç bacamıza vurdu ve parçaları etrafa yayıldı. Yakamı kaldırdım ve bir geyik gibi koşarak kaçtım. Kıçta, ara güvertede 6 ncı yangın postasını gördüm. Burada işler yolunda idi. Telefonla vaziyetin iyi olduğunu kumandana bildirdim. Hakikatte ise, kıç irgad dairesine iki isabet almıştık ama benim haberim yoktu. Baştarafa gelirken bir 305 lik mermi, çıraklara mahsus olan mangada zırhı deldi; müthiş bir sarı duman, iğrenc bir koku ve göz gözü görmez bir toz içinde kalıp bunaldık. Korkunc bir tarraka ile herşey yıkıldı sandım. Hemen 2 nci yangın postasını çağırdım, tutuşan enkaza su bastırdım. Hortumdan su gelir gelmez alevler söndü. Ne yandığını bilmiyorum, bu bana idrojen veya buna benzer birşey gibi geldi.

Yangın postası erlerinden birkaç tanesi o mide bulandırıcı pis kokudan hastalandılarsa da boğucu gaz yoktu. Merminin açtığı delik gayet düz ve takriben 30 santimetre kutrunda idi. Büyük zırh parçaları önlerine gelen herşeyi kırarak etrafa yayılmıştı. Birçok somunlu vida her yere saçılmıştı. Cepaneliklere su basmaya mahsus olan muslukların bulunduğu bölme tamamile harab olmuştu. Tavandaki pasaparola boruları ve elektrik telleri parçalanmıştı. Güvertede açılmış olan deliklerden dumanlar çıkıyordu. Hava defi topcusunun cepaneliği buraya yakın olduğunu düşündüm. P. ye orta güvertedeki tertibatla muslukları açıp buraya su basması için emir verdim; fakat patlak hortumlardan akan sular sayesinde çok geçmeden duman kesildi. Bütün erler hatıra toplamağa çalışıyorlardı. Bunları zırh güverte altındaki sığınaklara göndermek için üzerlerine yangın hortumlarile su sıktırmağa mecbur oldum.

Saat 5,20 de hattıharbin tamamile gerisinde ve iskele tarafında idik. Amiral kamarasının lumbuzlarından sular doluyordu. Kıçüstü parça parça olmuştu. Kıç kamarasında takriben bir kadem su vardı ve buna karşı yapacak hiçbir şey yoktu. Amiral kamarasının altında, borda parçalanmıştı. Yüksek sür'atle seyrettiğimiz için kıç, iyice suya gömülüyor, gemi baş kıç vurdukça su yaradan şiddetle içeri doluyordu.

Kıç torpito kovanları dairesi, orasının su ettiğini bildirdi. Oradakilerle muhabere ederek bunun ehemmiyetsiz birşey olduğunu anladım. Bu hâdisenin, denizin içinde bulunan bir kapağın biraz su kaçırmasından ileri geldiğini muharebeden sonra gördüm.

Kumandanın dairesine bir mermi isabet ettiğini bildirdiler, oraya koştum. Benim kamaramın yerinde yeller esiyordu. Güvertede 4 metrelik bir yara açılmıştı. Kamaramın enkazı yanıyordu. Bu enkaz arasında karımın resmini sapsağlam, fakat çerçevesiz olarak bulup aldım.

5 inci yangın postasının yanına geldim. Burada da ağır bir yara almıştık. Erler, patlayan su borularını tıkamağa çalışıyorlardı. Üstümüzdeki güvertede açılan deliklerden sular, çağlıyan gibi aşağı akıyordu. Bu yakın düşen düşman mermilerinin havaya kaldırdığı su sütunları geminin üstüne çullandığı için, bu çağlıyanlar hasıl oluyordu. Zırh bölmenin zırh kapısı, yerinden fırlayıp düşmüştü. Burada herşey parça parça olmuş ve mermi dahmelerile baltalanmıştı.

X taretinin sabit zırhına isabet eden bir mermi, içeri girmeden patlamış, yangın postasının erlerinden bir kısmını yaralamış, bir kısmını öldürmüştü. Silâhendaz gediklilerin mangası dahilinde teknede açılmış yaradan içeri sular doluyordu. Ana güverteyi su basmıştı. Bu kısımda, orta makineye hava veren büyük manikada açılmış olan bir delikten sular aşağı hücum ediyordu. Teknedeki rahneyi kapayamıyacağımı anlayınca orta makine dairesine su dolmasının önüne geçmeğe karar verdim. Manikadaki deliği kauçuk ve tahta levhalarla tıkattım. Makine dairesine su girmiyordu ama hava da giremiyordu. Aşağıdaki hararet, son dereceyi bulmuştu. Silâhendazlara teknedeki rahneyi yataklarile kapamalarını emrettim, fakat su şiddetle girerek yatakları geri atıyordu.

Bir mermi daha patladı ve bütün elektrikleri söndürdü; fakat hemen mumları yaktık. Ampuller kırılmış olduğu için güvertede yürümek güçtü. Ayni zamanda kopmuş ve iğrilmiş saçlar da birer tuzak gibi insanın ayağına sarılıyordu. Yangın posta erlerine kalın deri eldivenler vermek lâzım geldiğini bittecrübe anlamıştım. Çünkü, saçlar öyle parçalanmıştı ki başka türlü bunları tutmak kabil değildi.

Makinistlerin atelyesinde 305 lik patlamamış bir mermi bulduk. İki ateşçi, bu merminin barutunu çıkarmağa çalışıyorlardı. Bu tehlikeli oyunu menettim. Biraz aklımı başıma getirmek için bir sigara yaktım. Geminin kâtibi, bir cankurtaran yeleği takmış dolaşıyor ve anavatan filosunun ne vakit yetişeceğini küfrederek soruyordu. Onun bu telâşına beraberce güldük. Bu esnada 305 lik bir mermi, karnı acıkmış olacak ki mutfağa girdi ve güvertenin ortasında patladı. Yanıbasımda duran bir ateşçi bağırdı:

— Hay allah belâsını versin, benim yemeğimi ziftlendi.

Bir isabet daha. Bu defa makinistlerin bürosu parçalandı. Görünüşe göre yara fena. Sukesiminin 30 santim kadar üstünde, üç köşeli bir zırh levha koptu. Tatlı su ve mazut sarnıçları delindi. Müthiş bir su, mazut ve toz halitası içinde kaldık. Erler, deliği tıkamağa çalışıyorlar. Fakat gemi, yalpa ettikçe tonlarla su içeri giriyor, onları geriye fırlatıyordu. Deliği tıkamanın imkânı yoktu. Bölmeyi doldurmağa karar verdim. Bunun için 600 yatak lâzımdı. Ancak geceyarısına doğru rahne kısmen kapatıldı.

İskele tarafındaki yan makinenin manikası fena halde delinmişti. Buradan da bu makineye su hücum ediyordu. Kalafatçı çavuşile manikaya girdim ve deliği içinden tahta ve kauçukla tıkattım.

Sancak tarafına geçtim. Üst bataryada bir mermi patladı. Alevler etrafı sardı. Yangını olduğu yerde boğmak için lâzım gelen tertibatı aldırdım. Burada bazı kapıları kapattım. Yukarıdan şikâyet sesleri geliyordu. Baştarafa gittim. Burada da bir yangın vardı. Bir mermi parçası evvelâ bir tane sonra dört tane 152 lik mermiyi tutuşturmuştu. Bereket versin - Malaya'da olduğu gibi - ateş bütün bataryayı sarmamıştı. Orta kapıyı kapattık ve yangını olduğu yerde hayli çabuk söndürdük. Geçerken gördüm: Bütün işaret ipleri kopmuştu.

Kumanda köprüsüne doğru tırmandım. Burada da geminin fevkanî kısımlarında şiddetli bir yangın vardı. Bütün yangın boruları delinmişti. Yukarı su çıkarmanın imkânı yoktu. Dümencilerin bulunduğu alt zırh kulenin mazgallarından dışarı bakan dümenciler ağızlarını açmış, güçlükle nefes alıyor ve «yangını söndürünüz!» diye bağırıyorlardı. Nihayet bazı tertibatla bir istim borusuna bir boru takarak yukarıya su getirdik ve yangını söndürdük. Saat takriben 18 olmuştu. Şimdi de seyir zabitinin deniz kamarasında yangın çıkmıştı. Buraya yığılmış olan lâstik cankurtaran yelekleri de tutuştu. Bunların duman ve kokusu boğucu idi. Her yer, herşey çatırdayarak yanıyordu. Burası yanmış bir fabrikaya dönmüştü.

Aşağıya inerken zırhta açılmış bir delikten başımı çıkarıp dışarıya denize baktım. Herşey bana, kızıl, korkunc, yaslı göründü. Her tarafta şiddetli bir topçu ateşi ve su sütunları vardı. Rahnelerin ne dereceye kadar kapandığını görmek üzere iskele tarafına geçtim. Sular hâlâ orta makine dairesine hücum ediyordu; fakat herkes neş'eli idi; kimsenin olup biten şeyler hakkında en küçük fikri yoktu. Bu sırada muharebe etmiyen iskele tarafında, silâhendazlar oturmuş, iskambil oynuyorlardı.

Kıçtaki dümen makinesi dairesindeki erlerin oradan çıkamadıklarını ve bu küçük kutuda suların yükseldiğini haber aldım. Kapıyı açmak mümkün değildi. Suyun çok ağır yükseldiğini anlayınca oradakilere sabretmelerini telefonla söyledim. Sükûnet avdet etti.

İki ateşçi, ölülerden aldıkları saat, para, cüzdan, mektub gibi şeyleri ille bana vermek istiyorlar. Gürültü müthişti; konuşup anlaşmak imkânsızdı. En fenası dışarıda, yani denizde olup bitenlerden haberimiz yoktu.»

***

Muharebenin Alman 3 üncü zırhlı fırkasile İngiliz 5 inci zırhlı fırkası arasında cereyan eden kısmında Warspite, Barham ve Malaya müteaddid isabetlerle hasara uğramışlardı. Warspite'in yaraları ağırdı.

Saat 18 de kumandan amirala «manevrama hâkim değilim» diye işaret verdi. Saat 18,50 de makine dairesi hizasında iki büyük rahne açılmış, su ediyordu. Gemi bu ana kadar 13 isabet almış bulunuyordu. Saat 7 de donanmadan ayrılarak Rosyth limanına müteveccih bir rota takibine başladı. Artık 16 milden fazla gidemiyordu. Askere top başında yemek yedirildikten sonra, gemiye çekidüzen verildi. Hastanede çıkan bir yangın güçlükle söndürüldü. Ecza dolablarındaki kimyevî maddeler, muharebe başlarken yerlerinde unutulmuştu. Bunlar, kesif bir sarı duman çıkararak yanıyor, maske ve hatta yangın başlıkları takan efrad bile ateşe sokulamıyordu. Nihayet, bir menfez açılarak dumanlar çıkarılmış ve buradan içeri sokulan bir ateşçi çavuşu su sıkarak yangını söndürmüştü.

Geminin üst kısımları harabe halinde idi. Gece, ışıklar söndürülerek seyredildi. 1 haziran sabahı, Alman denizaltı gemileri Warspite'e hücum ederek torpil attılar, fakat gemi sür'atini 21 mile çıkarmış ve zikzak seyretmeğe başlamıştı. Torpiller hedefe isabet etmedi. Zırhlı, başka denizaltı gemilerine de rasladıktan ve onlara ateş ettikten sonra, limana girdi. Karada halk alkışlıyor ve askerler selâm duruyordu.

Warspite 259 tane 38 lik mermi atmış, 13 agır isabet almıştı. Gemide 14 maktul, 32 yaralı vardı. Mürettebatı 1,048 kişi olduğuna göre, zayiat nispeti yüzde 4,38 dir. Yaraların bir kısmı zırhta ve sukesimi altında idi. Bazı bölmelere su dolmuş, bölme perdeleri takviye edilerek geminin batmasına meydan verilmemişti. Warspite İngiliz donanmasının Jutland muharebesinde en çok hasara uğrıyan gemilerinden biridir.

ABİDİN DAVER

(*) Bu makalenin ilk kısmı dünkü sayımızda çıkmıştır.

Almanyadaki talebeleri Mısır hükûmeti geri çağırdı

Bugünkü şerait dahilinde Almanyada tahsile imkân görülmüyor

Almanyada tahsilde bulunan Mısırlı talebe bugünkü şerait içinde Almanyada tahsile devama imkân görmediklerinden dün büyük bir kafile halinde Rumanya bandıralı Besarabia vapurile memleketlerine avdet etmek üzere limanımızdan geçmişlerdir.

Öğrendiğimize göre bu vaziyete sebeb Almanyada elektriklerin erkenden söndürülmesi, petrol verilmemesi, yabancı talebeye bazı müşkilât çıkarılması ve bu vaziyetin Mısır hükûmetinin müdahalesini icab ettirecek bir raddeye çıkmış olmasıdır.

Mısırlı talebe dün transit olarak gene Basarabia vapurile yollarına devam etmislerdir.

ADLİYEDE

Adliye Müsteşarının tetkikleri

Adliye Müsteşarı Selim Nafiz, İstanbula gelmiş, dün adliye dairesine uğramıştır. Sabahleyin müddeiumumilik odasında bir içtima akdedilmiş, müsteşar, hakimlerle görüşmüştür. Bu arada adliye işleri ve bilhassa muhakemelerin çabuk yürümesi etrafında konuşmalar yapılmıştır.

Diğer taraftan bir kaç gündür İstanbulda bulunan adliye teftiş heyeti reisi Sezai de dün tekrar adliyeye gelmiş, bir müddet meşgul olmuştur.

Deli değilmiş!

Çatalcanın Öcünnü köyü civarında biri kadın olmak üzere bir kaç kişiyi birden, bir tarla ihtilâfından dolayı öldürmekten suçlu Hüseyin Kâhya idam cezası yazılı maddeye göre İstanbul ağırceza mahkemesinde muhakeme edilirken delilik iddiasında bulunmuştu. Müşahedesi biten Hüseyin Kâhyanın raporu, dün ağırcezaya tatil dolayısile vekil ikinci cezada okunmuştur. Adlî tıp, suçlunun suçu işlerken de, sonradan da deli olmadığına, cezaya ehliyeti tam bulunduğuna rapor vermiştir. Muhakeme, müdafaa şahidlerine kalmıştır.

Çingeneler arasında

Geçende İstanbul adliye dairesinde Çingeneler arasında bir hâdise olmuş, bir muhakemeden sonra Ayşe adlı genc kadın, komşusu Ali ile karısı Güllüyü bıçakla yaralamıştı. Muhakemeye dün ağırcezaya vekâlet eden ikinci cezada başlanmıştır.

Ayşe öldürmeğe teşebbüsten muhakeme ediliyor. Kocası diğer Ali de, kendisine bıçak vererek, karısını öldürmeğe teşvikten davaya dahildir.

Ali, teşviki inkâr etmiş, Ayşe, kendisine tecavüz etmek istiyen ve ogün adliyede söven komşusu Aliye bıçak sapladığını ikrar ederek «karısı, araya girmekle kazaen yaralandı» demiştir. Şahidler çağırılacaktır.

Asım Gündüz İstanbula hareket etti

Ankara, 4 (Telefonla)— Genel Kurmay Asbaşkanı General Asım Gündüz bu akşamki ekspresle İstanbula hareket etti. Öğrendiğime göre Mareşal Fevzi Çakmak Trakya manevralarını takib etmek üzere ağustosun 12 sinde Ankaradan hareket edecektir.

Cumhurreisimiz İngiliz Amiralini kabul etti

Mareşal Fevzi Çakmak tarafından misafirimize bir öğle ziyafeti verildi

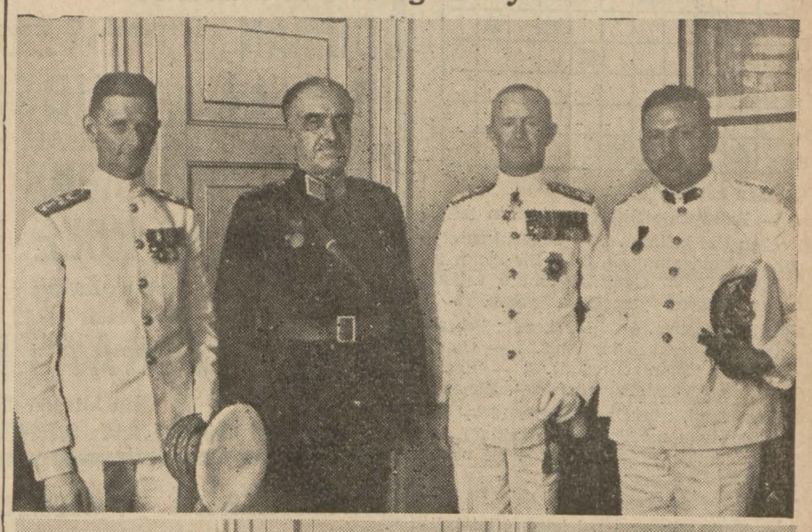

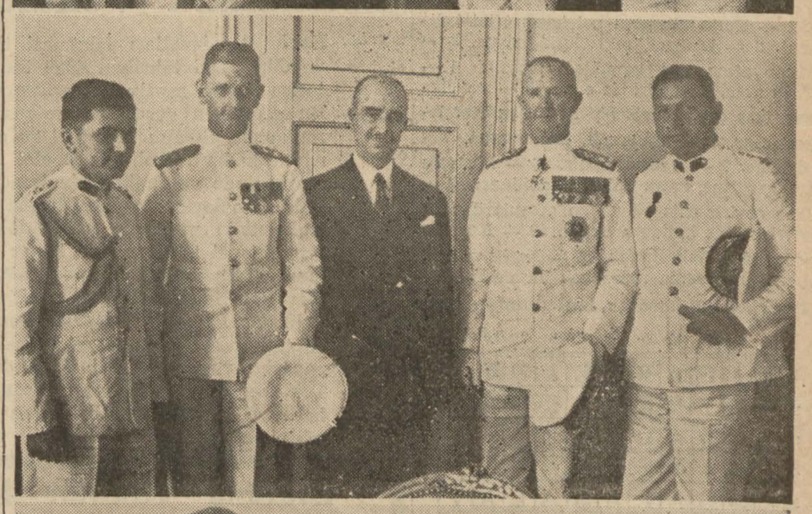

Dost İngiliz Amirali yukarıda Mareşal Fevzi Çakmakla, ortada Millî Müdafaa Vekili General Naci Tınazla bir arada. Aşağıda, Amiral Cunnigham Ankara hava meydanında iştikbal olunuyor

(*Baştarafı 1 inci sahifede*)

larından tahsis edilen hususî bir tayyare ile saat 10,30 da Ankaraya gelmiştir.

Muhterem misafirimiz İngiliz, Türk bayraklarile donatılmış olan Devlet Havayolları meydanında Millî Müdafaa müsteşarı Korgeneral Nazmi Solok, Ankara mevki kumandanı Tümgeneral Kemal Gökçe, Deniz müsteşarı Albay Hüsnü Gökdenizer, Hava müsteşarı Albay Zeki Doğan, Merkez kumandanı Albay Demir Ali, Emniyet Direktörü Şinasi Tugay, Devlet Havayolları Umum Müdürü Ferruh ile Havayolları Umum Müdürlük erkânı ve matbuat mümessilleri tarafından karşılanmıştır.

Başta mızıka olğu halde bir askerî kıt'a da rasimei selâmı ifa eylemiştir.

Amiral Sir A. B. Cunningham tayyareden indiği zaman karşılamağa gelmiş olan zevat kendilerine takdim edilmiş ve mızıka İngiliz - Türk millî marşlarını çalmıştır. Muhterem misafirmiz resmiselâmı ifa eden kıt'ayı teftiş ettikten sonra otomobille kendilerine hususî daireler ayrılmış olan Ankara Palasa gitmişlerdir.

Sir Cunningham'a donanma erkânı harbiye reisi Komodor A. İ. Willis, İngiltere sefareti deniz ataşesi Albay Erik Maxia D. Donnen, ataşemiliter Yarbay Alexandr Ross, Yarbay P. M. Difk ile yaverleri yüzbaşı E. F. M. Feymour ve mihmandarları Albay Necati Özdeniz, ön Yüzbaşı Rahmi Yalım refakat eylemektedirler.

Misafirimizin ziyaretleri

Amiral Sir A. B. Cunningham öğleden evvel Çanakyada Riyaseti Cumhur köşkune giderek defteri mahsusu imzalamış, müteakıben Genel Kurmay Başkanı Mareşal Fevzi Çakmakı, Millî Müdafaa Vekili Naci Tınazı, Hariciye Vekili Şükrü Saracoğluyu ziyaret etmiş ve bu ziyaretler iade edilmiştir. Saat 13,30 da Genel Kurmay Başkanı Mareşal Fevzi Çakmak tarafından muhterem misafirimiz şerefine Ankara Palasta bir öğle ziyafeti verilmiş ve ziyafette Millî Müdafaa Vekili Naci Tınaz, Hariciye Vekili Şükrü Saracoğlu, ve Amiralin refakatinde bulunan zevat ile Genel Kurmay ve Millî Müdafaa erkânı Hariciye Vekâleti Umumî Kâtibi muavini Cevad Açıkalın hazır bulunmuştur.

Amiral Cunnigham Ankarada tayyareden inerken

Cumhur Reisimizin huzurunda

Reisicumhur İsmet İnönü saat 15 te Çankaya köşkünde Amiral Sir A. B. Cunningham'ı kabul buyurmuşlardır.

Misafirlerin avdeti

Muhterem misafirimiz akşam üzeri saat 18,30 da Yeşilköy tayyare meydanına dönmüş ve orada gene askerî merasimle karşılanmıştır. Ankaradaki temaslarından fevkalâde mütehassis ve memnun olduğunu söyleyen Amiral Sir Cunningham Yeşilköyden otomobille doğruca Dolmabahçeye gitmiş ve oradan Warspite zırhlısına dönmüştür.

Deniz kulübündeki ziyafet

Harb filosu kumandanı Amiral Mehmed Ali dün saat 13 te Moda Deniz Kulübünde misafirlerimiz şerefine bir öğle ziyafeti vermiştir. Misafir filo zabitan ve mürettebatı dün muhtelif gruplar halinde şehrimizi gezmisler ve müzelerle camileri ziyaret etmislerdir.

Amiral Sir Cunningham gece saat 22 de Warspite zırhlısında bir suvare vermiştir. Suvare çok parlak olmuş ve davetliler geç vakte kadar gemide kalmışlardır.

GÜNÜN BULMACASI

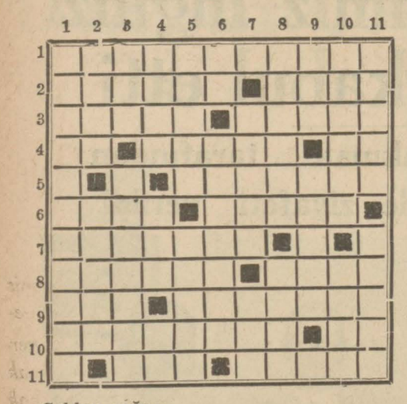

Soldan sağa:

1 — Patlayan silâhlardan birinin tetiğini çeken (iki kelime). 2 — Tenasül suretile artmak, fazla anlayışlı. 3 — Bir kadın ismi, halsiz. 4 — Genişlik, teneke tutkalı. 5 — Çocukların yemeğinin yarısı. 5 — Mektublar (cemi). 6 — Bir kemik, «kes!» manasına mürekkeb bir emir. 7 — Gemiden denize atılanlar (cemi). 8 — Körler (cemi), ocağın kısımlarından. 9 — Bir cemi edatının tersi, nüfuzlar (cemi). 10 — İnsanın doğduğu memleket (iki kelime), bir harfin okunuşu. 11 — Avrupada bir nehir, bir edat.

Yukarıdan aşağıya:

1 — Yerin altından yol kazan (iki kelime). 2 — Mahsul, eski Türk papazı. 3 — Kesip atma, şişe kapakları (cemi). 4 — Tatlı arzu, bir emir, bir edat. 5 — Bir cins bez, ters çevirirseniz bir İngiliz müstemlekesi olur. 6 — Bir renk, birine fena söz söyleme. 7 — Akılsız, temiz. 8 — Bir yere kalkıp gitme, ev ve dükkân kabilinden. 9 — Ters çevirirseniz vücudden çıkanlardan olur, bir cins kundura derişi. 10 — Kısırlık, bedavadan bahşolunan. 11 — Nazik ve asil, «yen!» manasına mürekkeb bir emir.

Evvelki bulmacanın halledilmiş şekli

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Ş	İ	F	A	B	U	L	A	N	■	B
2	E	M	İ	R	E	L	E	R	■	S	U
3	R	A	S	A	D	■	K	E	Ş	A	N
4	İ	M	A	N	E	D	E	N	■	G	A
5	K	■	G	A	L	A	■	A	L	A	Y
6	O	Z	O	N	■	R	E	■	A	N	A
7	L	E	R	■	Ç	I	R	A	G	A	N
8	A	K	■	H	A	L	E	B	A	K	■
9	N	İ	C	E	■	A	N	A	R	■	E
10	■	■	A	L	A	N	■	L	■	A	Z
11	E	S	M	E	R	■	K	I	Ş	L	A

Ankara Borsası 4/8/939

	Açılış ve Kapanış
1 Sterlin	5.93
100 Dolar	126.675
100 Frank	3.355
100 Liret	6.6612
100 İsviçre Fr.	28.58125
100 Florin	67.4525
100 Rayişmark	50.835
100 Belga	21.5175
100 Drahmi	1.0825
100 Leva	1.56
100 Ç. Slovak Kr.	4.3375
100 Pezeta	14.035
100 Zloti	23.8425
100 Pengo	24.4525
100 Ley	0.905
100 Dinar	2.8925
100 Yen	34.62
100 İsveç Kr.	30.555
100 Ruble	23.90
Esham ve Tahvilât	
Ergani	19.37
Sıvas-Erzurum I	18.80
» » II	19.99
Bomonti - Nektar	9.70

Kiralık

Sekiz odalı apartıman kalorifer, asansör ve bütün modern konfor.

Cağaloğlu Nuruosmaniye 5.

Zayi — 3 - 4 ağustos gecesi İngiliz sefarethanesinde verilen balo esnasında yıldız şekli bir ecnebi nişanı kaybolmuştur.

Bulunduğu takdirde 20 liralık bir ikramiye mukabilinde Polonya General Konsoloshanesine getirilmesi mercudur.

Hilmi Kitabevinin Neşriyatı

AŞKI MEMNU Halid Ziya Uşaklıgil. Yeni tabı, Fiatı: 125 kuruş

SYLVESTRE BONNARD'ın CÜRMÜ Anatole France'ın en meşhur eseri: Çeviren NAHİD RIRRI (Resimli) Fi. 100 kuruş

KOLOMBA Prosper Merime. Çeviren SIRACEDDİN (Resimli) Fi. 50 kuruş

DUMAN Turgenef. Çeviren HAYDAR RİFAT (Yeni tapı) Fi. 75 kuruş

HİNTLİ KULÜBESİ Bernardın de Saint-Pierre (Resimli) Fi 25 kr. Çeviren ALİ KÂMİ AKYÜZ

BAHTİYAR PRENS Oscar Wilde. Çeviren NUREDDIN SEVİN Fi. 30 kuruş

DAFNİS İLE KOLE Lengüs - Çeviren RAGIB RIFKI (Resimli) Fiatı 50 kuruş

AMOK Stefan Zweig - Çeviren: HAMDİ VAROĞLU Fiatı 25 kuruş

HALK ZİRAATİ ŞÜKRÜ AKER (Resimli) Fiatı 100 kuruş

Bu kitaplar % 10 tenzilâtla

YERLİ MALLAR SERGİSİNDE satılmaktadır.

Münakalât Vekâletnden:

1 — Devlet Denizyolları İşletmesi ihtiyacı için yedi aded takriben 1800 ve dört aded takriben 4800 tonluk muhtelit yük ve yolcu gemisniin inşası İngiliz şantiyeleri arasında eksiltmeye konacaktır.

2 — Bu gemilerin evsafı umumiyesini gösterir fennî şeraiti evveliye ile mukavele ahkâmı esasiyesi 20 ağustos 939 tarihinden 5 eylûl 939 tarihine kadar İstanbulda Devlet Denizyolları işletme umum müdürlüğü merkezinde ve İngilterede Londra Türk Ticaret ataşeliğinde talib İngiliz firmalarına tevdi edilecektir.

3 — Yukarıdaki maddede yazılı dokümanları alan firmaların en geç 15 teşrinievvel 939 tarihine kadar mufassal plân ve detay resimleri ve fennî şartnameleri muhtevi nihaî tekliflerini İstanbulda Devlet Denizyolları İşletme umum müdürlüğüne vermiş olmaları şarttır.

4 — Teklifler İstanbulda Devlet Denizyolları İşletme umum müdürlüğünce tetkik edilecek ve en müsaid teklifi yapan müesseseler arasında pazarlık yapılarak iş ihale edilecektir.

5 — Teklifler doğrudan doğruya şantiyeler tarafından verilecek ve müzakere ve temaslar da doğrudan doğruya şantiyelerin sahibi salâhiyet mütehassıslarile yapılacaktır. «5930» (3559)

İstanbul Vakıflar Direktörlüğü İlânları

1 — İstanbul Taşkasabda Selçuksultan camiinde evkafı mülhakadan «Plevneli Osman Paşa halilesi Zeyneb Hanım» vakfından şehrî 40 kuruş.

2 — Sipahilerağası Mehmed Ağa vakfından Sultan Beyazıd camiinde çarşamba günleri senevî 30 kuruş.

3 — Zeyneb Hatun vakfından Çelebi oğlu Alâeddin camiinde senevî 42 kuruş.

4 — Mülhakadan Kıbrıs muhassılı Hacı Ali Ağa vakfından Rüstem Paşa camiinde senevî maa tahsisat 18 lira vazifeli vâizlıkların tevcihi için 23/8/939 çarşamba saat 14 te müsabaka imtihanı yapılacaktır. İsteklilerin usulen müracaatleri ve muayyen gün ve saatte Çemberlitaşta Vakıflar başmüdürlüğünde müteşekkil tevcih encümeninde hazır bulunmaları. (5903)

Ktymeti Lira K.	Pey parası Lira K.	
313 68	23 53	Divanyolu Mollafenari mahallesi Vezirhan ikinci katta 4 numaralı odanın tamamı.
92 89	6 97	İğrikapı Avcıbey mahallesi İvazefendi caddesi eski 17 numaralı 73,45 metre murabbaındaki arsanın tamamı.

Yukarıda yazılı mahlûl emlâkin açık arttırmaları 10 gün müddetle temdid edilmiştir.

İhalesi 14 ağustos pazartesi günü saat 15 te icra edileceğinden taliblerin Çemberlitaşta Vakıflar başmüdürlüğü mahlûlât kalemine müracaatleri. (5904)

Maarif Matbaası Müdürlüğünden:

14/8/1939 pazartesi günü saat 15 te İstanbulda Cağaloğlu civarında Cumhuriyet Matbaası karşısındaki yüksek mektebler muhasibliği binasında toplanacak olan eksiltme komisyonunda 3614 lira 14 kuruş muhammen bedelli Maarif Matbaasının isterotipi atelyesi inşaatının ikmali işinin açık eksiltmesi yapılacaktır.

Mukavele, eksiltme, bayındırlık işleri genel, hususî ve fennî şartnameleri, proje, keşif hulâsasile buna müteferri diğer evrak matbaamız muhasebesinde görülebiilr.

Muvakkat teminat 172 liradır. İsteklilerin en az (3000) liralık bu işe benzer iş yaptığına dair İstanbul Vilâyetinden eksiltme tarihinden tam sekiz gün evvel almış oldukları müteahhidlik ve 1939 yılına aid Ticaret Odası vesikalarile komisyona gelmeleri. (5652)

Gümrük Muhafaza Genel Komutanlığı İstanbul Levazım Âmirliği Satınalma Komisyonundan:

1 — Teşkilât eratı için satın alınacak 7000 çift yün çorabın 21/8/939 pazartesi günü saat 15 te açık eksiltmesi yapılacaktır.

2 — Muhammen tutarı 2660 lira ve ilk teminatı da 200 liradır. Evsaf şartnamesi komisyondadır. Görülebilir.

3 — İsteklilerin kanunî vesikaları ve ilk teminat mabuzlarile Galata rıhtım caddesi Veli Alemdar han ikinci kattaki komisyona gelmeleri. (5895)

ROMATİZMA - LUMBAGO - SİYATİK

SİLKO

ARKA - BEL - DİZ - KALÇA AĞRILARINI

SİLKO

TESKİN ve İZALE EDER

Sıhhat Vekâletinin 9 - 10 - 935 tarih ve 4/93 numaralı ruhsatını haizdir.

Adana Belediye Riyasetinden:

1 — Asfalt yolların tamiri için gerekli olan yirmi beş ton bitüm emilsiyon (soğuk asfalt) açık eksiltme ile satın alınacaktır.

2 — Muhammen bedeli 3250 liradır.

3 — Muvakkat teminatı 243,75 liradır.

4 — İhalesi ağustosun 17 nci perşembe günü saat onda Belediye Encümeninde yapılacaktır.

5 — Şartnamesi Belediye Fen İşleri Müdürlüğündedir. İstiyenler oradan parasız alabilirler.

6 — Taliblerin ihale günü muayyen saatte teminat makbuzlarile ve Ticaret Odası kayıd vesikalarile birlikte Belediye Encümenine müracaatleri ilân olunur. (5782)

EKZAMİN

Ekzamanın ilâcıdır.

Yara ve çıbanlarda kullanılır. Her eczanede kutusu 50 kuruştur.

Kars Vilâyeti Sarıkamış Malmüdürlüğünden:

Sarıkamış kasabasında yapılacak 48972 lira 96 kuruş keşif bedelli Hükûmet Konağı inşaatı kapalı zarf usulile ve on bin lirası bu yıl bakiyesi 940 malî yılında ödenmek şartile eksiltmiye çıkarılmıştır.

1 — Dosyasındaki evraklar şunlardır:

A — Mukavele projesi

B — Eksiltme şartnamesi, bayındırlık genel şartnamesi

C — Fennî şartname ve yapı işleri umumî. fennî şartnamesi

D — Projeler

E — Metraj ve hulâsai keşfiye

G — Silsilei fiat.

2 — Dosya Kars Nafıa Müdürlüğünde ve Sarıkamış Malmüdürlüğünde görülebilir.

3 — Muvakkat teminatı 3673 liradır.

4 — İsteklilerin ihale gününden asgarî 8 gün evvel Kars Vilâyetine yaptığı işler, bonservislerle müracaat ederek vesika veren Komisyondan alacağı ehliyet vesikasile 939 yılı Ticaret Odası vesikasını ibraz etmesi.

5 — İhalesi 16/8/939 gününe musadif çarşamba günü saat 16 da Sarıkamış Malmüdürlüğünde müteşekkil Eksiltme Komisyonunda yapılacaktır.

6 — İsteklilerin 2490 sayılı kanuna uygun olarak hazırlıyacakları teklif mektublarını saat 15 e kadar Komison Riyasetine vermiş olmaları, postada vuku bulan gecikmeler kabul edilmez. (5708)

TUZLA icmeleri

Trenlerinin vapurları : 6,25 - 7,30 - 9 - 11 - 11,50 12,30 - 13,15 - 15,45 - 19,10 dadır.

Ankara Valiliğinden:

Keşif bedeli (161020) lira (44) kuruştan ibaret bulunan Ankara - Gerede yolunun (103 + 800 — 126 + 800) üncü kilometreleri arasında yapılacak şose ve menfez inşaatı 17/8/939 perşembe günü saat 15 te Vilâyet Daimî Encümeninde ihalesi yapılmak üzere kapalı zarf usulile eksiltmiye konulmuştur. Muvakkat teminatı (9301) lira (03) kuruştur. İsteklilerin teklif mektublarını teminat mektub ve makbuzunu Ticaret Odası vesikası ve eksiltmenin yapılacağı günden en az 8 gün evvel Vilâyet makamına istida ile müracaat ederek ve asgarî 60 bin liralık bu gibi yol inşaatını muvaffakiyetle bitirdiğine dair vesaikini ibraz etmek suretile alacakları fennî ehliyet vesikalarile birlikte sözü geçen günde saat 14 e kadar Vilâyet Daimî Encümeni Reisliğine vermeleri.

Bu işe aid keşif ve şartnameyi 4 lira 05 kuruş mukabilinde Nafıa Müdürlüğünden alabileçekleri. «3422» (5758)

Çerkesköy Belediyesinden:

Belediye elektrik santralının yedek Dizel grupile tevsii açık eksiltmeye konulmuştur.

Bu işin keşif bedeli «7244» lira «46» kuruştur.

Muvakkat teminat «543» lira «33» kuruştur.

Eksiltme 17/8/939 perşembe günü saat 16 da Çerkesköyde Belediye dairesinde yapılacaktır.

Eksiltmeye gireceklerin eksiltme şartnamesinde gösterilen vasıfları haiz olmaları lâzımdır.

Bu işe aid şartname ve fennî şartnamelerile mukavele projeleri Çerkesköy Belediyesinden parasız alınabilir. «3485» (5809)

Yeni Gün

Gene birinciliği aldı

Bugün çıkan plâj ve deniz nüshası Türk mecmuacılığının bir şaheseridir.

Her yapılan fevkalâde nüshalarda emsalleri arasında daima zarafet, zenginlik ve kıymetli yazı ve tablolarile (30000) kariin takdirlerini kazanan YENİGÜN bu nüshasile de fevkalâde muvaffak olmuş, emsalleri arasında birinciliği almağa hak kazanmıştır.

Yenigün'ün plâj ve deniz nüshasını tetkik edin, görecek, takdir edecek ve hayranlığınızı gizlemiyeceksiniz,

Bu sayıda : REFİK HALİD — NİZAMEDDİN NAZİF — MİTHAT CEMAL — BÜRHAN FELEK — ÖMER RIZA — KANDEMİR — ESAT MAHMUT — MAHMUT YESARİ — ESKİ DOST - Halıkarnas Balıkçısı — SALÂHADDİN GÜNGÖR — MÜNİR SÜLEYMAN ve CEMALEDDİN SERVER'in en güzel ve seçme yazıları

Filozof Kâbel muazzamda

Bütün müslümanların alâka ve merakla okuyacakları bu mühim mevzu filozof'un kaleminden çıkmıştır.

■ ■ ■

Kandemir ölümle tehdid ediliyor!

Enver Paşanın röportajını yazan Kandemir, o zaman ölümle nasıl tehdid edildiğini çok heyecanlı bir üslûbla izah ediyor.

Hülâsa YENİGÜN'ün plâj ve deniz nüshası görülmeğe, okumağa değer bir mecmuadır.

İnanılmaz, Fakat Doğru

Bazan öyle hakikatler oluyor ki, inandırmak imkânını selbediyor. Meselâ Beyoğlunda Sümer sineması yanında 128 No. İ. MOTOLA Gömlek ticarethanesinin esasen ucuz olan bütün malların fiatları üzerinden %30 ilâ 50 nisbetinde bir tenzilât icra etmesi cidden inanılmıyacak şey, fakat doğrudur.

Bütün daireler iyi maldan anlayan ve bu müstesna fırsattan istifadeyi düşünen müşterilerile ihata olunmakta ve kendilerine lüzumu olan her nevi erkek levazımatını tedarikde istical etmektedir.

Kanaat kesbetmek için lûtfen vitrinlerine bir nazar atfedenler herkes gibi mağazaya girip mal almadan kendilerini alamıyorlar.

SAPİKSIN

Saç dökülme ve kepeklenmesinin önüne geçer.

Her depo ve eczanelerde bulunur.

Kimyager doktor

Ibrahim Ethem Kimyaevi

Çemberlitaş Peykhane sokak No. 4

SAPİKSIN

ve Laboratuarımızın diğer müstahzarları hakkında Galatasaray

Yerli Mallar sergisinde

11 No. lu paviyonumuzdan istediğiniz malûmatı alabilirsiniz. Muhakkak paviyonumuzu ziyaret ediniz.

Guraba hastanesi Dahiliys mütehassısı

Dr. Emin Kıcıman

Beyoğlu, Galatasaray lisesi karşısında merkez apartman. Yedinci dairesine nakletmiştir.

Makinist aranıyor

Makina, dizel motoru ve motopomp istimal ve tamire muktedir, ve referans verebilir iyi bir makinist aranıyor. (A. L.) rumuzile Istanbul 176 P. K. adresine yazılması

KIYAMET KOPUYOR

YAZAN: MAURİCE DEKOBRA — ÇEVIREN: HAMDİ VAROĞLU

— 69 —

Raks, bir ürperti içinde, gardiyana sordu:

— Nedir bu?

Gardiyan, yüzünü dönmeden cevab verdi:

— Borvack'ın sesi. İdam mahkûmu. Yarın sabah idam edilecek.

— İdam mı edilecek? Niçin gülüyor?

— Birdenbire çıldırdı da.... Hep böyle durmadan gülüyor.

Bu sırada, mahkûmun hücresi önünden geçiyorlardı. Raks, bir lâhza durdu:

— Bu adamı görebilir miyim? diye sordu.

— Hay hay. Keyfiniz bilir...

Ve gardiyan, hücrenin koridora açılan ufak penceresi önünde durdu. Pencerenin sürgüsünü açtı, yan tarafa çekilerek Raks'a yer verdi.

Genc heyetşinas, müstatil pencerenin önünü örten küçük parmaklıklara yüzünü dayadı. İçeriye baktı.

Arkasında, kestane rengi, kaba bezden bir esvab, yamruyumru kafası ustura ile kazınmış bir adam, delice bir neş'e içinde dizlerini döğmekle meşguldü. Kahkahayı attıkça ortalığı çınlatıyor, keyfinden yanına varılmıyordu.

Raks'a gözü ilişince, birdenbire yerinden fırladı. Hoplaya zıplaya, ona doğru yürüdü. Bir kahkaha daha attı:

— Hahahaaay! dedi, hoş geldin küçükbey... Ne istiyorsun, bakalım? Yoksa, sen de yarın sabah gelip beni mi seyredeceksin?

Deli, bu sözü söylerken, ayni zamanda, parmaklarını birleştirip elini uzatmış, bıçak tarifi yaparak, elini ensesine hızla indirmişti.

Sonra, yüzü hep sevinc çizgilerile dolu, devam etti:

— Hahahaaay!... Yahu, haceri semaviyi unutuyor musunuz? Gökten taş yağacak, taş! Hem de bu akşam. Anladın mı küçükbey?

Raks afalladı. Hacerisemavi mi? Sahi öyle. Raks onu çoktan unutmuştu. Başına gelen bütün bu kepazeliklerin sebebi hacerisemavi olduğu halde, onun mevcudiyeti aklından tamamen çıkmıştı.

Şaşkın şaşkın, delinin yüzüne bakakaldı. Beriki devam ediyordu:

— Hacerisemavi hepinizi birden götürecek. Hâkimler! Polisler! Burjuvalar! Hepiniz gürültüye gideceksiniz. Hahaayy! Sen de, dostum, sen de benden evvel nalları dikeceksin. Hacerisemavî güm! diye kafana inince anlarsın. Tahtakurusu gibi ezileceksiniz. Yamyassı olacaksınız! İdam mahkûmu ben değil, sizsiniz! Anladın mı? Sizsiniz! Sizsiniz! Hahahaaay!

Deli, bir müddet daha, öksürükle karışık sürekli bir kahkaha savurdu. Sonra, pencereye yaklaştı. Yüzünde birdenbire sükûnet hasıl olmuştu.

Dudaklarını ileri uzattı:

— Gel dostum, dedi, seni alnından öpeyim. Mahkûmun busesi...

Raks, ürkerek geriye doğru bir adım sıçradı. Betibenzi kül gibi olmuştu. Gardiyan bunu görünce, derhal pencereyi kapadı ve Raks'a dönerek:

— Yetişir mi? diye sordu.

Raks, müteessir bir eda ile sordu:

— Zavallı adam, niçin mahkûm olmuş bu?

Gardiyan, kısaca izah etti:

— Kaynanasını öldürüp kendi elile gömmüş, ondan.

— Ne iş yapıyormuş?

Gardiyan omuzlarını silkerek cevab verdi:

— Mortocu imiş

Konuşa konuşa, hapisanenin cümle kapısına kadar gelmişlerdi. Gardiyan, Raksın yüzüne şüpheli bir nazarla bakarak, sürgüyü açtı:

— Haydi, haydi, dedi, çabuk ol! Hazır, seni akıllı zannediyorlar, kirişi kırmana bak. Bizimkilere pek güvenilmez, bir de bakarsın vazgeçerler, tekrar içeriye tıkarlar.

***

Raks, hapisaneden çıktı. Gardiyan, sökülüp çıkarılan kundurasının bağlarile, askısını ve kıravatını, kapıdan çıkmadan evvel kendisine iade etmişti.

Oracıkta, üstüne başına biraz çekidüzen verdi, kıravatını bağladı, askısını taktı. Ayağını kaldırıma dayayıp kundurasının bağlarını taktı, bağladı.

O, bu işle meşgulken, yanıbaşında bir taksi durdu. Taksinin kapısı hızla açıldı ve içeriden çıkan tilki kürklü bir genc kız:

— Mösyö Raks! diye haykırdı.

Raks, başını kaldırınca, Gabriyelle burun burna geldi:

— Gabriyel! Sen misin?

— Görüyorsunuz ya benim. Sizi serbest mi bıraktılar?

—Evet... Amma, hapisanede olduğumu ne biliyordun?

— Gazetede okudum.

Raks, adeta sevincle ve gururla sordu:

— Gazetede mi? Beni gazeteye mi yazmışlar?

— Evet, orada okudum.

— Hangi gazetede?

(Arkası var)

Ticaret Vekilinin beyanatı

Cezmi Erçin, iktısadî hayatımızı alâkadar eden mevzular üzerinde izahat verdi

[Baştarafı 1 inci sahıfede]

linde ceza verileceğinden dolayı, kontrplâkların da kontrplâk talimatnamesine muhalif olmaları itibarile ithal imkânsızlığı yüzünden İtalyaya iade edildiğini, esasen ehemmiyeti olmıyan boncuklar hakkında malûmatı olmadığını söylemiştir.

İtalyaya sevkettiğimiz bazı malların kliringe yatırılmadığı keyfiyeti ise münferid ve şahsî vak'alardan ibaret bulunduğu ve esasen arasıra bu kabil muamelelerin vukua gelerek tashih edildikleri de malûmdur. Binaenaleyh ortada mühim bir hâdise görmüyorum.

Küçük kredi meseleleri

Cezmi Erçin küçük kredi muamelelerinin işlemesi için, Vekâletçe ehemmiyetle meşgul olunduğunu beyan etmiş ve Halk Sandıklarının bu mevzu üzerindeki çalışmalarile alınacak tedbirler hakkında izahat verdikten sonra demiştir ki:

— Bu itibarla Sandıklar karşısında küçük tacir ve san'atkârların teşkilâtlandırılmaları ve teşkilâtları vasıtasile kredi tevzii imkânlarını aramaktayız. Küçük san'atlar kanun lâyihası kanuniyet iktisab ettiği takdirde, bazı yeni imkânlar elde edebileceğiz. Halk Bankası kanununa da bu maksadı temine hâdim hükümler ilâvesi lâzım gelmektedir.

Ticaret Odaları kongresi

— Ticaret Odaları kongresinin yanında toplanacağı ve Odalara aid kanunla borsalar nizamnamesinin tadil edileceği mevzuubahs oluyor?

— Ticaret ve Sanayi Odalarının beşinci umumî kongresi 23 teşrinievvelde Ankarada toplanacaktır. Ruznamenin en mühim maddesini Oda ve borsaların yeniden teşkilâtlandırılması teşkil etmektedir. Gerek şimdiye kadar elde edilen neticelere, gerek yaptığımız yeni tetkiklere müsteniden Oda ve borsalar için birer kanun lâyihası hazırlanmaktadır. Kongrede bu lâyihalar müzakere mevzuu olacaktır. Memleketimizde halen mevcud Odaların büyük ekseriyeti gayrifaal veya bütçelerinin darlığı yüzünden faaliyetsizliğe mahkûm haldedirler. Odaların hem tüccara hem devlete hizmet edebilecek teşkilâtla takviyelerini ve hayatiyeti haiz olmıyanların da, tüccarın arzusu vechile ortadan kaldırılmalarını istihdaf eylemekteyiz. Borsalara gelince, bunlar 1302 tarihli yarım asırlık bir nizamname ile idare edilmektedir. Bu müesseselerin tahsil etmekte oldukları ücretlerin hakikî hizmetlere tekabül etmesi imkânlarını temine çalışacağız. Alımsatımın cereyan edeceği bina ve tesisatı halen yapamamış borsalarımız vardır ki, bunların rolü adeta varidat cibayetine münhasır kalmaktadır. Bu hal tecviz edilemez.

Pazarlıksız satış kanunu

— Pazarlıksız satış kanunu tadil edilecek midir?

— Bu kanunun tatbikatı gazetelerde hemen hergün ne derece yer almakta ise Vekâleti de ayni nispette meşgul etmektedir. Tatbikatı çok yakından takib etmekte ve belediyelerle sıkı teması muhafaza etmekteyiz. Bununla beraber kanunun istihdaf ettiği maksadlara vâsıl olmaktan henüz oldukça uzaktayız. Şüphesiz ki pazarlığın kısa bir zamanda ortadan kalkacağını ne ümid ettik ne de edebiliriz. Böyle derin bir itiyaddan sürâtle kurtulmak kolay olmuyor. Kanunun ciddî bir surette ve musırrane tatbikını temin için mümkün olan bütün gayretleri sarfetmekteyiz. Belediyeleri bu noktada daima ikaz ve teşci ettik, belediye teşkilâtına yardımcı olarak kendi teşkilâtımızı da kattık. Bugünkü imkânlarımız bundan ibarettir. Bazı gazetelerde pazarlıksız satış mecburiyetinin ilga edileceği yazılmıştır. Bu haberi temin veya tekzib edecek vaziyette bulunmuyorum, zira henüz bir karara varmadık. Muhtelif memleketlerin mevzuatını da tetkik ediyoruz. Bu nevi kanunlar tatbikatında belediye zabıtasına müracaat zaruretinde bulunduğumuza nazaran bu teşkilâtın imkânlarile mütenasib daha fazla kabiliyeti tatbikiyeyi haiz başka bir formül aramaktan da hâli değiliz.

Ölçü ve ayar işleri

— Ölçüler ve ayar nizamnamesinin tatbikatından şikâyet edilmektedir. Bunun için Vekâletinizce ne düşünülüyor?

— Bildiğiniz vechile 1930 senesindenberi metre sistemine dahil olmuş bulunuyoruz. Şehir ve kasabalarımızda metre usulü ölçülerin köylerimizde tedricen bu itiyadı almaktadırlar. Bu mevzudan günün meselesi yalnız tatbikatta görülen bazı müşkülâtın izalesine matuftur. Düşündüklerimiz şunlardır:

Ölçüler kanun ve nizamnamesi çok geniş ve şamildir. Halkı alâkadar eden ölçüler metre, tartı ölçüleri elektrik, su, ve havagazi saatleri gibi şeyler olduğuna göre bütün mesaimizi bu gibi mühim ölçüler üzerinde teksif etmemiz muvafık olacaktır. Binaenaleyh sanayide kullanılan bir takım müş'ireler gibi ölçüler ve aletlerin damga ve ayar usullerinden haric tutulması için mevzuatımızda tadilât yapmak zaruridir. Buna intizaren bugünkü mevzuatın müsaadesi nispetinde esaslı ölçüler dışında kalan teknik aletler hakkında mümkün olan genişliği vermeğe çalışıyoruz. Ölçüler teşkilâtı bulunan ekser mahallerde mıntaka Ticaret müdürlükleri ihdas edildiğinden bu müdürlükleri vazifedar ve salâhiyettar kılmak suretile merkezden sorulan işleri mümkün olduğu kadar azaltmakta ve böylece muamelede sür'at temin eylemekteyiz.

İhracatı kontrol

Ticaret Vekili ihracatı kontrolü tâbi mallarımızın dış pazarlarda gördükleri itibar ve bunların ticaretinde müşahede edilen dürüstlük ve fiatlarında vukua gelen kıymetlenmenin şimdiye kadar yumurta, fındık, çekirdeksiz kuru üzüm, palamut maddeleri üzerinde tespit edilmiş bulunan çalışmaların diğer maddelere de teşmilini teşvik edici mahiyette görüldüğünü beyan etti ve bu hususta düşünülen tedbirleri izah eyledi, turizmin inkişafı bakımından alınacak tedbirler etrafında da beyanatta bulunduktan sonra ziraî sigorta hakkındaki hazırlıklar münasebetile şu izahatı verdi:

Ziraî kredi ve sigorta

— Ziraî kredi mevzuu ele alınınca ziraî sigortaları, bilhassa hayvan sigortasını da birlikte yürütmek zaruridir. Ziraate tahsis olunan sermayenin emniyeti için ziraî sigorta esaslı şartlardan biridir. Ziraat Bankası kanununda bankanın sigorta işlerile re'sen veya iştirak suretile iştigal edebileceği tasrih kılındığından mezkûr banka ile birlikte bu mevzuu da işlemeğe başladık ve tetkikatımızı bir hayli ilerlettik.

Ticaret Vekili Cezmi Erçin, Büyük Millet Meclisinde bir suale cevab verdiği sırada ithal ve tediye rejimimizi anlatırken takas muamelelerinin tanzim edileceğinden bahsetmişti. Buna dair sualimize şu cevabı verdi:

— Çok mühim bir sual sordunuz. Bunun için genişçe izahat vermek isterim, fakat bugün lâfı uzattık, bir iki gün sonra gelin etraflıca görüşelim.»

İngiltere, Uzakşarktaki filosunu takviye edecek

[Baştarafı 1 inci sahıfede]

Japonya ile aramızda mevcud ticaret muahedesinin feshi dominyonlarımızı alâkadar eden bir meseledir. Bu itibarla, mezkûr muahedenin feshedileceğini taahhüd edemem. Ancak bu sözlerimden muahedenin feshedilemiyeceği neticesini çıkarmak kabil değildir.

Son zamanlarda Japonyada ve Çinde cereyan eden bazı hâdiseler İngilterede çok derin tesirler husule getirmiştir. Hükûmetimiz, tebaamızın hukukunu ve şerefini son haddine kadar müdafaa etmeğe azmetmiş bulunmaktadır.

Uzakşarktaki donanmamız, Japon donanmasından daha kuvvetlidir, fakat icabında Uzakşarktaki donanmamızı takviye edeceğiz. Önümüzdeki aylar zarfında daha vahim vaziyetlerle karşılanmamız muhtemel olduğu cihetle her ihtimale karşı hazır bulunmak mecburiyetindeyiz.»

İngiltere aleyhindeki yeni nümayişler

Tokio 4 (a.a.) — Domei ajansı bildiriyor:

Bu sabah İngiltere aleyhinde büyük nümayişler olmuştur. Hükûmet merkezinin ticaret mahallesi olan Nihanbashi mahallesinden 25 bin kişi saat 8 de toplanarak bir alay teşkil etmiş ve İngiltere büyük elçiliğine gitmiştir.

Nümayişçiler, ellerinde «kahrolsun İngiltere» gibi İngiliz aleyhtarı yazılar taşıyan bayraklar olduğu halde elçiliğin önüne gitmişlerdir. Nümayişçilerden beşini büyük elçilik müsteşarı Cunningham kabul etmiş ve nümayişçiler buna bir karar sureti tevdi etmislerdir.

Sapporo, Nara, Shizouoka ve diğer büyük şehirlerde de mümasil nümayişler vuku bulmuştur.

Varşova elçimiz

Ankara 4 (Telefonla) — Varşova büyük elçiliğine tayin edilen Cemal Hüsnü bu akşamki trenle hareket etti.

Amerikadaki grev hitam buluyor

Cetroit, 4 (a.a.) — General Motors'un zimamdarlarile 7,500 grevci amelenin mümesslileri arasında bir itilâf hasıl olmuştur. Grevcilerin itilâfı kabul ederek 5 temmuz 1939 dan beri devam etmekte olan ve 12 fabrikayı şamil bulunan greve nihayet verecekleri tahmin edilmektedir.

Bize yabancı alemlerden

Amerikada iş mefhumu nasıl telâkki edilir?

Bu memlekette mesleğin iyisi kötüsü yoktur, birçok talebeler ihtiyaclarını garsonluk ederek temin ederler

Amerikanın Avrupaya nispeten çok demokrat bir memleket olduğu malûmdur. Amerikanın bu demokratlığı iş sahasında görülür. Amerikada her iş herkese lâyıktır. «Ben bu süflî işi yapamam. çünkü ben falanın oğluyum, herkes ne der!». sözü yoktur.

Amerikada bulunduğum zaman kollejin talebeleri umumiyetle zengin kızlariydi, bunların arasında her Amerikalı milyoner olmadığı için, bazı fakir veya ortahalli talebeler de bulunurdu. Bunlar kitab ve ceb paralarını kollej dahilinde çalışarak kazanırlardı. Meselâ yetimhanede 6, 7 kişilik sofralarda yemek yerdik ve her masaya bir hizmetçi bakardı. Bazı zamanlar sofraya otururken beyaz önlüğün, tanıdığım bir genc talebe tarafından giyildiğini, ve o talebenin ciddiyet ve sükûnla yemek verdiğini görürdüm. Bilâhare meselâ: «Ceyn, niçin öğle yemeğinde siz iş görüyorsunuz?» diye sorduğum zaman: «Kendime bir tenis raketi almak istiyordum. Sofracılardan birinin tatil günüydü. Yerine hizmet edip yarım dolar kazandım. Bu işi birkaç defa yaparsam raket parası çıkar» diye izahatta bulundu.

Diğer bir kızı bir gün mektebde müsamere verildiği esnada palto ve şapkaların asıldığı odada beklerken gördüm. «Ne o Maryan, hayır ola burada ne yapıyorsun.» dedim. «Müsamereye gelen genc adamların palto ve şapkalarını asıyorum. Onlar giderken bahşiş veriyorlar. Böylece 3, 4 dolara yakın para toplayacağım. Kundurarı eskimiş yenisini alırım» dedi ve tatlı bir tebessümle beklemeğe koyuldu. Bazı talebeler zengin arkadaşlarının veya öğretmenlerin saçlarını şampuanla yıkar veya kıvırır, para kazanır, diğerleri birer boyacı kutusu tedarik eder, ayakkabı boyar. Beş on kuruş kazanır, resimde mehareti olanlar yastıklar, mendiller boyar ve Noel kartları yapar, onları satar, bazısı ise mektebin akşam tatilinden sonra haricdeki lokantalarda garsonluk ederdi. Bunun en güzel ciheti bu çalışan arkadaşların diğer paralı kızlar tarafından istihkar edilmemesidir. bilâkis onlar hürmetle muamele görürlerdi. - o zengin kızları ki Cadilla markalı otomobillerile kolleje gelir, leylî iseler mükelef ipeki rob döşambr veya pijamalarile süslü odalarında ders çalışırlar - diyeceksiniz ki onların milyoner veya milyarder babası belki de ayni suretle ayakkabı boyamakla, veya gazete satmakla işe başlamıştır. Öyle olsun olmasın, bizim eski dünyada olduğu gibi (vakıa bu fikir harb den sonra en muhafazakâr memleketlerden bile silinmeğe yüz tutmuştur) serveti ecdadından kalmayıp alnının terile kazanan memleketlere «sonradan görme» nazarile bakılmaz, bakılsa da eski dünyadaki kem nazarla değil. Zaten yeni dünyada «bayağı» iş yoktur. Avrupalılarda olduğu gibi hizmetkâr, odacı, seyis.. ilâh gibi içtimaî mevkileri ayrılan sınıf zihniyeti Amerikada yoktur. Bulunduğumuz şehrin (Şikagodan iki saat mesafede Rockford şehrinin) Polis müdürünün kızı arkadaşımdı. Pederile beraber beni o tomobilile gezdirmeğe götürürdü. Bir gün bir lokantaya yemek yemeğe girdik. Arkadaşımın babası Jimmy'yi, yani şoförü sofraya çağıralım, müsaade eder misiniz?» dedi. «Hay, hay âdetiniz ne ise öyle yapınız!» dedim. Jimmy geldi, sofranın bir ucuna oturdu, birçok tanıdığım kibar âlemine mensub kimselerden temiz, yemeğini yedi ve sonradan izin alıp arabasının başına gitti. Polis Müdürü bana: «Belki sizin dünyada şoförlerle yemek yemezsiniz. Fakat bizim memlekette bu gurur yoktur. Ne yapalım dedi ve ilâve etti. Ben İsveçten hicret eden bir amele ailesinin sekiz evlâdından biriydim. Anam, babam çok fakirdi, iş bulmak için Amerikaya gelmeğe karar vermişler. Bundan 60 sene evvel yola çıktık. Ben o zaman 6,5 yaşında idim. Hiç unutmam, vapurda hep açlıktan ağlıyordum. Zavallı anneciğim de bize ne vereceğini şaşırır, kuru ekmeği bile güç halle 9 canlı ailesine dağıtabilirdi.. Büyüdüm, mektebden çıktım, polis müdürü oldum. 40 senedir ayni hizmetteyim. Belki en eski müdür benim, güzel bir evim var, maaşım dolgun. Bankada param var. Fakat hâlâ o eski günleri güçlükle geçen çocukluk günlerimi unutmam. Şoförüme yukardan bakmağa muvaffak olamıyorum.»

Amerikada hizmetkârlar işlerini mükemmel yapmakla ve terbiyeleri mükemmel olmakla beraber meselâ İngilizlerde olan teşrifatı bilmezler. Mis lady (Bayanım) gibi Sir (Efendim) gibi tabirleri kullanmaz, fransızların üçüncü bir şahıstan bahseder gibi doğrudan doğruya hitab etmiyerek konuşmak gibi incelikleri bilmezler. Hizmetkâr ve efendi arasında daha müsamahakâr bir hava eser.

Amerikalıların hususiyetlerinden biri de yalnız atalarından gördükleri şeyleri yapmakla iktifa etmeyip, iş icad etmektir. Meselâ dikkat ederler, çarşıya giden kadınlar zerzevatları torbalarda taşımakta güçlük çekiyolar değil mi? hemen ufak ve pratik bir el arabasının piyasaya çıktığı görülür. Akıllarına bir fikir geldi mi: «Adam sen de benim işim değil, bana mı kalmış.» demezler, hemen kuvveden file çıkarırlar. Muvaffak olurlarsa ne âlâ, olmazlarsa başka bir fikre, başka bir icada koyulurlar. Hiç unutmam. İhtiyar bir dişçinin yazıhanesinin üstünde try, try, try again, always try again yazılıydı. Yani yeniden başla, yeniden başla, daima yeniden başla, meyus olma»

İşte Amerikalıların hayatta muvaffak olmalarının sebebi.

Esma Zafir

İngiliz - Türk işbirliği

[Başmakaleden devam]

mağlûbiyet mukadder ise, mevcudiyetini haktan alan kuvvetlerin ezilmesine imkân tasavvur olunamaz.

İnsanlar arasındaki münasebetlerin efendi - uşak esasına dayandığı devirde milletleri de gene efendi - uşak vaziyetinde görmeğe tahammül edebilirdik. Fakat on sekizinci asrın yarattığı hukukî müsavat fikrinden sonra, ferdler arasında yıkılan efendi - uşak zihniyetine devletler arasında da yer kalmamıştır. Memleketleri içinde hüküm süren sosyal karışıklıkları ıslahtan âciz bir takım zümrelerin, çaresizlik içinde geriye dönerek kurunuvusta zihniyetile meydana getirdikleri rejimler, istenilen gayeyi temin edemiyeceklerdir. Çünkü bunlar sosyal refahı yanlış yollarda arayorlar. Telâşlı ve beceriksiz adımlarla dolaştıkları yer bir labyrinthe'tir. Milletler arasında yenibaştan bir efendi - uşak nizamı tahayyül ettikleri müddetçe karanlıkta kalmaya mahkûmdurlar. İşte, İngiliz - Türk işbirliği ve onun mensub olduğu sulh cephesi, karanlık içinde dolaşan bazı hükûmetlerin herhangi bir hata işlemelerine mâni olmak ve şayed işlerlerse o hatayı tashih etmek azmile kurulmuştur.

NADİR NADİ

Japonya askerî ittifaka giriyor mu?

Roma 4 (a.a.) — Öğrenildiğine göre Japonyanın Roma ve Berlin sefirleri dün Villa Este'deki mülâkatları esnasında Tokyo'ya İtalyan - Alman siyasî ve askerî paktına girmesini teklif etmeğe karar vermişlerdir.

Sefirler, bu hususta hükûmetlerine bir telgraf çekmişlerdir.

Dahiliye Vekili dün sabah şehrimize geldi

[Baştarafı 1 inci sahıfede]

görüşmüş ve Belediye işleri hakkında izahat almıştır. Faik Öztrak, kendisile görüşen bir muharririmize şu beyanatta bulunmuştur:

«— İstanbul, Türkiyenin en büyük şehridir. Burada Dahiliye Vekâletini alâkadar eden birçok işler vardır. Vekâlete geldiğimdenberi İstanbulda bu işlerle kâfi derecede meşgul olmak için zaman bulamamıştım. Belli başlı meseleler üzerinde tetkikat yaparak tenevvür etmeğe ve lüzumlu göreceğim tedbirleri almağa çalışacağım. Bu arada bilhassa pasif korunma işlie alâkadar olacağım. Yakında yapılacak manevralarla bunun alâkası vardır. Pasif korunma işlerinde belediyelere, hususî idarelere ve Dahiliye Vekâletine mühim vazifeler düşmektedir. Vekâletin Seferberlik müdürünü birkaç gün evvel buraya yolladım. Şimdi kendim de Vali ile birlikte gerek bu işi ve gerek diğer işlerimizi tanzim edeceğiz. Alınacak tertibat, haber alma, haber verme, ışık söndürme, sığınma, tehlikeye karşı tedbir esaslarını ihtiva edecektir.»

Ankara Valisi geldi

Ankara Valisi Nevzad Tandoğan bir ay istirahat etmek üzere dün sabahki trenle Ankaradan şehrimize gelmiş, Belediye reis muavini Lûtfi Aksoyla diğer arkadaşları tarafından karşılanmıştır.

Diyanet işleri reisi geldi

Diyanet İşleri reisi Rifat da dün şehrimize gelmiş, Haydarpaşa istasyonunda İstanbul Müftisi Fehmi ile Diyanet İşlerine bağlı müessese ve devair müdiranı tarafından karşılanmıştır.

Satie tahkikatı muhakeme safhasına giriyor

Müddeiumumî altmış sahife tutan mütaleanamesini ikmal etti

[Baştarafı 1 inci sahıfede]

lî Reasürans Şirketi ikinci müdürü Malik Kevkeble Hukuk müşaviri Atıf Ödülün ve Jerans şirketi direktörü Meteos Temelin de 205 inci maddelerine göre muhakemeleri isteğini ileri süren Müddeiumumilik, bunlar için tevkif isteğinde bulunmamıştır. Üçü mevkuf on iki kişi hakkında bu maddelerle muhakeme kararı verilmesi istenilerek, takibat sonradan kendisine teşmil olunan Millî Reasürans Umum Müdürü Refi Bayarın da muhakemeden men'i isteği ortaya konulmuştur.

Müselsel cümlelerle yazılan ve altmış sahife tutan bu mufassal mütaleada, Satie binasına İktısad Vekâletince teşkil edilen mütehassıslardan mürekkeb bir heyetçe 113,114 lira kıymet konduğu, binanın istimlâk kıymetinin 106,000 lira olduğu ve bankanın inşaat servisi şefi mühendisçe 223 bin lira kıymet takdir edildiği halde, Denizbankça bu kıymetlerin nazara alınmadığı, istimlâk kanunu hükmü tatbik edilmediği, binanın pazarlıkla 250,000 liraya satın alındığı, bu yüzden de hazinenin 100 bin liradan fazla zarara uğradığı yazılmaktadır. Bu muamelenin nasıl geçtiği uzun uzadıya anlatılırken, bu işe tavassuttan dolayı komisyon olarak verilen 12,000 liranın, komisyonun usulen yüzde ikiyi geçmemesi iktiza ederken alınmış paraya nispetle yüzde beş komisyon verildiğinin ve ayrıca, Satie şirketinin, Elektrik ve Tünel şirketlerinin hükûmetçe satın alınması üzerine hemen hemen mevcudiyeti kalmadığı, faaliyetini durdurmak üzere olduğu, bir yandan da Nafıa Vekâletince istimlâkine teşebbüs edildiği bir sırada pazarlıkla satın alınması hususunun, bahsi geçmektedir. Hâdisenin tafsilinde Ceza kanununun *«bir kimse Türkiye devleti hesabına olarak almağa veya satmağa, yahud yapmağa memur olduğu her nevi eşyanın alım ve satımında ve pahasında ve miktarında ve yapmasında fesad karıştırarak her ne suretle olursa olsun irtikâb eylerse beş seneden aşağı olmamak üzere muvakkat ağır hapis cezasile cezalandırılır ve üç seneden on seneye kadar rütbe ve memuriyetten mahrumiyet cezası dahi hükmolunur.»* mealindeki 205 inci maddesile vaziyet karşılaştırılmakta, bu cihetten suç sübutunda fazla bedelle satın almak keyfiyetinin herhalde bir menfaate müstenid olması lâzım geleceği kanaatine istinad edilmektedir. Nafıa Vekâletinin 1-11-938 de İktısad Vekâletine ve İktısad Vekâletinin de bunun üzerine 8-11-938 de Denizbanka yazdığı tezkereler kaydolunmakta, bu suretle pazarlıkla alım satımdan ikaz edilmiş bulunduğu halde, bankanın bunu müteakıb bilâkis ferağ muamelesini sür'atle ikmale çalışarak, 14-11-938 de binayı teferrüğla 16-11-938 de İktısad Vekâletine *«kısa bir müddettenberi filî tasarrufumuzda bulunan binanın bu kere muamelei feragiyesi de ikmal edilmiştir»* diye cevab göndermesi hakikate muhalif ve bankanın binayı filen işgal edebileceği tarihin 31-12-938 olması itibarile, bu hareket şekli de suç mahiyetini teyid eder sayılmaktadır. *«Kanunda yazılı hallerden başka her ne suretle olursa olsun vazifesini suiistimal eden memur, derecesine göre üç aydan üç seneye kadar hapsolunur. Cezayı tahfif edecek sebeblerin vücudü halinde bir aydan az olmamak üzere hapis ve otuz liradan yüz liraya kadar ağır cezayi nakdî ile cezalandırılır ve herhalde müebbeden veya muvakkaten memuriyetten mahrum edilir»* mealindeki 240 ıncı maddenin tatbiki, Satie binasının istimlâki kabilken satın alınmasından dolayı istekte yer tutmaktadır. Bu cihetten bazıları hakkında da ceza kanununun *«her ne vesile ile olursa olsun memuriyet vazifesini yapmakta ihmal ve terahi eden veya âmirinin kanuna göre verdiği emirleri makbul bir sebeb olmaksızın yapmayan memur, otuz liradan yüz liraya kadar ağır cezayi nakdî ile cezalandırılır. Bu ihmal ve terahiden veya âmirin kanunî emirlerini yapmamış olmaktan devletçe bir mazarrat husule gelmiş ise derecesine göre bir aydan üç seneye kadar hapis cezasile birlikte müebbeden veya muvakkaten memuriyetten mahrumiyet cezası dahi hükmolunur. Her iki surette memurun terahisinden veya verilen emri yapmamasından efradca bir türlü zarar hasıl olmuş ise, o da başkaca ödettirilir»* mealindeki 230 uncu maddesinin tatbiki istenilmiş bulunuyor.

Bu arada *«bir memur memuriyetini icrada tamamen veya kısmen sahte bir varakayı tağyir ve tahrif eyler ve bundan dolayı umumî veya hususî bir mazarrat tevellüd edebilirse üç seneden on seneye kadar ağır hapis cezasına mahkûm olur. Eğer işbu varaka sahteliği ispat edilmedikçe muteber olan evrak kabilinden ise ağır hapis zecası beş seneden on iki seneye kadar verilir. Evrakın musaddak suretleri kanunen zayi olan asılları makamına kaim olmak lâzım geldiği takdirde mezkûr suretler hakkında asılları gibi muamele olunur.»* mealindeki 339 uncu madde, tahkikat mevzuu keşif raporu işile alâkadar olarak ortaya çıkıyor. Yani, Denizbankın binalar servisinde bulunan Satie dosyasının aldırılarak evvelce bankanın bina ve yapı servisi mühendisi tarafından hazırlanmış 4-8-938 tarihli ve 223,000 liralık keşif raporunun müsveddelerile beraber yırtıldığı ve yerine ayni mühendis tarafından yazılan 269455 liralık bir keşif raporunun 4-8-938 tarihile birleştirildiği iddiasile alâkadardır. Bunun mühendisçe imza ve alâkalı memurlarca da imza ve havalesi yapıldığı, bahis mevzuudur. Bu suretle rapor değiştirilmesi, mütaleaya göre, mevcud ilk raporu imhaya matuf bir sahte muameledir.

Refi Bayarın 12,500 lira komisyondan 6,000 lira hisse aldığı ve diğer taraftan, sonradan Refi Bayarın Malik Kevkebe iadeten 4,000 lira gönderdiği iddiaları, sabit değildir. Malik Kevkebin de ikinci elden Atıf Ödüle yolladığı bahis mevzuu olan bu para, şimdi Adliye emanet dairesinde mahfuzdur. Her iki noktadan, dosyada mevcud vaziyete nazaran, Refi Bayarın muhakemedn men'i icab ettiği kanaati husule gelmiştir.

Dördüncü sorgu hâkimi Sami, mütaleayı dava edilenlere bildirmiştir. Son tahkikatın açılmasına, pazartesi akşamına kadar, itiraz edilebilecektir. Kararnamenin de pazartesiden sonra, herhalde hafta içerisinde belli olabileceği, sanılıyor.

Cumhuriyet

Halk sütunu

Erenköy halkının bir dileği

Erenköyünde oturan okuyucularımızdan müteaddid imzalarla aldığımız bir mektubda deniliyor ki:

«Her gün Anadoludan vagonlarla getirilen 2, 3 bin koyun ve sığır Erenköy istasyonuna indirilmekte, sayfiye ve tebdili hava mahalli olan güzel köyümüz bu hayvanat tarafından, tahammül edilmiyecek derecede pisletilmektedir. Spor sahasında toplanan pisliklerin taaffün ve ayni zamanda bu hayvanatın yollardan geçerken kaldırmakta olduğu tozlar yüzünden köyümüzün havası ihlâl edilmektedir. Bundan maada buradan Üsküdara kadar yol tarafeynindeki bağ, bahçe ve mezruat da her gün bu hayvanat tarafından zarar görmekte, zürra ile koyun çobanları arasında kavga, gürültü eksik olmamaktadır.

Evvelce Devlet Demiryollar müdürlüğüne, hayvanatın Pendik, Maltepe gibi boş mahallere çıkarılması hususunda müracaatte bulunulmuş ise de her nedense bu müracaat semeresiz kalmıştır.

Halkımızın sıhatini alâkadar eden bu meselenin lâyık olduğu ehemmiyetle göz önüne alınmasını İstanbul Valisinden ve Devlet Demiryolları umum müdürlüğünden rica ederiz.»

Birmingham sergisine iştirak edeceğiz

İzmir, 4 (a.a.) — Birmingham'da 27 eylûlden 7 ilkteşrine kadar açılacak olan gıda maddeleri sergisinde Türk mahsulâtı nümunelerinin teşhirine karar verilmesi üzerine İzmir Ticaret Odası bu nümuneleri hazırlamak üzere faaliyete geçmiştir.

Almanyada benzin kıtlığı

Berlin, 4 (a.a.) — Berlinde otomobilcilere benzin tevziinin ciddî takyidlere tâbi tutulduğu görülmektedir. Bazı tevzi merkezleri ancak mutad müşterilerine 10 litre kadar benzin dağıtmakta, diğer müşterilere ise 5 litreden fazla benzin vermemektedirler. Bu takyidatın, sarnıçlı vagon eksikliği dolayısile nakliyatta tesadüf edilen müşkülâttan mı, yoksa gittikçe artan ordu ihtiyaclarını karşılamak üzere bazı tedbirler alınmış olmasından mı neş'et ettiği malûm değildir. Hamburg'da da vaziyet ayni olduğu bildirilmektedir.

TRUFLEX
Oyuklu Traş Bıçağı
TRUFLEX Blades
Bütün sakalları yener

KUŞTÜYÜ

Yastık, yatak ve yorganlarını mutlaka kullanınız.

Yazın sıcak havalarda yorgun başınızın serin ve yumuşak kuştüyü yastık ile rahatını temin eder.

Kuştüyü yorgan, şilte ve yastık fiatlarında mühim tenzilât yapıldı. (1) liraya alacağınız bir kuştüyü yastık bu ucuzluğu ispata kâfidir.

ADRES: Istanbul Çakmakçılarda Sandalyacılar sokak kuştüyü fabrikası
SATIŞ YERLERI: Ankara ve Beyoğlunda Sümer Bank Yerli Mallar Pazarlarında satılır.

İstanbul Limanı Sahil Sıhhiye Merkezi Satınalma Komisyonundan:

A — Merkezimiz için 1000 ilâ 1500 teneke benzin ile 17,000 kilo mazut alınacaktır. Benzinin beher tenekesinin tahmin bedeli 282,5 kuruş ve mazutun kilosu 7 kuruş 10 santimden muhammen tutarı (5444) lira (50) kuruştur.

B — Şartnameler merkezimiz Levazımından parasız alınır.

C — Eksiltme 15 ağustos 939 salı günü saat 15 te Galatada Karamustafapaşa sokağında mezkûr Merkez Satınalma Komisyonunda yapılacaktır.

D — Eksiltme kapalı zarf usulile olacaktır.

E — Muvakkat teminat parası 418 lira 34 kuruştur.

F — Eksiltmiye gireceklerin 1939 senesi Ticaret Odası vesikalarını göstermeleri şarttır.

G — Eksiltmiye gireceklerin eksiltme günü saat 14 e kadar teminat paralarını yatırmış ve teklif mektublarını Komisyona tevdi etmiş olmaları şarttır. Aksi takdirde eksiltmiye giremezler. (5590)

DenizLevazım Satın Alma Komisyonu ilânları

M. M. V. Deniz Fabrikaları Umum Müdürlüğünden:

Deniz fabrikaları sıhhiye kadrosuna bir eczacı alınacağından istekli olacakların Gölcükte bulunan Deniz Fabrikaları Umum Müdürlüğüne müracaatleri. (5719)

Devlet Havayolları Umum Müdürlüğünden:

Hatlarımıza ilâveten 7 ağustos 1939 pazartesi gününden itibaren İstanbul - İzmir arasında «doğru» seferler başlıyacaktır.

Hava hatları	Bilet fiatları Gidiş Lira K.	Gidiş - Dönüş Lira K.
Ankara - İzmir «İstanbul üzerinden»	40,00	57,00
İstanbul - İzmir «doğru» hat	20,00	28,50

7 ağustostan itibaren hareket saatleri

Ankaradan hareket Saat	Dakika	İstanbula muvasalat Saat	Dakika
14	00	16	00

İstanbuldan hareket Saat	Dakika	Ankaraya muvasalat Saat	Dakika
9	30	11	30

Ankaradan hareket Saat	Dakika	Adanaya muvasalat Saat	Dakika
15	15	17	25

Adanadan hareket Saat	Dakika	Ankaraya muvasalat Saat	Dakika
7	10	9	20

İstanbuldan hareket Saat	Dakika	İzmire muvasalat Saat	Dakika
16	20	18	10

İzmirden hareket Saat	Dakika	İstanbula muvasalat Saat	Dakika
7	10	9	00

Ankaradan hareket Saat	Dakika	İzmire muvasalat Saat	Dakika
15	00	17	45

İzmirden hareket Saat	Dakika	Ankaraya muvasalat Saat	Dakika
9	00	11	45

Fazla tafsilât için: Meydan Müdürlüklerile Acentalara müracaat edilmesi.
«3326» (5577)

Üniversite Rektörlüğünden:

Türk inkılâbı tarihinin ikmal imtihanları 8/VIII/939 salı günü saat 9 da Edebiyat Fakültesinde yapılacaktır. Alâkadar talebeye ilân olunur. (5794)

OSMANLI BANKASI

TÜRK ANONİM ŞİRKETİ

TESİS TARİHİ 1863

Statüleri ve Türkiye Cümhuriyeti ile münakit mukavelenamesi 2292 Numaralı 10/6/1933 tarihli kanunla tasdik edilmiştir (24/6/1933 tarihli 2435 Numaralı Resmî Gazete)

Sermayesi: 10.000.000 İngiliz Lirası
İhtiyat akçesi: 1.250.000 İngiliz Lirası

Türkiyenin başlıca Şehirlerinde
PARİS, MARSİLYA ve NİS'de
LONDRA ve MANÇESTER'de
MISIR, KIBRIS, YUNANİSTAN, İRAN, IRAK, FİLİSTİN ve MAVERAYI ERDÜN'de
Merkez ve Şubeleri
YUGOSLAVYA, RUMANYA, YUNANİSTAN, SURİYE, LÜBNAN

Filyalleri ve bütün Dünyada Acenta ve Muhabirleri vardır

Her nevi Banka Muameleleri yapar

Hesabı carî ve mevduat hesapları küşadı.
Ticarî krediler ve vesaikli krediler küşadı.
Türkiye ve Ecnebi memleketler üzerine keşide senedat iskontosu.
Borsa emirleri.
Esham ve tahvilât, altın ve emtaa üzerine avans.
Senedat tahsilâtı ve saire.

En yüksek emniyet şartlarını haiz kiralık Kasalar Servisi vardır.

Piyasanın en müsait şartlarile (kumbaralı veya kumbarasız) tasarruf hesapları açılır.

Deniz Gedikli Erbaş Orta Okul Müdürlüğünden:

1 — Okulumuzun kayıd ve kabul müddeti Genelkurmay başkanlığınca 15 ağustos 939 tarihine kadar uzatılmıştır. Bu müddetin nihayetine kadar istekliler bir istida ile Okul Müdürlüğüne müracaat etmelidirler.

2 — İstidaya şunlar bağlanacaktır:

A — Fotoğraflı nüfus cüzdanı veya musaddak sureti (tashih edilmiş nüfus cüzdanı kabul edilmez.)

B — Beş sınıflı ilk okul şehadetnamesi veya orta okul tasdiknamesi (nihayet üzerinden bir sene müddet geçmiş olanlar kabul edilir).

C — Üzerinden bir sene geçmemiş çiçek aşısı kâğıdı.

D — Gerek kendisinin ve gerekse ailesinin fena şöhret sahibi olmadıkları ve mahkûmiyetleri bulunmadıkları hakkında hüsnühal kâğıdı.

3 — Birinci sınıf için 12 ilâ 16, ikinci sınıf için 13 ilâ 17 ve üçüncü sınıf için 14 ilâ 18 yaşlarında bulunmak ve doğrudan doğruya sınıf geçmiş olmak.

4 — Gedikli er olarak da ayrıca orta okul mezunları alınarak doğrudan doğruya donanmaya gedikli erbaş yetiştirmek üzere gönderileceklerinden bu gibilerin de yukarıdaki vesaiki bir istidaya bağlıyarak Okul Müdürlüğüne müracaatleri. (Bu gibilerin yaş hadleri 15 ilâ 19 olacaktır).

5 — İsteklilerin Kasımpaşada bulunan Okul Müdürlüğüne veya mensub oldukları Askerlik Şubelerine müracaatleri. (5568)

İstanbul Belediyesi İlânları

İlk teminat	Muhammen bedeli	
67,50	900,00	İtfaiye için alınacak bir adet projektör.
56,82	757	Karaağac müessesatı için alınacak 15 bin kilo gürgen odunu ve 15 bin kilo mangal kömürü.
24,29	323,85	Kasımpaşadaki Baruthane deresinde yaptırılacak 25 metrelik duvar inşaatı.

Tahmin bedellerile ilk teminat miktarları yukarıda yazılı işler ayrı ayrı açık eksiltmeye konulmuştur. İhale 21/8/939 pazartesi günü saat 14 te Daimî Encümende yapılacaktır. Şartnameler zabıt ve muamelât müdürlüğü kaleminde görülebilir. Yukarıda yazılı işlerden Baruthane deresinin duvar inşaatına iştirak etmek istiyenlerin fen işleri müdürlüğünden ihaleden 8 gün evvel ehliyet vesikası almaları lâzımdır. Taliblerin ilk teminat makbuz veya mektublarile ihale günü muayyen saatte Daimî Encümende bulunmaları. (5935)

İstanbul Vali ve Belediye Reisliğinden:

Çocuk bahçesi olarak istimlâki mukarrer Taksimde, Taksim bahçesi arkasında eski Ömer Avni, yeni Fatmahatun mahallesindeki bostan hissedarları namına vekilleri sıfatile avukat Şükrü Yener ve Lokofeti taraflarından bostanın keyfiyeti istimlâki, sahası, kıymeti hakkında yapılan itirazların gayrivarid olduğuna Daimî Encümence karar verilmiş ve bu kararla bostanın 1295 tarihli kararname hükümlerine tevfikan kendilerine yapılan tebliğ tarihinden itibaren 15 gün zarfında mukadder bedeli alınarak muamelesi ikmal olunduğu takdirde alınacağı kendilerine tebliğ olunmuştur. Keyfiyet ilân olunur. (5937)

Karacabey Harası Müdürlüğünden:

Müessese merkezinde 35674 lira 78 kuruş keşif bedelli yem ambarı inşası kapalı zarf usulile eksiltmeye konmuştur. Eksiltme 21 ağustos 939 pazartesi günü saat on beşte Bursa veteriner müdürlüğü dairesinde yapılacaktır.

Muvakkat teminat 2675 lira 60 kuruştur.

Bu işe aid mali, fennî şartname, mukavele, proje ve keşif iki lira bedel mukabilinde Hara muhasebesinden verilir.

Taliblerin Bursa Nafıasından alacakları bu işe aid ehliyet vesikası, teminat vesair evrakile birlikte 2490 numaralı kanunun hükümleri dahilinde teklif mektublarını eksiltme günü saat on dörde kadar Bursa veteriner müdürlüğünde içtima edecek Hara inşaat komisyonuna tevdi etmeleri şartname ve sair evrakı görmek istiyenlerin Hara muhasebesine müracaatleri. (5753)

İstanbul asliye üçüncü hukuk mahkemesinden:

Beyoğlu İstiklâl caddesi İmam Adnan sokak 4 no. lu hanenin birinci katında oturan Ziver oğlu İsmail Hakkı Hakver tarafından Beyoğlunda Hüseyinağa mahallesinde Saksı sokak 14 no. da müte - vefa Nikola Boyarinof kızı Aleksandra aleyhine açılan ihtar davasında müddeaaleyhanın mezkûr ikametgâhı terk eylediği ve yenisi de belirsiz olduğu cihetle H. U. M. K. nun 141 ve 142 nci maddelerine tevfikan ilânen tebliğine karar verilmiş ve mahkeme günü olarak 8/9/939 günü saat 14 tayin edilmiş olduğundan mezkûr tarihte müddeaaleyhin bizzat veya bilvekâle mahkemede hazır bulunması bulunmadığı takdirde hakkında gıyap kararı ittihaz olunacağı tebliğ makamına kaim olmak üzere keyfiyet ilân olunur.

Açık mesameler daima siyah noktaların ve sivilcelerin teşekkülüne zemin hazırlar. Cildinizin mesamatını sıkıştırmak, sivilce ve çillerinizi izale etmek için siz de

KREM PERTEV

kullanınız

Fatih Sulh 3 üncü hukuk hakimliğinden:

Samatya Hacı Hüseyinağa mahallesi İşkırlar sokak 32 sayıda oturan Mehmed oğlu jandarma binbaşılığından emekli Tahsin Cebe'nin müptelâ hastalığı hasebile karısı Hayriyenin 2/8/939 tarihinden itibaren temdiden vasi tayin edildiği ilân olunur.

Saçlarıma Ak Düştü - Sarsam Seni

Şarkılarının bütün inceliklerini plağa almak suretile yeni bir muvaffakiyet gösteren dünyanın en büyük plâk fabrikası

COLUMBIA ŞİRKETİ

Çok san'atkâr ve hassas bir sese malik olan yeni okuyucusu MENŞURE TUNAY'ın 17585 No. Plâğını muhterem müşterilerine takdim eder.

Gayrimenkul Satış İlânı

İstanbul Emniyet Sandığı Direktörlüğünden:

Aliye Öcvarın 10153 hesab numarasile Sandığımızdan aldığı (12000) liraya karşı birinci derecede ipotek edip vadesinde borcunu vermediğinden hakkında yapılan takib üzerine 3202 numaralı kanunun 46 ncı maddesinin matufu 40 ıncı maddesine göre satılması icab eden Fenerde Abdisubaşı mahallesinde Fener caddesi (Abdülezelpaşa sokağı: Fener caddesi üzerinde Bulgar kilisesini geçtikten sonra arkası denizdir) eski 334, 334 M. 336 336 M. 336 M. yeni 302, 304, 306, 308 numaralı ve dört mağaza ve dört odayı müştemil kârgir bir deponun tamamı bir buçuk ay müddetle açık arttırmaya konmuştur. Satış Tapu sicil kaydına göre yapılacaktır. Arttırmaya girmek istiyen (2354) lira pey akçesi verecektir. Millî bankalarımızdan birinin teminat mektubu da kabul olunur.

Birikmiş bütün vergilerle belediye resimleri ve vakıf icaresi ve taviz bedeli ve tellâliye rüsumu borcluya aiddir. Arttırma şartnamesi 14/8/939 tarihinden itibaren tetkik etmek istiyenlere Sandık Hukuk işleri servisinde açık bulundurulacaktır. Tapu sicil kaydı vesair lüzumlu izahat da şartnamede ve takib dosyasında vardır. Arttırmıya girmiş olanlar. bunları tetkik ederek satılığa çıkarılan gayrimenkul hakkında her şeyi öğrenmiş ad ve itibar olunur. Birinci arttırma 27/9/939 tarihine müsadif çarşamba günü Cağaoğlunda kâin Sandığımızda saat 10 dan 12 ye kadar yapılacaktır. Muvakkat ihale yapılabilmesi için teklif edilecek bedelin tercihan alınması icab eden gayrimenkul mükelefiyetile Sandık alacağını tamamen geçmiş olması şarttır. Aksi takdirde son arttıranın taahhüdü baki kalmak şartile 12/10/939 tarihine müsadif perşembe günü ayni mahalde ve ayni saatte son arttırması yapılacaktır. Bu arttırmada gayrimenkul en çok arttıranın üstünde bırakılacaktır. Hakları tapu sicillerile sabit olmıyan alâkdarlar ve irtifak hakkı sahiblerinin bu haklarını ve hususile faiz ve masarife dair iddialarını ilân tarihinden itibaren yirmi gün içinde evrakı müsbitelerile beraber dairemize bildirmeleri lâzımdır. Bu suretle haklarını bildirmemiş olanlarla hakları tapu sicillerile sabit olmıyanlar satış bedelinin paylaşmasından haric kalırlar. Daha fazla malûmat almak istiyenlerin 938/936 dosya numarasile Sandığımız Hukuk İşleri Servisine müracaat etmeleri lüzumu ilân olunur.

Dikkat

Emniyet Sandığı; Sandıktan alınan gayrimenkulü ipotek göstermek istiyenlere muhammnlerimizin koymuş olduğu kıymetin % 40 nı tecavüz etmemek üzere ihale bedelinin yarısına kadar borç vermek suretile kolaylık göstermektedir. ...(5940)

Darphane ve Damga Matbaası Müdürlüğünden:

1 — Yerli malı % 99 saf 50 ton külçe kurşun, 300 ton vestfalya Alman izabe koku ve 8,000 kilo Sudan zamkı kapalı zarf.

2 — 120 ton Alman gazhane koku ve 80 ton kriple maden kömürü açık eksiltme usulile satın alınacaktır.

3 — Külçe kurşunun muhammen bedeli on dört bin ve muvakkat teminatı 1050 lira, İzabe kokunun dokuz bin teminatı 675 lira, Sudan zamkının altı bin, teminatı 450 lira, Alman kokunun iki bin beş yüz seksen, teminatı 193,5 lira, Kriple maden kömürünün bin seksen, teminatı 81 liradır.

4 — Kurşunun eksiltmesi 8/8/939, İzabe kokunun 9/8/939, zamkın 10/8/939, Alman kokunun 11/8/939, Kriple maden kömürünün 14/8/939 günleri saat 14,5 ta idaremizdeki Komisyonda yapılacaktır.

5 — İstekliler şartnameleri almak ve mühürlü nümuneleri görmek üzere 22/7/939 tarihinden itibaren hergün saat 14-16 ya kadar İdaremiz Muhasebesine müracaat edebilirler. (5381)

Yavrunun gürbüz, tombul, sağlam, neşeli olmasını istersen Fasfatin Necati yedir. Bahçekapı Salih Necati

Ankara Elektrik

Şirketi Müdürlüğünden:

Şebeke Şefi Muavini aranıyor

Ankara şehri yüksek ve alçak tansiyon şebekesi için bir şebeke şefi muavini aranmaktadır.

Şartlar: Bir fen mektebi mezunu bulunmak, bu sahada uzun müddet çalışmış ve tecrübe sahibi olmak.

Vazifesi: Yüksek ve alçak tansiyon şebekesi hesabat ve projelerinin hazırlanması ve tesisi, masraflarının tespiti, yüksek ve alçak tansiyon tesisatının tesisile tekmil tevzi tesisatının kontrol ve bakımı.

***

PERSONEL ŞEFİ ARANIYOR

Şartlar: Lise mezunu olmak ve maaş ile yevmiye hesabatı ve vergi işlerinde kabili tevsik tecrübe sahibi bulunmak.

Taleb edilen aylık miktarını zikretmek şartile tanzim edilecek mufassal tekliflerin 8/8/939 tarihine kadar Ankara Elektrik ve Havagazi Şirketine gönderilmesi lâzımdır.

Çifteler Harası Müdürlüğünden:

Mahmudiye merkezinde tadilen tamir edilecek olan 23734 lira 11 kuruş keşif bedelli ahır tamiratı 27/7/939 dan itibaren 17/8/939 tarihine musadif perşembe günü saat 15 e kadar kapalı zarf usulile eksiltmiye konulmuştur. Eksiltme Eskişehir Nafıa Müdürlüğü binasında toplanacak Komisyon huzurunda yapılacaktır.

Muvakkat teminat 1780 lira 6 kuruştur.

Bu işe aid evrak: Proje, tafsilât ve hulâsa keşifleri, silsilei fiat bordrosu, hususî, fennî şartname, eksiltme şartnamesi ve mukavele projelerinden ibaret olup her zaman Hara ve Nafıa Müdürlüklerinde görülebilir.

İsteklilerin ihaleden en az sekiz gün evvel Eskişehir Vilâyetine müracaatle alacakları ehliyetname ve senesi için Ticaret Odası vesikasını ve 2490 sayılı kanunun tarifi dahilinde teklif mektublarına ekleyeceklerdir.

Mektublar ihale saatinden en az bir saat evveline kadar yani saat 14 e kadar makbuz mukabilinde Komisyon Reisliğine verilmiş bulunacaktır. Posta ile gönderilecek mektublar iadeli taahhüdlü ve mühür mumile mühürlü olacaktır. Postada vaki olacak gecikmeler kabul edilmez. (5542)

İstanbul Defterdarlığından:

İstanbul Defterdarlığına memur alınacaktır. İlânın 4/8/939 neşrinde imtihan günü 14/8/939 olacak iken şehven 24/8/939 olarak yazıldığından tashihi ilân olunur.

Kars Vilâyeti Ardahan Kazası Malmüdürlüğünden:

Ardahan kasabasında yapılacak 49747 lira 80 kuruş keşif bedelli Hükûmet konağı inşaatı kapalı zarf usulile ve on bin lirası bu yıl, bakiyesi 940 malî yılında ödenmek şartile eksiltmiye çıkarılmıştır.

1 — Dosyasındaki evrak şunlardır:
A — Mukavele projesi
B — Eksiltme şartnamesi ve bayındırlık genel şartnamesi
C — Fennî şartname ve yapı işleri umumî ve fennî şartnamesi
D — Projeler
G — Metraj cetveli ve hulâsai keşfiye
E — Silsilei fiat.

2 — Dosya Kars Nafıa Müdürlüğünde ve Ardahan Malmüdürlüğünde görülebilir.

3 — Muvakkat teminatı 3722 liradır.

4 — İsteklilerin ihale gününden asgarî 8 gün evvel Kars Vilâyetine yaptığı işler ve bonservislerile müracaat ederek vesika veren Komisyondan alacağı ehliyet vesikasile 939 yılı Ticaret Odası vesikasını ibraz etmeleri.

5 — İhale: 18/8/939 tarihine musadif cuma günü saat 16 da Ardahan Malmüdürlüğünde müteşekkil Komisyonca yapılacaktır.

6 — İsteklilerin 2490 sayılı kanuna uygun olarak hazırlayacakları teklif mektublarını saat 15 e kadar Komisyon riyasetine vermiş olmaları, postada vuku bulan gecikmeler kabul edilmez. (5705)

LEYLİ ve NEHARİ

Sen Benua Fransız Erkek Lisesi

İstanbul, Galata, Posta kutusu 1330

İhzarî Fransızca kurları vardır.

OLGUNLUK İMTİHANLARINA HAZIRLAR.

Kayıd muamelesi pazar gününden maada hergün saat 9 dan 12 ye kadar yapılır.

Okul 18 eylûl pazartesi günü açılacaktır.

Kırklareli Belediye Riyasetinden:

Nafıa Vekâletinden musaddak proje mucibince Kırklareli Belediyesinin «14144» lira «90» kuruş bedeli keşifli alçak tevettürlü şebeke malzemesi ile montajı 30 gün müddetle pazarlığa bırakılmıştır. Demir direkler Belediyece verilecektir. Talib olanların kanunî vesaik ile ihale günü olan 22 ağustos 939 salı günü saat 15 te % 7,5 muvakkat teminat olan 1061 liralık makbuzlarile Belediye Encümenine müracaatleri ve proje, şartnameyi Kırklareli Belediyesinde ve İstanbulda Galatada Askiyarasiyon hanında yüksek elektrik mühendisi Hasan Hâlet Işıkpınardan bir lira mukabilinde alabilecekleri ilân olunur. (5684)

Maarif Vekilliğinden:

1 — 2259 sayılı kanunun tatbikına dair olan talimatnameye göre ilkokulların 4 üncü ve 5 inci sınıfları için iki cildden müteşekkil bir tarih kitabı yazılması müsabakaya konulmuştur.

2 — Müsabaka müddeti 1 eylûl 1939 dan baslamak ve 29 şubat 1940 perşembe günü akşamı bitmek üzere altı aydır.

3 — Müsabakaya iştirake karar verenler 30 ikinciteşrin 1939 perşembe günü akşamına kadar bir dilekçe ile Maarif Vekilliğine müracaat ederek bu müsabakaya girecekler defterine adlarını yazdırarak bir numara alacaklardır.

4 — Müsabakada birinciliği kazanan, kitab serisi 3 yıl süre ile okullarda okutulacak ve müellifine her yıl için biner lira telif hakkı verilecektir. İkinci çıkan kitab serisini yazana bir defaya mahsus olmak üzere birincinin müellifine verilenin bir yıllığı; 3 üncü, 4 üncü ve 5 inci çıkanlara da bir defaya mahsus olmak, üzere dörder yüz lira mükâfat verilecektir.

5 — Müsabakaya gireceklerin eserlerini üçer nüsha olmak üzere makine ile ve kâğıdların yalnız birer yüzüne yazılmış olarak Maarif Vekilliği Neşriyat müdürlüğüne makbuz mukabilinde vermeleri veya göndermeleri lâzımdır. Kitaba konulacak resim, şekil, grafikler ve sairenin asıllarının yalnız bu nüshalardan birine ve yerlerine konulmuş bulunması kâfidir. Müsabakaya basılmış bir kitabla girenler de kitabın üç nüshasını verecek veya göndereceklerdir.

6 — Müsabakaya girenlerin eser müsveddelerile birlikte eserleri kabul edildiği takdirde eserlerini ilân edilen telif hakkı mukabilinde ve her türlü tasarruf hakkından vaz geçerek Maarih Vekilliğine üç yıllık bir devre için terkettiklerini ve kitabın o devre içindeki her basılışının son tashihlerinin kendileri veya kendi mes'uliyetleri altında tayin edecekleri diğer bir zat tarafından yapılacağını gösterir Noterlikten tasdikli bir taahhüd senedi vermeleri de lâzımdır.

7 — Kitablarda bulunması lâzım gelen pedagojik ve teknik vasıfları gösteren şartname ile Noterliğe tasdik ettirilecek taahhüd senedi formülü Maarif Vekilliği Neşriyat müdürlüğünden alınabilir. Mektubla istiyenlerin altı kuruşluk posta pulunu da birlikte göndermeleri lâ- (3836)

Kars Vilâyeti Kağızman Kazası Malmüdürlüğünden:

Kağızman kasabasında yapılacak 53505 lira 83 kuruş keşif bedelli Hükûmet Konağı inşaatı kapalı zarf usulile ve on bin lirası bu yıl bakiyesi 940 malî yılında ödenmek şartile eksiltmiye çıkarılmıştır.

1 — Dosyasındaki evrak şunlardır:
A — Mukavele projesi
B — Eksiltme şartnamesi, bayındırlık genel şartnamesi
C — Fennî şartname ve yapı işleri umumî, fennî şartnamesi
D — Metrai ve hulâsai keşfiye
E — Silsilei fiat
F — Projeler

2 — Dosyası Kars Nafıa Müdürlüğünde ve Kağızman Malmüdürlüğünde görülebilir.

3 — Muvakkat teminatı 3925 lira 30 kuruştur.

4 — İsteklilerin ihale gününden asgarî 8 gün eyvel Kars Vilâyetine yaptığı işlerle ve bonservislerile müracaat ederek vesika veren Komisyondan alacağı ehliyet vesikasile 939 yılı Ticaret Odası vesikasını ibraz etmeleri.

5 — İhalesi 17/8/939 gününe musadif perşembe günü saat 12 de Kağızman Malmüdürlüğünde müteşekkil Eksiltme Komisyonunda yapılacaktır.

6 — İsteklilerin 2490 sayılı kanuna uygun olarak teklif mektublarını saat 11 e kadar Komisyon riyasetine vermiş olmaları lâzımdır. Postada gecikmeler kabul edilmez. (5707)

Gümrük Muhafaza Genel Komutanlığı İstanbul Levazım Âmirliği Satınalma Komisyonundan:

1 — Gümrük Muhafaza kıtaatı ihtiyacı için 3500 takım kışlık elbisenin 25/8/939 cuma günü saat 11 de kapalı zarfla eksiltmesi yapılacaktır.

2 — Bunların tahmin edilen fiatı 35000 lira ve muvakkat teminatı 2625 liradır.

3 — Şartnamesile nümunesi komisyondadır. Görülebilir.

4 — İsteklilerin 2490 sayılı kanunun tarifi veçhile hazırlıyacakları teklif mektublarını o gün eksiltme saatinden bir saat evveline kadar Galata Rıhtım caddesi Veli Alemdar han 2 nci kattaki komisyona vermeleri. (5784)

Doğu Beyazıd Malmüdürlüğünden:

Elli altı bin üç yüz yirmi altı lira 31 kuruş keşif bedelli Doğu Beyazıd kaza merkezinde yeniden yaptırılacak hükûmet konağı binası fennî ve hususî şartnamelere göre 1939 yılında on bin lirası ve 1940 yılında bakiyesi her ay içinde yapılan iş nispetinde ödenmek şartile 4/8/939 gününden itibaren 20 gün müddetle ve kapalı zarf usulile eksiltmeye çıkarılmıştır. Taliblerin elli bin liraya kadar yüzde yedi buçuk ve altı bin üç yüz yirmi altı lira 31 kuruş için de yüzde beş nispetinde teminatla birlikte 23/8/939 çarşamba günü saat 16 ya kadar Doğu Beyazıd Mal dairesinde müteşekkil komisyona müracaat etmeleri. (5830)

Beyoğlu Vakıflar Direktörlüğü İlânları

Muhammen kıymeti Lira	K.	
2394	00	Eski Kamerhatun yeni Kalyoncukulluğu mahallesinin Akkiraz sokağında eski 1 mükerrer yeni 16 - 18 numaralı altında dükkânı bulunan apartımanın nısıf hissesi.
1000	00	Hasköyde Keçecipiri mahallesinin Çöplük sokağında 12 - 14 numaralı iki bab hane.
500	00	Boyacıköy Reşidpaşa mahallesinin Mekteb sokağında 84 - 85 numaralı hane.
2010	00	Galata Sultan Beyazıd mahallesinin Mandıra sokağında 22 numaralı hane.

Yukarıda yazılı gayrimenkullerin mülkiyetleri peşin para ile on beş gün müddetle açık arttırmaya çıkarılmıştır.

İhalesi 21/8/939 günü saat 15 te komisyonda yapılacağından taliblerinin Akarat, mahlûlât kalemine müracaatleri. (5906)

Adalar sulh mahkemesinden:

Mahkememizce terekesine el konmuş olan ölü Katinko üzerinde bulunan Beşiktaş - Şişli mahallesi - Eskidere arka sokak yeni Kodaman caddesinde 43 mükerrer No. lı arsanın satılmasına karar verilmiş olduğundan açık arttırmaya konulmuştur.

Mezkûr arsa saha itibarile takriben yarı yarıya iki kısımdan ibarettir. Birinci ön kısmı düz ve inşaata salihtir. İkinci arka şimal kısmı bir bayırdan ibaret olup Ayazma sokağı (kadimen taş ocağı) ve sebzevat tarlasına dayanır. Bu sokak mahallen açılmamıştır. Tarladır. Umum sahası 329 metre murabbaı olup 1645 lira kıymeti muhammenesindedir.

Müzayedene iştirak edenler yüzde iki buçuk nisbetinde pey akçesini verecek veya millî bir bankanın teminat mektubunu ibraz edecektir. Vergi, tenviriye ve tanzifiye bedeli ihaleden tenzil olunur. İhale pulu ve yirmi senelik taviz bedeli müşteriye aiddir. Birinci arttırma 7/9/939 tarihine musadif perşembe günü saat on dörtten on altıya kadar mahkeme koridorunda icra olunacaktır. Birinci arttırmada kıymeti muhammenenin yüzde yetmiş beşini bulduğu takdirde müşteriye ihale olunur. Kıymeti muhammenenin % 75 ini bulmazsa en çok arttıranın taahhüdü baki kalmak üzere on beş gün daha uzatılıp ikinci arttırma 21/9/939 tarihine musadif perşembe günü ayni saatte icra ve en çok arttırana ihalei kat'iyesi yapılacaktır. İhale tarihinden itibaren 7 gün zarfında para verilmezse müzayede feshedilir. İki müzayede arasındaki fark müstenkif müşteriden tazmin ettirilir. Mezkûr gayrimenkul üzerinde ipotek sahibi alacaklılarla diğer alâkadarların ve hususile masraf ve faize dair iddialarını 20 gün zarfında bildirmeleri lâzımdır. Aksi takdirde satış bedelinin paylaşmasından haric kalırlar. Daha fazla malûmat almak istiyenlerin ilân tarihinden itibaren herkesin görebilmesi için açık bulundurulacak arttırma şartnamesile 929/14 No. lı dosyaya müracaatle vesaiki görebilecekleri ilân olunur.

Dr. Suphi Şenses

idraryolları hastalıkları mütehassısı

Beyoğlu, Yıldız sineması karşısı Lekler apartıman. Fakirlere parasız

Tel. 43924

Sahib ve Başmuharriri: ***Yunus Nadi***

Umumî neşriyatı idare eden Yazı İşleri Müdürü: ***Hikmet Münif Ülgen***

Cumhuriyet matbaası

TARSUS AMERİCAN COLLEGE

Amerikan Erkek Lisesi

Dersler 26 Eylûlde başlar.

Tam devreli lise olduğu Kültür Bakanlığınca tasdik edilmiştir.

Türkçe, Ingilizce, Fransızca okunur. Ticaret dersleri vardır.

Yatılı ücret 250 lira, gündüzlü ücret 60 liradır.

Kayıd muamelesi yapılmaktadır

Maarif Vekilliğinden:

1 — 2259 sayılı kanunun tatbikıne dair olan talimatnameye göre ilkokulların 4 üncü ve 5 inci sınıfları için iki cildden müteşekkil bir aritmetik kitabı yazılması müsabakaya konulmuştur.

2 — Müsabaka müddeti 1 eylûl 1939 dan başlamak ve 29 şubat 1940 perşembe günü akşamı bitmek üzere altı aydır.

3 — Müsabakaya iştirake karar verenler 30 ikinciteşrin 1939 perşembe günü akşamına kadar bir dilekçe ile Maarif Vekilliğine müracaat ederek bu müsabakaya girecekler defterine adlarını yazdırarak bir numara alacaklardır.

4 — Müsabakada birinciliği kazanan kitab serisi 3 yıl süre ile okullarda okutulacak ve müellifine her yıl için biner lira telif hakkı verilecektir. İkinci çıkan kitab serisini yazana bir defaya mahsus olmak üzere birincinin müellifine verilenin bir yıllığı; 3 üncü, 4 üncü ve 5 inci çıkanlara da bir defaya mahsus olmak üzere dörder yüz lira mükâfat verilecektir.

5 — Müsabakaya gireceklerin eserlerini üçer nüsha olmak üzere makine ile ve kâğıdların yalnız birer yüzüne yazılmış olarak Maarif Vekilliği Neşriyat müdürlüğüne makbuz mukabilinde vermeleri veya göndermeleri lâzımdır. Kitaba konulacak resim, şekil, grafikler ve sairenin asıllarının yalnız bu nüshalardan birine ve yerlerine konulmuş bulunması kâfidir. Müsabakaya basılmış bir kitabla girenler de kitabın üç nüshasını verecek veya göndereceklerdir.

6 — Müsabakaya girenlerin eser müsveddelerile birlikte eserleri kabul edildiği takdirde eserlerini ilân edilen telif hakkı mukabilinde ve her türlü tasarruf hakkından vaz geçerek Maarih Vekilliğine üç yıllık bir devre için terkettiklerini ve kitabın o devre içindeki her basılışının son tashihlerinin kendileri veya kendi mes'uliyetleri altında tayin edecekleri diğer bir zat tarafından yapılacağını gösterir Noterlikten tasdikli bir taahhüd senedi vermeleri de lâzımdır.

7 — Kitablarda bulunması lâzım gelen pedagojik ve teknik vasıfları gösteren şartname ile Noterliğe tasdik ettirilecek taahhüd senedi formülü Maarif Vekilliği Neşriyat müdürlüğünden alınabilir. Mektubla istiyenlerin altı kuruşluk posta pulunu da birlikte göndermeleri lâzımdır. «3488» (3837)

Dahiliye Vekâletinden:

Yozgat kasabasının meskûn ve gayrimeskûn 261 hektarlık sahanın halihazır haritasının alımı işi ve bunu çevreleyen 60 hektarlık kısmile 321 hektara varan sahanın 1/4000 mikyaslı takeometrelik münhanili umumî haritasının alımı işi eksiltmeye çıkarılmıştır.

İşin maktu bedeli 6000 liradır.

Eksiltme 25 ağustos 939 günü saat 15 te Yozgat Belediye dairesinde toplanacak eksiltme komisyonu tarafından yapılacaktır.

Muvakkat teminat 450 liradır.

Eksiltmeye iştirak edeceklerin vaktinde Belediyeler İmar heyetinden iştirak vesikası alarak teklif mektublarına koymaları lâzımdır.

Şartnameler Yozgat Belediyesinden ve Ankarada Belediyeler İ. heyetinden parasız alınabilir. Tekliflerin tayin edilen günde saat 14 e kadar Yozgat Belediye Reisliğine verilmesi, veyahud posta ile bu saate kadar gönderilmeleri lâzımdır. (5834)

T. C. ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi : 1888

Sermayesi : 100,000,000 Türk Lirası

Şube ve ajans adedi : 262

Ziraî ve ticarî her nevi banka muameleleri

PARA BİRİKTİRENLERE 28,800 LİRA İKRAMİYE VERECEK

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır.

4	Aded	1,000	Liralık	4,000	Lira
4	„	500	„	2,000	„
4	„	250	„	1,000	„
40	„	100	„	4,000	„
100	„	50	„	5,000	„
120	„	40	„	4,800	„
160	„	20	„	3,200	„

DİKKAT: Hesablarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasile verilecektir.

Kur'alar senede 4 defa, 1 eylûl, 1 birincikânun, 1 mart ve 1 haziran tarihlerinde çekilecektir.

RADYOLİN

ile Sabah - Öğle - Akşam her yemekten sonra günde 3 defa muntazaman dişlerinizi fırçalayınız

MAZON Meyva Tuzu

Müferrih ve midevidir. MİDEYİ ve BARSAKLARI, KANI temizler, sıhhatin lâtif bir yardımcısıdır. MİDE ve BARSAKLARI alıştırmaz ve yormaz. İNKİBAZ, HAZIMSIZLIK, MİDE BULANTISI ve bozukluğunda, barsak tembelliğinde MİDE EKŞİLİK ve yanmalarında emniyetle kullanılabilir.

Hülâsa: **Mide** RAHATSIZLIKLARI, YANMALARI, MİDE AĞRILARI ve EKŞİLİKLERİNİ ve YEMEKLERDEN sonra bütün vücudda hissedilen çöküntü ve AĞRILIK ile kolayca mücadele için HAZMIN en müessir mussahihi olan MAZON meyva tuzu alınız.

Mazon ismine ve Horos markasına dikkat ediniz.

Zayi — 666 plâka numaralı yük arabasının 17,633 numaralı kazanc makbuzu zayi olmuştur. yenisi alınacağından hükmü yoktur.

Rıfat

Sarıyer Sulh Hakimliğinden:

Rumelihisarında Nafibaba tekkesinin yanındaki evde ölen Mahmud oğlu Abdurrahmanın metrûk ev eşyası ile çilek tarlasındaki fidanlar açık arttırma suretile 23/8/939 çarşamba günü saat onda mezkûr mahalde satılacağı ilân olunur.

Bina İnşaatı

Balıkesir P. T. T. Müdürlüğünden:

1 — Balıkesirde inşa edilecek P. T. T. binası kapalı zarf usulile eksiltmiye çıkarılmıştır.

2 — Bu işin keşif bedeli 48305 lira 37 kuruş ve muvakkat teminatı 3623 lira olup eksiltmesi 14 ağustos 939 pazartesi günü saat 16 da Balıkesir P. T. T. Müdürlüğünde teşekkül edecek Komisyonda yapılacaktır.

3 — Bu işe aid evrak:

A — Projeler

B — Fiat bordrosu, mesaha cetveli, keşif hulâsa cetveli

C — Fennî ve hususî şartnameler

olup istiyenler bu evrakı 242 kuruş bedel mukabilinde Balıkesir P. T. T. Müdürlüğünden alabilirler.

4 — İstekliler, ihaleden en za sekiz gün evvel ve bu işe benzer asgarî 50000 liralık yapı işini bir defada başardıklarına dair referanslarile Balıkesir Valiliğine müracaat ederek alacakları ehliyet ve Ticaret Odası vesikalarını ve kanunî muvakkat teminatını muhtevi zarflarını o gün ihaleden bir saat evveline yani saat 15 e kadar mezkûr Komisyona makbuz mukabilinde vermiş olmaları lâzım geleceği ilân olunur. (5650)

1939 LEİPZİG SONBAHAR PANAYIRI

27 - 31 Ağustos 1939

Fazla izahat için Türkiye fahrî mümessilliği

İNJ H. ZECKSER

Müessesesine müracaat ediniz. İstanbul - Galata, Ahen ve Münih Han Posta Kutusu 1076 - Telefon : 40163

İstanbul Dördüncü icra Memurluğundan:

Paraya çevrilmesine karar verilen 800 aded Kayseri ve civarı Elektrik Türk Anonim şirketi hisse senedleri 18/8/939 cuma günü saat 13 te birinci ve kıymetinin % 75 ini bulmazsa 22/8/939 salı günü ayni saatte ikinci açık arttırma suretile İstanbul Dördüncü İcra dairesinde satılacağından istiyenlerin 937/211 dosya numarasile muayyen olan günlerde dairemize müracaat etmeleri ilân olunur. (10683)

Tapu ve Kadastro Okulunun Kabul Şartları

«A» şubesinin tahsil müddeti iki, «B» şubesinin bir yıldır.

A. Şubesine orta okul ve B. şubesine lise mezunları alınır.

B. Şubesine girenlere ayda yirmi beş lira yevmiye verilir.

Lisenin fen kolundan mezun olanlarile ecnebi lisanı bilenleri tercih olunur.

Okul yatakhanesinde memur talebeden fazla yatak kalırsa muhtaç olanlara verilir. Yataklarını ve iaşelerini kendileri temin ederler.

Vesikaların asılları verilmeli ve muhabere için posta pulu gönderilmelidir.

Eylûlür 15 inde kayıd ve kabul defteri kapanır

Tafsilât Okul Direktörlüğünden istenir.

Vesikalar şunlardır:

1 — Mezun olduğu okul şehadetnamesi

2 — Nüfus cüzdanı

3 — Belediyeden musaddak sıhhat raporu

4 — Polisten musaddak iyi hal mazbatası

5 — 4 aded yeni çıkarılmış vesika fotoğrafı.

Kabul edilenlere bildirecekleri sarih adrese eylûlün haftasında tebligat yapılır. «3415» (5760)

Bu akşam Büyükdere : **Beyaz Parkta** Bu akşam

Münir Nureddin ve Arkadaşları

CAZ Kralı **GREGOR** idaresinde **Beyaz Gece** Kır eğlenceleri

Şık ve Neş'eli Fransız varyete Trupu - Sabaha kadar Eğlence - Neş'e ve kahkaha

[Amatör şarkı müsabakası finali]

1939 Dans Kraliçesi tefriki : Bu müsabakalara girmek arzu edenler şimdiden kayıd olunmalıdır

FOSFARSOL

Kan, Kuvvet, İştah Şurubudur.

FOSFARSOL; Daima kanı temizleyip çoğaltır, tatlı bir iştah temin eder, vücude genclik ve dinclik verir. Her eczanede bulunur.

Sıhhat Vekâletinin 26-11-932 tarih ve 3/26 numaralı ruhsatını haizdir.

Hafiflik - Rahatlık

J. Roussel Korselerinde (Gaine), sizi incitebilecek ne balina ne de hiçbir tazyik yoktur. Bu korseler, vücudunuzu sıkmaksızın tenasübünüzü inceltir ve göğsünüzü kuvvetlendirir.

Fiyatı : 25 liradan itibaren.

Satış yeri yalnız :

J. Roussel Paris

İSTANBUL, Beyoğlu Tünel meydanı 12 No. lu. Mağazamızı ziyaret ediniz veya 12 No.lu tarifemizi isteyiniz.

Fiyatlarımızda büyük tenzilât.

Dr. Ziya Naki

Kulak, burun, boğaz mütehassısı

İstanbul, Türbe karşısı No. 119

Telefon: 22587

Üniversite Rektörlüğünden:

Üniversitenin bütün fakültelerile onlara bağlı mekteblerde kayıd ve kabul muamelesine 15 eylûlde, ikmal ve mazeret imtihanlarına da eylûl sonunda başlanacaktır. Taliblerin fakülteler dekanlıklarına müracaatleri. (5914)

Maden Mühendisi alınacaktır

İktısad Vekâletinden:

Taşra ve merkez teşkilâtımız için 250 - 400 lira ücretli maden mühendisleri alınacaktır.

Taliblerin vesikalarile birlikte Vekâletimiz Maadin umum müdürlüğüne müracaatleri. «3537» (5885)

Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsü Rektörlüğünden:

1 — Kurumumuz talebe ve müstahdemininin iaşeleri için aşağıda cins ve miktarları yazılı dört kalem erzak açık eksiltmeye konulmuştur.

2 — 21/8/939 tarihine müsadif pazartesi günü saat 11 de rektörlük binasındaki komisyon tarafından yapılacaktır.

3 — Daha fazla izahat ve parasız şartname almak istiyenlerin enstitü daire müdürlüğüne müracaatleri. «3537» (5885)

Cins	Miktar	Fiat	Tutarı T.L.	Teminat
Reçel	5000	40	2000	
Zeytin	2000	35	700	350 T.L.
Kaşar peyniri	1500	70	1050	
Beyaz peynir	2000	45	900	

Ankara Belediye Reisliğinden:

1 — Belediye Su İşleri Müdürlüğüne bir yüksek mühendis alınacaktır.

2 — Kadroya göre aylık ücret 300 liradır. Ancak isteklilerin vaziyetlerine göre yeni hükümler dairesinde ücret verilecektir.

3 — İsteklilerin aşağıda yazılı vesikalarla Su İşleri Müdürlüğüne müracaatleri ilân olunur.

A » Diploma

B » Şimdiye kadar çalıştığı yerlerden alınan vesikalar

C » Sıhhat raporu

D » Fotoğraflı bir istida

E » Hüsnühal şehadetnamesi. (5835)

Harbiyede **BELVU** Bahçesinde

MISIR YILDIZI **KİKİ**

Ayrıca cihanşümul illüzyonist artist

PANGALİ

tarafından İstanbulda görülmemiş şayanı hayret numaralar

Türk Hava Kurumu Akhisar Şubesinden:

Kiralık büyük sinema

Yazlık ve kışlık kısımları ve sigara salonlarını muhtevi Akhisar tayyare sineması 3 sene 8 ay müddetle kiraya verilmek üzere müzayedeye konulmuştu.

Görülen lüzum üzerine arttırma müddeti 10 ağustos 939 perşembe gününe kadar uzatılmıştır. İhale perşembe günü saat 11 de yapılacaktır. Talibler şartnameyi görmek üzere Ankarada Türk Hava Kurumu genel merkezine, İstanbul, İzmir, Balıkesir, Bursa, Eskişehir, Manisa ve Akhisarda Kurum şubelerine müracaat etmelidirler. (5912)

KANZUK

TER PODRASI

BOROSALİNA

Koltukaltı ve ayak terlemelerini kat'iyen zarar vermeden keser. Kokuyu giderir, BOROSALİNA kullanmakla elbise ve çoraplarınızı da harabiyetten kurtarmış olursunuz. Eczanelerden arayınız.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ — Beyoğlu, İstanbul

Yüksek Mühendis Mektebi Direktörlüğünden:

939 - 940 ders senesi için alınacak talebenin kayıd muamelesi 1 eylûlden 26 eylûl 939 akşamına kadar yapılacaktır. Kaydolmak ve daha fazla malûmat almak istiyenlerin tatil günleri haric olmak üzere her gün saat 9 - 12 ve 13 - 16 ya kadar mektebe müracaatleri. (5850)

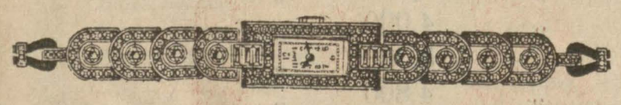

SİNGER

Bayanlara mahsus elmaslı ve pırlantalı **SİNGER** saatlerinin yeni modelleri gelmiştir. Fiatları 75 lira ilâ 500 liradır.

— EMSALLERİ GİBİ ON BEŞ SENE GARANTİLİDİR —

Taşradan taleb vukuunda veni katalog gönderilir.

SİNGER Saatleri YENİ MERKEZ MAĞAZASI: Eminönü. tramvay caddesi No. 8. Şubesi: Eminönü meydanında 14 No. daki eski yerindedir. Tel :21964.

Çankırı Orman Çevirge Müdürlüğünden:

1 — Çankırı Vilâyetinin Çerkeş kazası dahilinde kâin hududları şartnamede yazılı «Çit» devlet ormanından bir sene zarfında ormandan çıkarılmak üzere «3308» M3 dikili çam, «123» M3 dikili köknar ağacı 20 gün müddetle ve kapalı zarfla arttırmaya konulmuştur.

2 — Arttırma 21/8/939 pazartesi günü saat 15 te Çankırı Orman çevirge müdürlüğü binasında yapılacaktır.

3 — Çamın beher metre mikâbının gayrimamul muhammen fiatı «460», köknarın «400» kuruştur.

4 — Muvakkat teminat «1178» lira «16» kuruştur.

5 — Arttırmaya iştirak edecek istekliler 2490 sayılı kanun hükümlerine göre evrakı müspitelerile teminat mektublarını ihaleden bir saat önce komisyona vermiş bulunmaları lâzımdır. Bu müddet zarfında evrakı müspitelerini vermiyen taliblerin itiraz hakları yoktur.

6 — İstekliler şartname ve mukavele projelerini görmek istedikleri zaman Çankırı Orman çevirge müdürlüğü ile Ankarada Orman umum müdürlüğüne müracaat etmeleri ilân olunur. (5833)

Taksimde : Mete caddesi

İZZET Bahçesinde

SAFİYE

ve arkadaşları, Çalıkuşu LÜTFİYE

tarafından Anadolu Millî oyunları

Dahiliye Vekâletinden:

Boğazlıyan kasabasının meskûn ve gayrimeskûn 150 hektarlık sahasının halihazır haritalarının alımı işi eksiltmiye çıkarılmıştır.

İşin maktu bedeli 2500 liradır.

Muvakkat teminat 187,5 liradır.

İhale günü bir ay müddetle temdid edilmiş olduğundan ihale 21 ağustos pazartesi günü saat 14 te Boğazlıyan Belediye dairesinde yapılacaktır.

İsteklilerin vaktinde Belediyeler İmar Heyeti Fen Şefliğinden iştirak vesikası almaları ve bunu teklif mektublarına koymaları lâzımdır.

Mukavele ve şartnameler Boğazlıyan Belediyesinden ve Ankarada Belediyeler İmar Heyetinden parasız alınabilir.

Teklif mektubları tayin edilen günden saat 14 e kadar Boğazlıyan Belediye Reisliğine verilmelidir. Veyahud posta ile gönderildiğinde bu saatte Belediyeye vasıl olmuş bulunmalıdır. (5717)